

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون بامیان

پوهنځی علوم اجتماعي

د پیاوړتیا جامعه شناسی

نصاب تحصیلي ومفردات درسي

تهیه شده در: د پیاوړتیا جامعه شناسی

تاریخ تهیه: ماه جدی سال ۱۳۹۶

فۆرم پیشنهاد نصاب تحصیلی و انکشاف موسسه وی

پیشنهادکننده:

۱. دیپارتمنت جامعه شناسی

دیپارتمنت جامعه شناسی این نصاب تحصیلی را در جلسه مورخ / / مورد تایید قرار دادند که درج تصویب شماره () این دیپارتمنت میباشد.

۲. پوهنهی علوم اجتماعی ()

۳. پوهنتون بامیان ()

فهرست مطالب.....Error! Bookmark not defined.

مقدمه.....	۱
تاریخچه دیپارتمنت جامعه شناسی.....	۱
دلایل توجیهی برای تجدید نظر.....	۲
فورمول بندی و معرفی اهداف آموزشی.....	۲
آمادگی ها برای تطبیق.....	۴
ساحات کاری فارغین رشته جامعه شناسی.....	۴
امکانات زیرساختی این دیپارتمنت.....	۵
شیوه های ارزیابی دانشجویان.....	۵
اعضای کادر علمی دیپارتمنت جامعه شناسی.....	۶
جدول مضامین وکریدت های تجدید نظر شده.....	۶
نصاب تحصیلی چهار ساله دیپارتمنت جامعه شناسی براساس سیستم کریدت.....	۷
لیست مضامین دیپارتمنت جامعه شناسی براساس کته گوری ها.....	۸
نصاب تحصیلی دیپارتمنت جامعه شناسی براساس سمستر.....	۱۱

مفردات درسی مضامین.....Error! Bookmark not defined.

مقدمه

جامعه‌شناسی بخشی از علوم اجتماعی و دانش بررسی جامعه است. این رشته به بررسی جوامع بشری، برهم کنش‌های آنها، و فرایندهایی که جوامع را در وضعیت جاری شان نگاه داشته یا تغییر میدهد میپردازد. هدف این حوزه علمی پرداختن به تجزیه جامعه به بخش‌های تشکیل دهنده اش مانند انجمن‌ها، نهادها، گروه‌ها و بررسی نحوه برهم کنش فعال این اجزا با همدیگر است. علاوه بر این علم موضوعاتی مانند طبقه اجتماعی، قشربندی، جنبش اجتماعی، تغییرات اجتماعی و بی‌نظمی ناپی مانند جرم، انحراف و انقلاب را مورد تحقیق قرار میدهد. این رشته به بررسی نحوه تأثیر ارگانهای اجتماعی بر رفتار انسانها، تأثیر متقابل ارگانهای اجتماعی مختلف با یکدیگر، تشکیل و نابودی آنها میپردازد. این دانش علم مطالعه و شناخت جامعه، ساختارها و روابط درون آن، نهاد‌های آن و واقعیت‌های اجتماعی است که به واکاوی روابط میان افراد گرفته تا روند‌های کلان اجتماعی جهانی را مورد دقت قرار میدهد. این رشته یک موضوعی حقیقا روشنایی بخش است و اغلب افرادی که جامعه‌شناسی را مطالعه کرده اند، متحول شده اند. جامعه‌شناسی به ما کمک میکند تا به ورای زمینه‌هایی که دربدو امر از زندگی ما به چشم میخورد بنگریم و علل فعالیت‌های خود را بهتر درک کنیم. جامعه‌شناسی همچنین میتواند به ماکمک کند تا جهان را به سوی بهتر شدن تغییر بدهیم.

این علم به عنوان جوان‌ترین بخشی از علوم اجتماعی در تمامی کشورها مورد استفاده جدی بوده و مسیر ترقی و توسعه را برای جوامع فراهم آورده است. درحالی‌که درمقایسه با سایر رشته‌های علمی جامعه‌شناسی یک علم جدید میباشد به خصوص در افغانستان این رشته از تازگی بیشتری برخوردار است. جامعه در حال گذار افغانستان که بیشترین مشکلات را از منظر نیروی انسانی داشته و نیازهای مبرم به تقویه نیروی انسانی برای رهبری و مدیریت سالم جامعه دارد روز بروز نیاز به جامعه‌شناسی را در خود احساس میکند.

باتوجه به این نیازها دیپارتمنت جامعه‌شناسی در چوکات پوهنهی علوم اجتماعی پوهنتون بامیان به میان آمد و به عنوان یکی از نهاد‌های علمی تلاش ورزیده است تا نیروی انسانی کارآ و متخصص در عرصه جامعه‌شناسی را تربیه نماید. این دیپارتمنت از بدو تاسیس تاکنون تلاش داشته است تا در موازات تغییرات در وضعیت اجتماعی و اقتصادی جامعه و اولویت‌های جدید در جامعه به تغییرات در نصاب و مفردات درسی خود مبادرت ورزد. این دیپارتمنت بادرک اولویت‌ها در نظر دارد که بتواند نیروی انسانی متخصص که قابلیت رقابت در بازار کار ملی و بین الملل را داشته باشد تقدیم جامعه کند.

تاریخچه دیپارتمنت جامعه‌شناسی

این دیپارتمنت در سال ۱۳۸۳ هجری شمسی در چوکات پوهنهی تعلیم و تربیه پوهنتون بامیان رسماً آغاز به فعالیت نموده است که در سال ۱۳۸۶ هجری شمسی اولین دور فارغین خویش را جشن گرفته است. با جدا شدن پوهنهی علوم اجتماعی از چوکات پوهنهی تعلیم و تربیه در سال ۱۳۸۹ هجری شمسی این دیپارتمنت به عنوان یکی از رشته‌های مهم درین پوهنهی به فعالیت‌های اکادمیک و علمی خود ادامه داده است. این دیپارتمنت در حقیقت تهداب و زمینه‌ای برای ایجاد پوهنهی جدید درین پوهنتون تحت عنوان پوهنهی علوم اجتماعی گردید.

با آغاز به کار این دیپارتمنت نیروی جوان وبالنده ی در افغانستان پسا طالبان به عنوان کادر علمی این دیپارتمنت جذب گردید و تلاش شد که سیستم تحصیلی با استفاده از معیار های جدید و تکنولوژیک علمی و به میتود های نوین علمی به پیش برده شود.

این دیپارتمنت نصاب تحصیلی خود را با در نظر داشت نیاز جامعه، نیاز بازار کار و نیاز های علمی مدرن تدوین و ترتیب کرده است و به بروز رسانی آن باتغییر شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی تعهد دارد. اینکه بابرخی از تغییرات وارده در زمستان سال ۱۳۹۶ که اعضای کادر علمی این دیپارتمنت ضرورت دیدند نصاب تحصیلی آماده شده و به مراجع ذیربط جهت تایید پیش کش میگردد.

دلایل توجیهی برای تجدید نظر

دیپارتمنت جامعه شناسی با درک نیاز مندی های بازار کار، نیاز های جامعه و نیز نیاز های علمی عصر کنونی اقدام به تجدید کریکولم/ نصاب تحصیلی خویش نمود. هدف از این اقدام هماهنگ ساختن نصاب تحصیلی این دیپارتمنت با نیاز های اساسی جامعه بوده که در مطابقت با معیار های ملی و بین المللی طرح میگردد. دیپارتمنت جامعه شناسی در نظر دارد که نیروی انسانی فارغ شده از این دیپارتمنت توانایی ادامه تحصیل در دیگر موسسات تحصیلی داخلی و خارجی را داشته و در بازار کار ملی و بین المللی توانایی رقابت را حاصل کنند.

این نصاب تحصیلی در ادامه ارزیابی های دوامدار این دیپارتمنت از بازار کار، فارغین این دیپارتمنت، محصلین موجود این دیپارتمنت و ریزنی و مشوره با نهاد های علمی و اکادمیک دیگر در سطح پوهنتون بامیان و دیگر پوهنتون های ملی و الگو برداری از پوهنتون های بین المللی صورت پذیرفته است. در نهایت دریافت ها و پیشنهادات بدست آمده در جلسات متعددی با اعضای کادر علمی این دیپارتمنت به مباحثه و تبادل نظر گرفته شده و تغییراتی در مضامین، مفردات، و تعداد کریدت آنها وارد گردید که اینک به مراجع مربوطه پیشنهاد میگردد.

فورمول بندی و معرفی اهداف آموزشی

دیپارتمنت جامعه شناسی دارای مرامنامه، پلان استراتژیک و پلانهای سالانه، سمستر و اروماهور میباشد که در روشنی قوانین، طرز العمل ها و رهنمود های وزارت تحصیلات عالی، پوهنتون بامیان و پوهنهی علوم اجتماعی ترتیب و تهیه گردیده است. این پلانها و استراتژی ها بادرک شرایط و وضعیت جامعه افغانستان، نیاز بازار کار و حرفه ها و تخصص ها برای اهداف بلند اجتماعی- فرهنگی، اقتصادی و علمی جامعه تدوین گردیده اند.

در روشنی همین برنامه ها دیپارتمنت جامعه شناسی دارای اهداف و دورنماهای ذیل است:

۱. تربیه نیروی انسانی متخصص در عرصه های تحقیقات علمی، فعالیت های اجتماعی، موضوعات فرهنگی، مدیریت و برنامه ریزی، مشوره دهی، توسعه و انکشاف و نیز مسایل سیاسی و روابط بین المللی
۲. پرورش و تحصیل نیروی انسانی همخوان با ارزشهای بلند جامعه جهانی، جامعه افغانی و اجتماعات محلی در روند توسعه و بهبود جامعه که قابلیت رقابت در بازار کار ملی و بین المللی را داشته باشند
۳. تربیه نیروی انسانی متخصص در امر مشوره دهی در امور انکشافی و توسعه وی
۴. تربیه نیروی متخصص در طرح و تطبیق پلانها، استراتژی ها، پالیسی ها و سایر برنامه های محلی و ملی

۵. تربیه نیروی متخصص و کارا در عرصه های مدیریت و رهبری در زمینه های مختلف امور عامه و خصوصی

۱. استراتژی تحصیلی، معرفی محتوای برنامه و روش های تدریس

ارتقای سطح تحصیل و ارائه خدمات کیفی تحصیلی برابر با معیار های ملی و جهانی از اهداف و مأموریت اصلی این دیپارتمنت به حساب می آید. این دیپارتمنت همواره تلاش ورزیده است تا در امور علمی، تدریسی و تحقیقی خویش از پیشرفته ترین امکانات استفاده بعمل آورد. استفاده از منابع جدید علمی، تکنولوژی معلوماتی، وسایل و امکانات تدریسی، شیوه های جدید تدریس و دیگر معیار های کیفی تحصیلی از جمله مواردی است که در سرلوحه کاری این دیپارتمنت قرار دارد. موارد ذیل بیان گر تمهیدات کیفی تحصیل است که این دیپارتمنت در نظر گرفته است.

الف. تدریس: از وظایف عمده این دیپارتمنت تدریس معیاری مضامین و نصاب تحصیلی این برنامه با استفاده از مدرن ترین امکانات در دسترس میباشد. این دیپارتمنت با تجدید نظر در شیوه تدریس تلاش ورزیده است که سیستم درسی را بر اساس لکچر و معرفی منابع اصلی و فرعی هر مضمون عیار سازد. گرچه در گذشته این دیپارتمنت بیشتر به شیوه تدریس تئوریک وابسته بود مگر در حال حاضر کوشیده شده است تا زمینه های بیشتر آموزش عملی محصلین را از طریق کارخانگی، ارائه سمینار ها و کنفرانس ها، کارهای ساحوی و تحقیقی فراهم سازد.

ب. تحقیق: تحقیقات علمی و کاربردی از جمله استراتژی های مهمی است که در برنامه های این دیپارتمنت جا گرفته است. آشنایی استادان و محصلین با میتودها و روش های نوین تحقیقی، رعایت اصول و پرنسپب های تحقیقی در نوشته مونوگراف ها و پایان نامه ها و تلاش برای تطبیق و عملی سازی تحقیقات در بیرون از ساحه اکادمیک از جمله اقداماتی است که درین بخش صورت پذیرفته است.

ت. کنفرانس ها و سیر های علمی: این دیپارتمنت در نظر دارد تا یافته های تحقیقی و علمی و خود را طی محافل رسمی و از طریق برگزاری کنفرانس های علمی، سمینارها و ورکشاپ ها با محصلین و سایر علاقمندان به اشتراک گذاشته و ازین طریق بنیه های علمی این دیپارتمنت را تقویه بخشد. این دیپارتمنت در صدد استفاده از فرصت های پیش آمده جهت آشنا سازی محصلین با کارهای ساحوی تحقیقی نیز بوده است که کوشش شده است تا باتدویر سیر های علمی به این مهم پرداخته شود.

ث. ارزیابی خودی: این دیپارتمنت همواره به معیار های تضمین کیفیت تحصیلات عالی از جمله ارزیابی خودی (استادان و محصلین متعهد بوده و این روند و پروسه را به شکل سمستر وار، ماهانه و هفته وار تعقیب و عملی ساخته است.

ج. نشر آثار علمی: مقالات علمی و معتبر زیادی از طرف استادان این رشته در مجله های علمی داخلی و خارجی به چاپ و نشر رسیده اند و بر علاوه دانشجویان این دیپارتمنت به نوشتن مقالات و نوشته های علمی همواره تشویق شده و راهنمایی میگردند. بر علاوه تهیه لکچر نوت ها، منابع درسی و کتب درسی از جمله اهداف و برنامه هایی است که مطمح نظر این دیپارتمنت است.

ح. تجدید کریکولم: از بدو تاسیس این دیپارتمنت تاکنون تلاش شده است که نصاب تحصیلی و مضامین این دیپارتمنت به صورت منطقی و بادرک اولویت های علمی، تخصصی، اجتماعی، اقتصادی و بازار کار همواره تجدید شود. تجدید کریکولم این دیپارتمنت مبتنی بر هدف پرورش نیروی متخصص که قابلیت رقابت های ملی و بین المللی را

داشته باشد میباید. این دیپارتمنت در نظر دارد که هرچهار سال یکبار به تجدید همه جانبه نصاب تحصیلی خود پرداخته و بر علاوه همه ساله در صورت نیاز به اضافات و کاهش برخی از مضامین و مفردات آن بپردازد.

خ. **ارزیابی و بازنگری:** این دیپارتمنت در نظر دارد تا برنامه های علمی، تدریسی و تحقیقی خود را بصورت سمستر وار و سالانه مورد ارزیابی و بازنگری همه جانبه قرار دهد تا بتواند از تجارب گذشته در امور آینده استفاده بهینه را ببرد. بدون تردید که روند آموزش و تحصیل یک روند متحول و متکامل بوده که با بازنگری تجارب گذشته میتوان به سرعت رشد و شکوفایی آن افزود.

آمادگی ها برای تطبیق

این دیپارتمنت با وجود محدودیت ها در عرصه های کادر علمی، امکانات آموزشی وزیر ساخت ها، کمبود دسترسی به منابع آنلاین و انترنیتی و عدم موجودیت منابع برای آموزش های عملی و ساحوی در نظر دارد تا نصاب تحصیلی تهیه شده و تجدید شده را بصورت همه جانبه و موثر تطبیق نماید. کادر های علمی این دیپارتمنت به اندازه قناعت بخش موجود بوده و این یک نقطه قوتی میتواند برای تطبیق هرچه بهتر این نصاب محاسبه شود. با پیروی از اصول و معیار های اکادمیک، لوايح و طرز العمل های تحصیلات عالی و مقررات پوهنتون بامیان این دیپارتمنت دارای برنامه ها و پلانهای همه جانبه بوده که میتواند این دیپارتمنت را در رسیدن به اهداف تطبیقی و ارزیابی از پیشرفت همکاری کند. طوریکه در بالا ذکر گردید این دیپارتمنت نه تنها که در تطبیق این نصاب تلاش به خرج میدهد بلکه در نظر دارد تا تمامی معیار های تضمین کیفیت را نیز عملی نموده و به کیفیت تحصیل درین دیپارتمنت کمک کند.

ساحات کاری فارغین رشته جامعه شناسی

توقع میرود که فارغین این رشته بعد از فراغت شان بتوانند در عرصه های مهم آموزشی، تحقیقی، برنامه ریزی، مشوره دهی و مدیریت و رهبری در نهاد های خصوصی و عمومی در سطح محلی، ملی و بین المللی ایفای وظیفه کنند. فارغین این رشته از مهارت ها و توانایی های منحصر به فرد و خاصی که برای کارمندان نیاز است برخوردار میباشند. وظایف فارغین این رشته تنها در ساحه اکادمیک (تحقیقی و تدریسی) خلاصه نشده و قابلیت هایی شان به آنها اجازه خواهند داد تا در بسا امور در بازار کار مشغول شوند که بصورت خلاصه این فرصت های کاری را میتوان در چند بخش ارائه کرد.

الف. فعالیت های اکادمیک: انجام تحقیقات علمی در عرصه های مختلف و تدریس مضامین و رشته ها در پوهنتون ها، موسسات تحصیلی، مکاتب و سایر مراکز آموزشی و فرهنگی

ب. فعالیت های کاربردی: انجام سروی ها، آمار گیری ها، تحقیقات در شرکت های مختلف و متعدد، ادارات دولتی نیاز مند به معلومات و تحقیقات کاربردی مانند مسایل جمعیتی، پلان گذاری و برنامه ریزی های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، تعلیمی ... و غیره

ج. پلانگذاری و تطبیق پلانها: برنامه ریزی، پالیسی سازی، استراتژی سازی و در مجموع پلان گذاری ها در سطوح مختلف و در بخش های مختلف صحنی، تعلیمی، اقتصادی، اجتماعی، انکشافی و دیگر مسایل از جمله ساحاتی است که فارغین این رشته میتوانند در آن فعال شوند.

د. مشوره دهی: آشنایی فارغین این رشته در بسا مسایل اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و دیگر موارد به آنها اجازه خواهند داد تا در امور متعدد مانند بخش زنان و جنس، صحت و بهداشت، تعلیم و تربیه، امور شهری، امور روستایی، مسایل حقوق بشری و دیگر موضوعات بصورت مسلکی مشوره فراهم کند.

ه. مدیریت ورهبری: مدیریت ورهبری هم در سطح مسلکی و تخنیکی و هم در سطح رهبری کلان از جمله ساحات دیگری است که فارغین جامعه شناسی میتوانند در آن به کار مبادرت ورزند.

امکانات زیرساختی این دیپارتمنت

در حال حاضر دیپارتمنت این دیپارتمنت دارای دو صنف معیاری تدریس میباشد که در دوشیفت میتواند پاسخگوی نیاز های درسی چهار صنف محصلین این دیپارتمنت باشد. بر علاوه این دیپارتمنت دارای یک اتاق برای آمریت این دیپارتمنت و یک اتاق دیگر برای استادان این دیپارتمنت دارد. پوهنهی علوم اجتماعی که این دیپارتمنت زیر مجموعه آن میباشد دارای سالن استندرد کانفرانس ها و کتابخانه میباشد که در مواقع ضرورت این دیپارتمنت میتواند از آنها استفاده ببرد. بر علاوه دیپارتمنت جامعه شناسی دارای یک کتابخانه کوچک و مخصوص این دیپارتمنت میباشد که برای استفاده استادان و محصلین تدارک دیده شده است.

شیوه های ارزیابی دانشجویان

به تاسی از قوانین، لوایح و مقررات وزارت تحصیلات عالی، پوهنتون بامیان و پوهنهی علوم اجتماعی؛ این دیپارتمنت در حال حاضر از سیستم پیش بینی شده در لایحه سیستم کزیدت برای ارزیابی محصلین پیروی میکند. معیار های اساسی برای ارزیابی محصلین در جریان یک سمستر حاضری و فعالیت صنفی که در بردارنده ۱۰ فیصد نمره میباشد؛ سمینار و کار خانگی که در بردارنده ۱۰ فیصد نمره میباشد، ارزیابی وسط سمستر که شامل ۲۰ فیصد نمره میباشد و ارزیابی و امتحان نهایی که شامل ۶۰ نمره است میباشد.

بر علاوه این دیپارتمنت در نظر دارد که محصلین در کار های عملی و ساحوی بیشتر فعال شده و از طریق مهارت های دیگر غیر از دروس رسمی نیز ارزیابی شوند. بدون تردید که سیستم تحصیلی جهان امروز نه تنها وابسته به آموزش و دانش رسمی مربوط همان رشته بوده بلکه به قابلیت ها و مهارت های بیرون از اصل رشته نیز توجه دارد. این قابلیت ها و مهارت ها در بردارنده مهارت های است که قابلیت رقابت فارغین در بازار کار را بلند ببرد. ازینرو دیپارتمنت جامعه شناسی تلاش دارد که به قابلیت های بیشتر محصلین تاکید و توجه نماید.

اعضای کادر علمی دیپارتمنت جامعه شناسی

این دیپارتمنت یکی از سابقه دار ترین دیپارتمنت های پوهنتون بامیان به خصوص پوهنهی علوم اجتماعی میباشد. با داشتن سابقه طولانی این دیپارتمنت در امر جذب استادان و کادر های علمی فراز و نشیب های زیادی را به خود دیده است. تعداد سه نفر از کادر های علمی این دیپارتمنت در همین جریان به پوهنتون ها و موسسات دیگر تبدیل شدند و تعدادی هم در حال حاضر مصروف تحصیل در مقاطع تحصیلی بلند تر میباشند. ازین رو جدول ذیل نشان دهنده کادر علمی موجود درین دیپارتمنت در حال حاضر است.

لیست اعضای کادر علمی دیپارتمنت جامعه شناسی					
شماره	نام و تخلص	درجه تحصیل	رتبه علمی	وظیفه	ملاحظات
1	محمد رضا ابراهیم	ماستر	پوهنمل	آمر دیپارتمنت	
2	رمضان احمدی	ماستر	پوهنمل	استاد	
3	محمد رسول کریمی	ماستر	پوهنیار	استاد	
4	محمد رضا اکبری	ماستر	پوهنیار	استاد	
5	محمد فاضل اکبری	لیسانس	پوهیالی	محصل دوره ماستری	
6	محمد تقی تقدسی	لیسانس	پوهیالی	محصل دوره ماستری	
7	حبیب الله حکمت	لیسانس	پوهیالی	استاد	

جدول مضامین و کريدت های تجديد نظر شده

با توجه به ضرورت فشرده سازی نصاب تحصیلی درین دیپارتمنت تعداد کريدت چهار ساله این دیپارتمنت از ۱۴۸ به ۱۳۶ تقلیل یافت. این دیپارتمنت در نظر دارد که تا مطابق لایحه سیستم کريدت در آینده زمینه فراغت محصلین ممتاز را در ظرف سه سال فراهم کند. ازینرو نیاز جدی به ترکیب مضامین، جلوگیری از تکرار و مشابهت مضامین و نیز مفردات درسی به شدت احساس میگردد. بنابراین مضامین و کريدت های تجديد نظر شده قرار ذیل بمیان آمدند.

جدول مضامین و کريدت های تجديد نظر شده						
شماره	مضمون	تعداد کريدت	کته گوری	شرایط تجديد نظر		
				حذف شده	افزایش کريدت	کاهش کريدت
1	کاربرد جمعیت شناسی	2	اساسی	حذف شده		
2	تمدن شرق	3	اساسی	حذف شده		
3	مبانی مردم شناسی	3	اساسی	حذف شده		
4	ثقافت اسلامی	8	عمومی		4	
5	نظریه های کلاسیک جامعه شناسی	4	تخصصی		1	
6	نظریه های مدرن جامعه شناسی	4	تخصصی		2	
7	نظریه های معاصر اجتماعی	4	تخصصی		2	
8	جامعه شناسی تغییرات اجتماعی	3	تخصصی		1	
9	جامعه شناسی جنگ	3	تخصصی		1	
10	جامعه مدنی	3	اختیاری		1	
11	پرابلم های اجتماعی	3	تخصصی	حذف شده		
12	زبان تخصصی (2)	2	تخصصی	اضافه شده		
13	جامعه شناسی اقتصادی	3	تخصصی	اضافه شده		
14	جامعه شناسی کاربردی	2	تخصصی	اضافه شده		
15	جامعه شناسی صلح	2	تخصصی	اضافه شده		
16	رفاه اجتماعی	2	اختیاری	اضافه شده		
17	جامعه شناسی کشورهای روبه توسعه	2	اختیاری	اضافه شده		
18	روش تحقیق در علوم اجتماعی	3	تخصصی		1	
19	کاربرد کمپیوتر در علوم اجتماعی	4	تخصصی		2	

نصاب تحصیلی چهار ساله دیپارتمنت جامعه شناسی براساس سیستم کزیدت

بادرنظر داشت معیار ها ولوايح تحصیلات عالی و باتوجه به معیار های سیستم کزیدت ونیازمندی های اجتماعی، اقتصادی وتخصصی نصاب این دیپارتمنت تهیه گردیده است که جدول مضامین برحسب تفکیک نوعیت مضامین قرار ذیل است:

کته گوری مضامین وفیصدی آنها

کته گوری مضامین دیپارتمنت جامعه شناسی				
شماره	کته گوری	تعداد مضمون	تعداد کزیدت	فیصدی
1	اساسی/ بنیادی	14	36	26.28
2	عمومی/ پوهنتون شمول	6	12	8.759
3	تخصصی/ مسلکی	29	71	51.82
4	اختیاری	7	6	4.38
5	پایان نامه	2	12	8.759
مجموع			137	100

تذکر: قرار شرح فوق کته گوری های مضامین این دیپارتمنت به شمول تعداد مضامین در هرکته گوری، تعداد کزیدت هرکته گوری وفیصدی هرکته گوری مطابق رهنمود سیستم کزیدت وزارت تحصیلات عالی ترتیب وتنظیم گردیده است. بخاطر روشن بودن هرچه بیشتر این کته گوری بندی یک کته گوری بنام مضامین اختیاری بصورت مستقل درین جدول قرار گرفته است.

لیست مضامین دیپارتمنت جامعه شناسی براساس کته گوری ها

لیست مضامین دیپارتمنت جامعه شناسی براساس کته گوری ها						
نوع تدریس	کد نمبر	تعداد کردیت	Subjects	مضامین	شماره	کته گوری
نظری	عملی					
*	*	Ss.So 209	3	Rural Sociology	1	تخصصی
	*	Ss.So 302	3	Classical Theories of Sociology	2	
*	*	Ss.So 310	3	Urban Sociology	3	
*	*	Ss.So 312	3	Sociology of Family	4	
	*	Ss.So 316	2	Sociology of Stratification & Inequalities	5	
	*	Ss.So 403	2	Modern Theories of Sociology	6	
	*	Ss.So 406	3	Political Sociology	7	
*	*	Ss.So 407	2	Professional Language of Sociology (1)	8	
	*	Ss.So 413	2	Women Sociology	9	
	*	Ss.So 415	2	Sociology of Islamic Countries	10	
	*	Ss.So 421	2	Sociology of War	11	
	*	Ss.So 511	3	Sociology of Religion	12	
	*	Ss.So 517	2	Sociology of Social Changes	13	
	*	Ss.So 522	2	Sociology of Revolution	14	
*	*	Ss.So 526	3	Sociology of Afghan Society	15	
	*	Ss.So 527	2	Sociology of Groups & Institutions	16	
*	*	Ss.So 608	2	Professional Language of Sociology (2)	17	
*	*	Ss.So 619	3	Sociology of Development	18	
*	*	Ss.So 620	3	Sociology of Management	19	
*	*	Ss.So 639	4	Research Method In Social Sciences	20	
	*	Ss.So 704	2	Contemporary Theories of Sociology	21	
*	*	Ss.So 718	3	Economic Sociology	22	
*	*	Ss.So 723	2	Sociology of Work and Occupation	23	
*	*	Ss.So 724	2	Sociology of Peace	24	
	*	Ss.So 725	3	Sociology of Social Pathology	25	
*	*	Ss.So 730	2	Applied Sociology	26	
*	*	Ss.So 814	2	Sociology of Youth	27	
	*	Ss.So 828	2	Industrial Sociology	28	
*	*	Ss.So 829	2	Sociology of Communication	29	
			71	مجموع کردیت		
	*	Ss.So 101	3	Introduction to Sociology	1	اساسی
*	*	Ss.So 133	3	Introduction to Anthropology	2	
	*	Ss.So 205	2	Introduction to Political Sociology	3	
*	*	Ss.So 235	3	Demography	4	
	*	Ss.So 331	2	Philosophy of Social Sciences	5	
*	*	Ss.So 338	2	Introduction to Research Methodology	6	
	*	Ss.So 432	3	Social Psychology	7	
*	*	Ss.So 536	4	Statistics in Social Sciences	8	
*	*	Ss.So 637	4	Application of Computer in Ss	9	
		Ss.H 101	2	Principles of History	10	
			2	Principles of Philosophy	11	
			2	Introduction to Economy	12	
			2	Basics of Writing	13	
			2	Basics of Statistics	14	
			36	مجموع کردیت		

			36		مجموع کريدت		
			1	Environment	محيط زيست	1	مجموع
			4	Islamic Culture	ثقافت اسلامي	2	
		Ss.H 729	2	Contemporary History of Afghanistan	تاريخ معاصر افغانستان	3	
			2	English	انگليسي	4	
			2	Basics of Computer	مباني كمپيوتر	5	
			1	Campaign against Addiction	مبارزه با اعتياد	6	
			12		مجموع کريدت		
*	*	Ss.So 034	2	Civil Society	جامعه مدني	1	مجموع
			2	General Psychology	روانشناسي عمومي	2	
	*	Ss.So040	2	Social Foundations	نياد هاي اجتماعي	3	
*	*	Ss.So 041	2	Sociology of Developing Countries	جامعه شناسي كشورهاي روبه توسعه	4	
*	*	Ss.So 042	2	Social Welfare	رفاه اجتماعي	5	
			3	Principles of Archeology	مباني باستان شناسي	6	
			6		مجموع کريدت		
*	*	Ss.So 743	4	Theoretical Monograph	مونوگراف نظري	1	پايان نامه
*		Ss.So 844	5	Practical Monograph (Structure)	مونوگراف عملي (ساختار)	2	
*		Ss.So 845	2	Practical Monograph (Defense)	مونوگراف عملي (دفاع)	3	
			11		مجموع کريدت		
			136		مجموع کريدت هشت سمسٲر		

تذکر: این جدول بر اساس کته گوری مضامین تهیه و ترتیب گردیده است که حاوی کته گوری ها، نام مضامین به فارسی، نام مضامین به انگلیسی، تعداد کريدت مضامین، کد نمبر مضامین ونحوه تدریس مضامین میگردد. دو حرف اول در کد نمبر مضامین نشان دهنده پوهنحي علوم اجتماعي میباشد که به (Ss) نشان داده شده اند. دو حرف بعدي کد نمبر مضامین نشان دهنده دپارتمنت جامعه شناسي میباشد که به (So) نشان داده شده اند. هر کد نمبر دارای عد سه رقمي بوده که رقم اول نشان دهنده شماره سمسٲر میباشد و دورقم بعدي کد مخصوص هر مضمون میباشد. شماره گذاری مضامین با در نظر داشت وضعیت مضامین یعنی پیش نیاز و یا غیر پیش نیاز و نیز سلسله مراتب منطقي مضامین در نظر گرفته شده اند. مضامینی که درین لیست فاقد کد نمبر میباشد نشان دهنده اختصاص این مضامین به دیگر رشته ها میباشد که از طریق دپارتمنت مربوطه کد گذاری میگرددند.

چارت نصاب تحصیلی دیپارتمنت جامعه شناسی، پوهنځی علوم اجتماعی، پوهنتون بامیان

اساسی	عمومی	تخصصی	اختیاری	پایان نامه
سمستر اول	سمستر دوم	سمستر سوم	سمستر چهارم	سمستر پنجم
مبانی باستان شناسی (۲)	جمعیت شناسی (۳)	نظریه های کلاسیک جامعه شناسی (۳)	روانشناسی اجتماعی (۳)	زبان تخصصی جامعه شناسی ۲ (۲)
مبانی فلسفه (۲)	روانشناسی عمومی (۲)	فلسفه علوم اجتماعی (۲)	نظریه های مدرن جامعه شناسی (۲)	جامعه شناسی توسعه (۳)
مبانی تاریخ (۲)	مقدمه بر جامعه شناسی سیاسی (۲)	مقدمات روش تحقیق (۲)	جامعه شناسی کشورهای اسلامی (۲)	جامعه شناسی مدیریت (۳)
مبانی جامعه شناسی (۳)	اساسات نگارش (۲)	ج. ش. قشورها و نابرابری های اجتماعی (۲)	جامعه شناسی سیاسی (۳)	روش تحقیق در علوم اجتماعی (۴)
مبانی اقتصاد (۲)	تاریخ معاصر افغانستان (۲)	جامعه شناسی خانواده (۳)	جامعه شناسی زنان (۲)	کاربرد کمپیوتر در علوم اجتماعی (۴)
محیط زیست (۱)	جامعه شناسی روستایی (۳)	مقدمات آمار و احصائیه (۲)	زبان تخصصی جامعه شناسی ۱ (۲)	ثقافت اسلامی (۱)
انگلیسی (۲)	مبانی کمپیوتر (۲)	جامعه شناسی شهری (۳)	جامعه شناسی جنگ (۲)	جامعه شناسی اقتصادی (۳)
مبانی انسان شناسی (۳)	ثقافت اسلامی (۱)	مبارزه با اعتیاد (۱)	ثقافت اسلامی (۱)	جامعه شناسی کاربردی (۲)
مجموع کردیت سمستر اول ۱۷	مجموع کردیت سمستر دوم ۱۷	مجموع کردیت سمستر اول ۱۸	مجموع کردیت سمستر دوم ۱۷	مجموع کردیت سمستر اول ۱۸
سمستر هفتم	سمستر هشتم	سمستر نهم	سمستر دهم	سمستر یازدهم
جامعه شناسی کار و شغل (۲)	جامعه شناسی ارتباطات (۲)	جامعه شناسی توسعه (۳)	جامعه شناسی گروه ها و سازمانها (۲)	جامعه شناسی ارتباطات (۲)
منوگراف نظری (۴)	جامعه شناسی کشور های رو به توسعه (۲)	جامعه شناسی توسعه (۳)	جامعه شناسی گروه ها و سازمانها (۲)	جامعه شناسی ارتباطات (۲)
جامعه شناسی صلح (۲)	جامعه شناسی جوانان (۲)	جامعه شناسی توسعه (۳)	جامعه شناسی گروه ها و سازمانها (۲)	جامعه شناسی ارتباطات (۲)
نظریه های معاصر اجتماعی (۲)	ثقافت اسلامی (۱)	جامعه شناسی توسعه (۳)	جامعه شناسی گروه ها و سازمانها (۲)	جامعه شناسی ارتباطات (۲)
جامعه شناسی آسیب های اجتماعی (۲)	منوگراف عملی ساختار (۵)	جامعه شناسی توسعه (۳)	جامعه شناسی گروه ها و سازمانها (۲)	جامعه شناسی ارتباطات (۲)
جامعه شناسی اقتصادی (۳)	منوگراف عملی دفاع (۲)	جامعه شناسی توسعه (۳)	جامعه شناسی گروه ها و سازمانها (۲)	جامعه شناسی ارتباطات (۲)
جامعه شناسی کاربردی (۲)	مجموع کردیت سمستر اول ۱۸	جامعه شناسی توسعه (۳)	جامعه شناسی گروه ها و سازمانها (۲)	جامعه شناسی ارتباطات (۲)

مجموع کردیت در هشت سمستر ۱۳۶

مضامین اختیاری برای انتخاب محصلین

جامه مدنی (۲)	مبانی باستان شناسی (۲)	روانشناسی عمومی (۲)	رفاه اجتماعی (۲)	نهاد های اجتماعی (۲)	جامعه شناسی کشور های رو به توسعه (۲)
---------------	------------------------	---------------------	------------------	----------------------	--------------------------------------

تذکر: کته گوری مضامین با رنگ های مخصوص مشخص شده و تعداد کردیت هر مضمون در بین قوس قرار گرفته اند.

نصاب تحصیلی دیپارتمنت جامعه شناسی براساس سمستر

مضامین ارائه شده درسمستر اول

سمستر	شماره	مضامین	کد نمبر	کته گوری	تعداد کريدت	مجموع ساعات	نوع تدريس		ملاحظات
							نظري	عملي	
سمستر اول	1	مبانی باستان شناسی		اختیاری	2	32			تأیید و مهر هیأت مدیره
	2	مبانی فلسفه		اساسی	2	32			
	3	مبانی تاریخ		اساسی	2	32			
	4	مبانی جامعه شناسی	Ss.So 101	اساسی	3	48	*		
	5	مبانی اقتصاد		اساسی	2	32			
	6	محیط زیست		عمومی	1	16			
	7	انگلیسی		عمومی	2	32			
	8	مبانی انسان شناسی/ مردم شناسی	Ss.So 133	اساسی	3	48	*	*	
مجموع						272			

تذکر: قرار جدول فوق لیست مضامین سمستر اول دیپارتمنت جامعه شناسی با تفکیک کد نمبر هر مضمون، تعداد کريدت هر مضمون، مجموع ساعات درسی هر مضمون و نوع تدريس آن ترتیب گردیده است. درین سمستر محصلین میتوانند از میان کته گوری اختیاری دو کريدت انتخاب کنند که ترجیحا مضمون مبانی باستان شناسی پیشنهاد گردیده است.

مضامین ارائه شده درسمستر دوم

سمستر	شماره	مضامین	کد نمبر	کته گوری	تعداد کريدت	مجموع ساعات	نوع تدريس		ملاحظات
							نظري	عملي	
سمستر دوم	1	جمعیت شناسی	Ss.So 235	اساسی	3	48	*	*	تأیید و مهر هیأت مدیره
	2	روانشناسی عمومی		اختیاری	2	32			
	3	مقدمه بر جامعه شناسی سیاسی	Ss.So 205	اساسی	2	32	*		
	4	اساسات نگارش		اساسی	2	32			
	5	تاریخ معاصر افغانستان		عمومی	2	32			
	6	جامعه شناسی روستایی	Ss.So 209	تخصصی	3	48	*	*	
	7	مبانی کمپیوتر		عمومی	2	32			
	8	ثقافت اسلامی		عمومی	1	16			
مجموع						256			

تذکر: قرار جدول فوق لیست مضامین سمستر دوم دیپارتمنت جامعه شناسی با تفکیک کد نمبر هر مضمون، تعداد کريدت هر مضمون، مجموع ساعات درسی هر مضمون و نوع تدريس آن ترتیب گردیده است. درین سمستر محصلین میتوانند از میان کته گوری اختیاری چهار کريدت انتخاب کنند که ترجیحا مضامین جامعه مدنی و روانشناسی عمومی پیشنهاد گردیده است.

مضامین ارائه شده درسمستر سوم

سمستر	شماره	مضامین	کد نمبر	کته گوری	تعداد کريدت	مجموع ساعات	نوع تدريس		ملاحظات
							نظري	عملي	
سمستر سوم	1	نظريه های کلاسیک جامعه شناسی	Ss.So 302	تخصصی	3	48	*		تألیف و مهر بر هنجاری
	2	فلسفه علوم اجتماعی	Ss.So 331	اساسی	2	32	*		
	3	مقدمات روش تحقیق	Ss.So 338	اساسی	2	32	*	*	
	4	جامعه شناسی قشر ها و نابرابری های اجتماعی	Ss.So 316	تخصصی	2	32	*		
	5	جامعه شناسی خانواده	Ss.So 312	تخصصی	3	48	*	*	
	6	مقدمات آمار و احصائیه		اساسی	2	32			
	7	جامعه شناسی شهری	Ss.So 310	تخصصی	3	48	*	*	
	8	مبارزه با اعتیاد		عمومی	1	16			
مجموع						288			

تذکر: قرار جدول فوق لیست مضامین سمستر سوم دیپارتمنت جامعه شناسی با تفکیک کد نمبر هر مضمون، تعداد کريدت هر مضمون، مجموع ساحات درسی هر مضمون و نوع تدريس آن ترتیب گردیده است.

مضامین ارائه شده درسمستر چهارم

سمستر	شماره	مضامین	کد نمبر	کته گوری	تعداد کريدت	مجموع ساعات	نوع تدريس		ملاحظات
							نظري	عملي	
سمستر چهارم	1	روانشناسی اجتماعی	Ss.So 432	اساسی	3	48	*		تألیف و مهر بر هنجاری
	2	نظريه های مدرن جامعه شناسی	Ss.So 403	تخصصی	2	32	*		
	3	جامعه شناسی کشور های اسلامی	Ss.So 415	تخصصی	2	32	*		
	4	جامعه شناسی سیاسی	Ss.So 406	تخصصی	3	48	*		
	5	جامعه شناسی زنان	Ss.So 413	تخصصی	2	32	*		
	6	زبان تخصصی جامعه شناسی (1)	Ss.So 407	تخصصی	2	32	*	*	
	7	جامعه شناسی جنگ	Ss.So 421	تخصصی	2	32	*		
	8	ثقافت اسلامی		عمومی	1	16			
مجموع						272			

تذکر: قرار جدول فوق لیست مضامین سمستر چهارم دیپارتمنت جامعه شناسی با تفکیک کد نمبر هر مضمون، تعداد کريدت هر مضمون، مجموع ساحات درسی هر مضمون و نوع تدريس آن ترتیب گردیده است.

مضامین ارائه شده درسمستر پنجم

سمستر	شماره	مضامین	کد نمبر	کته گوری	تعداد کريدت	مجموع ساعات	نوع تدريس		ملاحظات
							نظري	عملي	
سمستر پنجم	1	آمار احصائیه در علوم اجتماعی	Ss.So 536	اساسی	4	64	*	*	تألیف و مهر بر هنجاری
	2	جامعه شناسی گروه ها و سازمانها	Ss.So 527	تخصصی	2	32	*		
	3	جامعه شناسی جامعه افغانی	Ss.So 526	تخصصی	3	48	*		
	4	جامعه شناسی دین	Ss.So 511	تخصصی	3	48	*		
	5	جامعه شناسی تغییرات اجتماعی	Ss.So 517	تخصصی	2	32	*		
	6	جامعه شناسی انقلاب	Ss.So 522	تخصصی	2	32	*		
	7	جامعه مدنی	Ss.So 534	اختیاری	2	32			
مجموع						288			

تذکر: قرار جدول فوق لیست مضامین سمستر پنجم دیپارتمنت جامعه شناسی با تفکیک کد نمبر هر مضمون، تعداد کريدت هر مضمون، مجموع ساحات درسی هر مضمون و نوع تدريس آن ترتیب گردیده است.

مضامین ارائه شده درسمستر ششم

سمستر	شماره	مضامین	کد نمبر	کته گوری	تعداد کردیت	مجموع ساعات	نوع تدریس		ملاحظات
							نظری	عملی	
سمستر ششم	1	لسان تخصصی جامعه شناسی (2)	Ss.So 608	تخصصی	2	32	*	*	تأیید و مهر مدیر آموزشی
	2	کاربرد کمپیوتر در علوم اجتماعی	Ss.So 637	اساسی	4	64	*	*	
	3	جامعه شناسی توسعه	Ss.So 619	تخصصی	3	48	*	*	
	4	جامعه شناسی مدیریت	Ss.So 620	تخصصی	3	48	*	*	
	5	روش تحقیق در علوم اجتماعی	Ss.So 639	تخصصی	4	64	*	*	
	6	ثقافت اسلامی		عمومی	1	16			
مجموع						272			

تذکر: قرار جدول فوق لیست مضامین سمستر ششم دیپارتمنت جامعه شناسی با تفکیک کد نمبر هر مضمون، تعداد کردیت هر مضمون، مجموع ساعات درسی هر مضمون و نوع تدریس آن ترتیب گردیده است.

مضامین ارائه شده درسمستر هفتم

سمستر	شماره	مضامین	کد نمبر	کته گوری	تعداد کردیت	مجموع ساعات	نوع تدریس		ملاحظات
							نظری	عملی	
سمستر هفتم	1	جامعه شناسی کار و شغل	Ss.So 723	تخصصی	2	32	*	*	تأیید و مهر مدیر آموزشی
	2	مونوگراف (نظری)	Ss.So 743	پایان نامه	4	64	*	*	
	3	جامعه شناسی صلح	Ss.So 724	تخصصی	2	32	*	*	
	4	نظریه های معاصر اجتماعی	Ss.So 704	تخصصی	2	32	*	*	
	5	جامعه شناسی آسیب های اجتماعی	Ss.So 725	تخصصی	3	48	*	*	
	6	جامعه شناسی اقتصادی	Ss.So 718	تخصصی	3	48	*	*	
	7	جامعه شناسی کاربردی	Ss.So 730	تخصصی	2	32	*	*	
مجموع						288			

تذکر: قرار جدول فوق لیست مضامین سمستر هفتم دیپارتمنت جامعه شناسی با تفکیک کد نمبر هر مضمون، تعداد کردیت هر مضمون، مجموع ساعات درسی هر مضمون و نوع تدریس آن ترتیب گردیده است.

مضامین ارائه شده درسمستر هشتم

سمستر	شماره	مضامین	کد نمبر	کته گوری	تعداد کردیت	مجموع ساعات	نوع تدریس		ملاحظات
							نظری	عملی	
سمستر هشتم	1	ثقافت اسلامی		عمومی	1	16			تأیید و مهر مدیر آموزشی
	2	جامعه شناسی ارتباطات	Ss.So 829	تخصصی	2	32	*	*	
	3	جامعه شناسی جوانان	Ss.So 814	تخصصی	2	32	*	*	
	4	جامعه شناسی صنعتی	Ss.So 828	تخصصی	2	32	*	*	
	5	مونوگراف عملی (ساختار)	Ss.So 844	پایان نامه	5	80	*	*	
	6	مونوگراف عملی (دفاع)	Ss.So 845	پایان نامه	2	32	*	*	
مجموع						224			
مجموع برای هشت سمستر						2176			

تذکر: قرار جدول فوق لیست مضامین سمستر هفتم دیپارتمنت جامعه شناسی با تفکیک کد نمبر هر مضمون، تعداد کردیت هر مضمون، مجموع ساعات درسی هر مضمون و نوع تدریس آن ترتیب گردیده است. درضمن مجموعه کردیت ها و نیز ساعات درسی برای تمامی هشت سمستر نیز درین جدول قرار دارد.

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون مباني انسان شناسی

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.So 133

نام مضمون: مباني انسان شناسی

نام انگلیسی: Introduction to Anthropology

تعداد کريدت: ۳ واحد

تعداد ساعات درسي: ۴۸ ساعت

کته گوري مضمون: اساسی

تهیه کننده: پوهنمل محمد رضا ابراهيم

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

این مضمون که یکی از مضامین اساسی در دیپارتمنت جامعه شناسی به حساب می آید که دربردارنده مطالعه همه جانبه جامعه، فرهنگ و تنوع انسانی بوده که متمرکز به روش های متنوع زندگی مردم میباشد. روش های زندگی مردم که متأثر از روابط اجتماعی، تاریخ، اقتصاد، سیاست، روان شناسی، بیولوژی و جغرافیا و اشکال متعدد فرهنگی میباشد از جمله مسایل مورد دقت انسان شناسی است. این درس یکی رشته های علوم انسانی/ اجتماعی و پرداختن به آن مستلزم آشنایی با افکار و مباحث کلان انسان شناختی نیز میباشد. این علم روش خاص تحقیقات انسان شناختی داشته و ابعاد مشخص زندگی انسانها از قبیل فرهنگ، دین، اقتصاد، زبان فلکلور و بسا مسایل دیگر را به بررسی میگیرد. درین درس اساسات، مبانی و اصول انسان شناسی به صورت مقدماتی مورد بحث قرار خواهد گرفت و دیدگاه های نظری متعدد این رشته بررسی میگردد. این درس محصلین را به روش های بررسی و تحقیق از منظر انسان شناسی آشنا خواهد ساخت و آنها را برای کارساحوی انسان شناختی و تمرین مردم شناسی آگاهی خواهد داد. این درس یکی از مضامین اساسی درپوهنهی علوم اجتماعی میباشد و محصلین برای اولین بار با مباحث انسان شناختی از طریق همین مضمون آشنا میشوند بنا لازم است تا تمام موضوعات و مواد مورد بحث درین درس بصورت مقدماتی و ابتدایی آماده گردند.

اهداف کورس:

قادر ساختن محصلین به شناسایی موضوعات انسان شناختی و مردم شناختی هدف عمده تدریس این مضمون میباشد. بر علاوه آشنایی و درک محصلین از قلمرو انسان شناسی و تشخیص مسایل عمده انسان شناسی میباشد که شامل موارد ذیل است.

- آشنایی محصلین به نظریه های عمده علوم اجتماعی و انسانی به خصوص انسان شناسی
- آشنایی محصلین با روش های مهم تحقیق در علوم انسانی و بشری
- آگاهی دانشجویان از مسایل فرهنگی و آشنایی آنان با تعدد و تفاوت های فرهنگی
- آشنایی دانشجویان به انسان شناسی خانواده و خویشاوندی
- آشنایی محصلین به انسان شناسی دین و اعتقادات و فولکلور و یا فرهنگ عامیانه

مواد مورد نیاز این کورس:

محصلین میتوانند از تمام نوشته های علمی پیرامون انسان شناسی و مردم شناسی استفاده ببرند. کتاب های درسی، مقالات علمی و لکچر نوت های دانشگاهی از جمله موادی اند که برای تکمیل این درس ممد میباشدند. علاوه سایت های معتبر علمی و دانشگاهی نیز منابع خوبی برای گرد آوری اطلاعات مورد نیاز محصل میباشد. کتابهای که برای مطالعه درین زمینه بصورت خاص پیشنهاد میگردد عبارت اند از:

۱. روح الامینی، محمود. مبانی مردم شناسی. دانشگاه پیام نور. ۱۳۸۴
۲. عثمانی، عصمت الله. مبادی اتنوگرافی،
۳. عثمانی، عصمت الله. مبادی انسان شناسی. انتشارات فرهنگ. کابل: ۱۳۸۹
۴. ریور، کلود. درآمدی بر انسان شناسی. ناصر فکوهی. نشر نی. تهران: ۱۳۸۸

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		مهارت	دانش		
پرسش و پاسخ	لکچر	تفکیک انسان شناسی علمی از انسان شناسی سنتی	آشنایی محصلین با کلیات انسان شناسی به عنوان یک علم	کلیات انسان شناسی چیست؟ تاریخچه مختصر انسان شناسی انسان شناسی سنتی انسان شناسی علمی	هفته ی اول
پرسش و پاسخ	لکچر		آشنایی محصلین با زیر مجموعه ها و حدود انسان شناسی به عنوان یک علم همه جانبه و فراگیر	محدوده انسان شناسی موضوعات مهم انسان شناسی انسان شناسی فیزیکی انسان شناسی فرهنگی - اجتماعی باستان شناسی انسان شناسی زبان انسان شناسی کاربردی	هفته ی دوم
کار خانگی	لکچر		درک روابط این رشته با سایر علوم به شمول علوم اجتماعی و علوم طبیعی توسط محصلین	رابطه انسان شناسی با سایر رشته ها رابطه با علوم اجتماعی رابطه با علوم طبیعی	هفته ی سوم
کار صنفی	لکچر و پرسش و پاسخ	استفاده این نظریه والگوی تئوریک در طرح مسایل اجتماعی و تحقیقات علمی	آشنایی محصلین با این نظریه به عنوان اصلی ترین نظریه در عرصه علوم اجتماعی	نظریه های انسان شناسی نظریه تکامل و تحول Evolutionism پیشگامان این نظریه نقاط قوت و ضعف این نظریه نقد این نظریه	هفته ی چهارم
سمینار و ارزیابی آنها	لکچر و پرسش و پاسخ	استفاده این نظریه والگوی تئوریک در طرح مسایل اجتماعی و تحقیقات علمی	آشنایی و شناخت محصلین نسبت به نظریه اشاعه گرایی و مسایل مربوط به آن	نظریه های انسان شناسی نظریه اشاعه گرایی Diffusion Theory پیشگامان این نظریه تفاوت ها با نظریه نقاط قوت و ضعف این نظریه نقد و ارزیابی این نظریه	هفته ی پنجم
فعالیت های صنفی	لکچر و پرسش و پاسخ	استفاده این نظریه والگوی تئوریک در طرح مسایل اجتماعی و تحقیقات علمی	معرفت محصلین راجع به نظریه کارگرد گرایی والگوی نظری کارکردی به عنوان یکی از مهم ترین نظریه ها	نظریه های انسان شناسی نظریه های کارکرد گرایی Functionalism پیشگامان و نظریه پردازان این نظریه نقاط قوت و نقاط ضعف این نظریه نقد و ارزیابی این نظریه	هفته ی ششم
نظر سنجی برای ارزیابی و بررسی نظری ها	لکچر و پرسش و پاسخ	استفاده این نظریه والگوی تئوریک در طرح مسایل اجتماعی و تحقیقات علمی	آشنا ساختن محصلین با این دو نظریه علمی در عرصه علوم اجتماعی	انسان شناسی مارکسیستی Marxist Anthropology نظریه های ساختار گرایی Structuralism معرفی پیشگامان و نظریه پردازان این نظریات نقاط قوت و ضعف این نظریات نقد و بررسی این نظریات	هفته ی هفتم
	امتحان		ارزیابی از پیشرفت تحصیلی محصلین	امتحان وسط سمستر	هفته ی هشتم

هفته ی نهم	روش تحقیق در انسان شناسی قلمرو موضوعی تحقیق قلمرو جغرافیایی تحقیق قلمرو زمانی تحقیق روش های جمع آوری معلومات	آشنایی محصلین با روش های تحقیق در علوم انسانی و انسان شناسی	بلند بردن توانایی و مهارت محصلین در قسمت تعیین موضوع، جغرافیا، زمان و روش ها	کارگروپی
هفته ی دهم	روش تحقیق در انسان شناسی روش تحلیل اطلاعات و معلومات راپور دهی معلومات	آشنا ساختن محصلین با روش های تحلیل اطلاعات و راپور نویسی تحقیق	مهارت های تحلیل اطلاعات و راپور نویسی محصلین	کارگروپی
هفته ی یازدهم	فرهنگ ابعاد عمده فرهنگ عناصر فرهنگ	آشنایی محصلین با فرهنگ و عناصر و ابعاد فرهنگ	قابلیت درک تنوع فرهنگی و روابط فرهنگی	مباحثه
هفته ی دوازدهم	فرهنگ خصوصیات فرهنگ زبان و فرهنگ نسبیت فرهنگی و قوم مداری	آشنایی محصلین با خصوصیات فرهنگ، رابطه زبان و فرهنگ و قوم و فرهنگ	قابلیت درک تنوع فرهنگی و روابط فرهنگی	مباحثه
هفته ی سیزدهم	انسان شناسی خانواده و خویشاوندی خویشاوندی چیست؟ ازدواج انواع ازدواج نقش ازدواج	بلند بردن درک محصلین از انسان شناسی خانواده و خویشاوندی	آشنایی با انواع متفاوت سیستم های خانوادگی در جوامع	سمینار های صنفی
هفته ی چهاردهم	انسان شناسی خانواده و خویشاوندی خانواده از نظر انسان شناسی انواع خانواده کارکرد های خانواده	آشنایی محصلین با انواع نظام های خانوادگی و کارکردهای خانواده در جامعه	توانایی درک انواع نظام های خانوادگی در جهان	مباحثه داخل صنف
هفته ی پانزدهم	انسان شناسی دین و اعتقادات انسان شناسی دینی چیست؟ تعریف دین انواع دین کارکرد های دین	آشنا سازی محصلین با انسان شناسی دین و اعتقادات دینی جوامع متفاوت	شنخت نظام های دینی متفاوت و تحولات پیش آمده در نهاد دین	کارگروپی
هفته ی شانزدهم	فولکلور / فرهنگ عامه مفهوم و تعریف فولکلور موضوع فولکلور تاریخچه و قلمرو فولکلور فولکلور و انسان شناسی / مردم شناسی	آشنایی دانشجویان با فرهنگ عامیانه و موضوعات مربوط به آن	مهارت تفکیک فولکلور از فرهنگ و ارزشهای فرهنگی	مباحثه گروپی

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جمعیت شناسی

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.So 235

نام مضمون: جمعیت شناسی

نام علمی: Demography

تعداد کريدت: ۳ واحد

تعداد ساعات درسي: ۴۸ ساعت

کنه گوري مضمون: اساسی

تهیه کننده: پوهیالی حبیب الله حکمت

1396

اهمیت و ضرورت تدریس مضمون :

جمعیت به عنوان یک عامل به صورت مستقیم و غیر مستقیم روی برنامه های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی تمام کشورها نقش عمیق و اساسی را داشته که این نقش بعد از جنگ جهانی دوم بیشتر توجه دولت ها و کشور ها را به خود معطوف ساخته است. هر گاه دولت ها و برنامه ریزان اجتماعی، سیاسی و اقتصادی بخواهند برنامه های موثر و همه جانبه روی دست گیرند بدون شک نیازمند آمار و ارقام جمعیتی میباشند زیرا بدون اطلاعات جمعیتی نمی توان برنامه های معیاری و پاسخگو را برای تامین نیاز های اجتماعی و اقتصادی طرح و اجرایی نمود کشور ما افغانستان نیز متأسفانه با توجه به نبود اطلاعات جمعیتی نتوانسته است نسبت به میزان جمعیت خدمات مورد ضرورت را به مردمان این کشور ارائه نمایند که این خود باعث مشکلات عدیده برای دولت و شهروندان افغانستان گردیده است. عامل جمعیت در تمام عرصه های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی وابستگی دارد. لزوم آگاهی و اطلاع از مباحث و اصول جمعیت شناسی تدریس این مضمون را در رشته های مختلف علمی و مخصوصا علوم انسانی ضروری می سازد.

اهداف کورس:

هدف از تدریس جمعیت شناسی این است که دانشجویان با مفاهیم و مباحث اساسی علم جمعیت شناسی آشنا شده و بتواند شاخه های مهم جمعیت شناسی، شیوه های سر شماری، انواع سر شماری، اهمیت سر شماری، ساخت و ترکیب جمعیت، حرکات و دگرگونی های جمعیت را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند. و اهمیت جمعیت شناسی را در برنامه ریزی های اقتصادی و اجتماعی، سیاسی بهتر درک نموده و سبب شکوفایی رفاه و آسایش جامعه و اجتماع خویش گردیده و بتواند در بخش های آمار و ارقام جمعیتی نهاد ها و ادارات مربوط جمعیت را یاری رساند.

منابع مورد ضرورت کورس:

- ۱- امانی، مهدی، مبانی جمعیت شناسی، تهران: سمت، ۱۳۷۷.
- ۲- بهنام، جمشید، جمعیت شناسی عمومی، جلد اول، چاپ دوم، موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۴۵.
- ۳- تمنا، سعید؛ مبانی جمعیت شناسی. تهران: دانشگاه پیام نور، چاپ دوازدهم ۱۳۹۳.
- ۴- سید میرزایی، سید محمد، جمعیت شناسی عمومی، تهران: دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸۱.

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		دانش	مهارت		
پرسش و پاسخ	لکچر	از دانشجویان توقع می‌رود که پس از این درس بتوانند. جمعیت را تعریف کند با انواع جمعیت آشنا شود جمعیت بسته و باز را تشریح کند تعریف کامل جمعیت شناسی را بیاموزد ضرورت پیدایی شاخه های مختلف جمعیت شناسی را در یابند با اندیشه های گرانت و مالتوس آشنا شوند		کلیات و تعاریف ۱- تعریف جمعیت ۲- انواع جمعیت ۳- تعریف جمعیت شناسی ۴- شاخه های جمعیت شناسی ۵- رابطه جمعیت شناسی با سایر علوم ۶- مرور بر تاریخچه مطالعات جمعیتی و نحوه تکوین جمعیت شناسی	هفته اول
پرسش و پاسخ	لکچر	دانشجویان رابطه علم و تحقیق را دریابند روش اصلی پژوهش در علوم اجتماعی را توضیح دهند. مفهوم آمار جاری جمعیت ار بدانند اهداف دو گانه سر شماری را توضیح دهد اهمیت زمان انجام سر شماری را در یابند با شاخص های جمعیتی و انواع آن آشنا شوند.		ماهیت و انواع روش های تحقیق در جمعیت شناسی ۱- از تحقیق علمی تا تحقیق جمعیتی ۲- ماهیت تحقیق های های اجتماعی و جمعیتی ۳- مراحل و روش های تحقیق در جمعیت شناسی ۴- سازمان ها و منابع اطلاعات جمعیت ۵- مرور بر روش های تحلیلی خاص جمعیت شناسی	هفته دوم
پرسش و پاسخ	لکچر	دانشجویان با علل و عوامل موثر بر توزیع جغرافیای جمعیت و انواع شیوه های سکونت آشنا می شود همچنین آنها به وسیله شناخت شاخص های مربوط می تواند در تحلیل علل شهر نشینی و شهر گرایی به دیدگاه های علمی تری دست یابند.		توزیع جغرافیایی جمعیت ۱- عوامل موثر به انبوهی و پراکندگی جمعیت ۲- انواع الگوهای سکونت ۳- انواع تراکم جمعیت و شاخص های آن ۴-	هفته سوم
سوال و جواب به منظور تشخیص سطح دانش محصلین	لکچر	دانشجویان با مشخصه اصلی ساخت جمعیت آشنا شده و اهمیت مطالعه آن و شاخص ها و نمودار های مربوط را در میابند.		ترکیب سنی و جنسی جمعیت ۱- ترکیب جنسی جمعیت ۲- ترکیب سنی جمعیت ۳- نمایش هندسی ترکیب سنی و جنسی جمعیت	هفته چهارم
پرسش و پاسخ	سمینار محصلین	در این بحث دانشجویان با مفاهیم جمعیت فعال و غیر فعال و شاخص های مربوط و چگونگی استفاده از آن ها آشنا می شود.		ترکیب جمعیت به لحاظ وضع فعالیت و اشتغال ۱- جمعیت فعال ۲- جمعیت غیر فعال ۳- شاخص های مربوط به وضع فعالیت و اشتغال	هفته پنجم
پرسش و پاسخ	لکچر	آموزش این موضوع دانشجویان را قادر می سازند تا مفاهیم چون ازدواج، خانواده، خانوار، طلاق و مسائل و		ترکیب جمعیت بر اساس وضع زناشویی ۱- ازدواج ۲- خانواده و خانوار	هفته ششم

		شخص های ترکیب جمعیت بر حسب وضع زناشویی را درک نمایند.	۳- طلاق	
هفته هفتم	ترکیب جمعیت بر اساس وضع آموزش و سواد	۱- تعریف آموزش و سواد ۲- شاخص های سواد و آموزش ۳- هرم های آموزشی و نابرابری های تحصیلی ۴- توزیع جمعیت باسواد در سطح آموزش عالی	لکچر و کار گروهی	پرسش و پاسخ
هفته هشتم	امتحان وسط سمستر	آشنا ساختن محصلان با سیستم امتحان و تحلیل و بررسی دانش و مهارت دانشجویان متناسب با دروس گذشته	امتحان تحریری	ارزیابی محصلان توسط امتحان
هفته نهم	ولادت و باروری	۱- مفاهیم زیست شناختی ولادت ۲- تفاوت میان ولادت و باروری ۳- شاخص های ولادت و باروری ۴- الگوهای باروری ۵- عوامل موثر در میزان باروری زنان	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته دهم	مرگ و میر	۱- آمار های مرگ و میر ۲- شاخص های مرگ و میر ۳- مرگ و میر اختلافی ۴- برخی از آثار کاهش مرگ و میر	سمینار محصلین	پرسش و پاسخ
هفته یازدهم	حرکات مکانی جمعیت (مهاجرت)	۱- تعریف مهاجرت ۲- طبقه بندی مهاجرت ها ۳- نظریه های مهاجرت ۴- نتایج و پیامد های مهاجرت ۵- شاخص های مهاجرت	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته دوازدهم	افزایش جمعیت و چگونگی توزیع و تحول آن در سطح جهان	۱- افزایش جمعیت و انواع آن ۲- مروروی کوتاه بر روند تحولات جمعیت در جهان	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته سیزدهم	نظریه های جمعیت شناسی	۱- طرفداران افزایش جمعیت ۲- مخالفان افزایش جمعیت ۳- طرفداران ثبات جمعیت ۴- طرفداران حد متناسب جمعیت ۵-	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته چهاردهم	سیاست های جمعیتی	۱- تعریف سیاست جمعیتی ۲- تاریخچه سیاست های جمعیتی ۳- اهداف کمی و کیفی سیاست های جمعیتی	سمینار محصلین	پرسش و پاسخ

		۴- سیاست تنظیم خانواده ۵- سیاست بهبود نسل	بهبود نسل را مورد بررسی قرار میدهند و آنها می‌توانند راه‌های عملی کاهش و افزایش جمعیت را فرا بگیرند.
پانزدهم هفته	اهمیت و کاربرد جمعیت	۱- رابطه جمعیت و توسعه از دیدگاه‌های مختلف ۲- تعریف برنامه ریزی ۳- جایگاه برنامه ریزی در نظام‌های اقتصادی گوناگون ۴- برنامه ریزی اقتصادی و اجتماعی در فرایند توسعه کشور های جهان سوم ۵- انواع برنامه ریزی های اجتماعی	در این فصل دانشجویان با رابطه جمعیت و توسعه از دیدگاه‌های گوناگون آشنا می‌شوند و ضمن شناخت مفهوم و انواع برنامه ریزی، اهمیت و نقش داده‌ها و عوامل جمعیتی در این زمینه را می‌آموزند.
شانزدهم هفته	خلاصه و نتیجه گیری		لکچر

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون مقدمه ای بر جامعه شناسی سیاسی

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 205

نام مضمون: مقدمه ای بر جامعه شناسی سیاسی

نام علمی: introduction to political sociology

تعداد کریڈت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۲ ساعت

کته گوري مضمون: اساسی

تهیه کننده: پوهنمل رمضان احمدی

سال ۱۳۹۶

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

مقدمه ای بر جامعه شناسی سیاسی یکی از مضامین اساسی و پیش نیاز مضمون جامعه شناسی سیاسی است جامعه شناسی سیاسی به عنوان یکی از گرایش های اصلی جامعه شناسی رابطه جامعه و سیاست را مورد مطالعه قرار می دهد. امروزه در جوامع مدرن، نقش نیروهای اجتماعی بر کارایی نظام سیاسی اجتناب نا پذیر بوده و بررسی علمی آن از اهمیت بالایی برخوردار می باشد. فرا گیری جامعه شناسی سیاسی می تواند دانشجویان را در راستایی تبیین و تفسیر رابطه نیروهای اجتماعی بر ساختار سیاسی کمک نموده و از این لحاظ دارایی اهمیت میباشد.

هدف کورس:

آشنایی کلی با مفاهیم کلیدی و مطرح در جامعه شناسی سیاسی و نیز قدرت بکار بستن آنان در مباحث سیاسی و اجتماعی و تبیین این مفاهیم، یکی از اصلی ترین اهداف این مضمون به شمار می رود. یعنی انتظار می رود که دانشجو، با فراگیری این مضمون قدرت تحلیل علمی را در مورد سیاست ، جامعه ، دولت ، حکومت ، مشروعیت، قدرت ، نظام های سیاسی، دموکراسی و... بدست آورد.

منابع اصلی کورس

- ۱- بشریه، حسین، جامعه شناسی سیاسی، تهران انتشارات نی، چاپ دوازدهم، ۱۳۸۵.
- ۲- نقیب زاده، احمد، جامعه شناسی سیاسی، تهران، انتشارات سمت، چاپ هفتم، ۱۳۸۸.
- ۳- اسکات، آلن ، راهنمایی جامعه شناسی سیاسی، تهران، ترجمه قدیر نصری و محمدعلی قاسمی(جلد اول و دوم)، انتشارات پژوهشگاه راهبردی، چاپ اول، ۱۳۸۸.
- ۴- نیش، کیت، جامعه شناسی سیاسی معاصر، ترجمه محمد تقی دلفروز، تهران، نشر کوثر، ۱۳۸۲.
- ۵- افرت ، اندرو ، نگرش ها در جامعه شناسی سیاسی ، ترجمه : رحیم ابوالحسنی ، تهران: میزان ، ۱۳۸۹.
- ۶- دورژه ، موریس ، بایسته های جامعه شناسی سیاسی، ترجمه : ابوالفضل قاضی ، تهران : میزان ، ۱۳۹۱.
- ۷- راش ، مایکل ، جامعه و سیاست (مقدمه ای بر جامعه شناسی سیاسی) ، ترجمه: منوچهر صبوری ، تهران: سمت

منابع کمکی:

- ۱- بارز، عابدین، جامعه شناسی سیاسی، کابل، انتشارات میوند، چاپ اول، ۱۳۸۶.
- ۲- دورژه ، موریس ، اصول علم سیاست ، ترجمه : ابوالفضل قاضی ، تهران :امیرکبیر ، ۱۳۸۴
- ۳- ، ۱۳۸۷.
- ۴- عالم، عبدالرحمن ، بنیادهای علم سیاست ، تهران : نی ، ۱۳۹۱.
- ۵- هیوود ، اندرو ، مقدمه ای نظریه سیاسی ، ترجمه: عبدالرحمن عالم ، تهران : قومس ، ۱۳۹۰.

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین		هفته ها
		مهارت	دانش	فرعی	اصلی	
پرسش و پاسخ	لکچر	آشنای محصلان با جامعه شناسی سیاسی و مفاهیم کلیدی چون جامعه و سیاست و رابطه ای آن با دولت و قدرت. کسب مهارت تحلیل رابطه سیاست با دولت و قدرت		جامعه شناسی سیاسی چیست؟ جامعه چیست؟ سیاست چیست؟ -آیاسیاست همان دولت است؟ -آیا سیاست همان قدرت است؟ -جوهر سیاست چیست؟	کلیات	هفته اول
پرسش و پاسخ	لکچر و کارگروهی	درک بهتر محصلان از رابطه جامعه و سیاست و رابطه ای متقابل آن و چیستی جامعه شناسی سیاسی و الگوی تحلیلی آن . قدرت تحلیل و اولویت سنجی سیاست و جامعه در بحث جامعه شناسی سیاسی.		-سیاست تعیین کننده وضعیت جامعه : اولویت سیاست -سیاست بازتابی از وضعیت جامعه -رابطه متقابل و افقی بین جامعه و سیاست -چیستی جامعه شناسی سیاسی و الگوی تحلیلی آن	نسبت جامعه و سیاست	هفته دوم
پرسش و پاسخ	لکچر و پرسش پاسخ	آشنای محصلان با پیدایش و گسترش جامعه شناسی سیاسی ، قلمرو جامعه شناسی سیاسی و رابطه آن با علم سیاست. قدرت تفکیک محصلان بین جامعه شناسی سیاسی و علم سیاست.		پیدایش و گسترش جامعه شناسی سیاسی حوزه مطالعه و قلمرو جامعه شناسی سیاسی رابطه جامعه شناسی سیاسی با علم سیاست	رابطه جامعه شناسی سیاسی با علم سیاست	هفته سوم
پرسش و پاسخ	لکچر و نقد و بررسی وضعیت سیاسی	فهم و درک بهتر محصلان از عوامل تاثیر گذار پایدار و نیمه پایدار بر زندگی سیاسی . قدرت تحلیل عوامل تاثیر گذار بر زندگی سیاسی در مباحث سیاسی در جامعه افغانستان.		➤ عوامل پایدار ۱- عوامل طبیعی ۲- تاریخ ۳- رابطه فرهنگ و سیاست ➤ عوامل نیمه پایدار ۱- تاثیر ساختارهای اجتماعی بر زندگی سیاسی ۲- تاثیر داده های اقتصادی ۳- تاثیر عوامل روانی بر زندگی سیاسی	عوامل تاثیر گذار بر زندگی سیاسی	هفته چهارم
امتحان صنفی	لکچر	آشنایی محصلان با چارچوبه های سیاست و عوامل مهم طبیعی و اجتماعی که باعث شکل گیری نهاد و نظام سیاسی می گردد. پیدا کردن مهارت تحلیل عوامل و بستر های شکل گیری نهاد ها و نظام های سیاسی.		➤ عوامل طبیعی ۱- جغرافیا ۲- جمعیت ➤ عوامل اجتماعی ۱- فنون ۲- نهادها ۳- فرهنگ ها	چارچوبه های سیاست	هفته پنجم

هفته ششم	قدرت و قدرت سیاسی	➤ ویژگی های قدرت سیاسی ➤ انواع قدرت سیاسی	آشنای و درک محصلان از مفهوم قدرت ، ویژگی ها و انواع قدرت سیاسی و قدرت تحلیل آن در مباحث سیاسی افغانستان	پرسش و پاسخ
هفته هفتم	سلطه سیاسی	➤ تعریف سلطه ➤ ریشه های سلطه جویی ➤ ابزارهای اعمال قدرت و سلطه	درک بهتر محصلان از مفهوم سلطه سیاسی ، ریشه های سلطه جوی و ابزار اعمال قدرت و یافتن قدرت تحلیل در مباحث سیاسی .	پرسش و پاسخ
هفته هشتم	امتحان	امتحان وسط سمستر	آشنایی محصلان با سیستم ارزیابی و تحلیل مهارت آموزشی شان در طول ۷ هفته گذشته	ارزیابی بر اساسی امتحان
هفته نهم	مشروعیت سیاسی	➤ تعریف ➤ انواع سلطه ➤ نقد نظر وبر و طرح مسایل جدید	فهم و درک بهتر محصلان از مشروعیت سیاسی و قدرت تحلیل مشروعیت سیاسی و رابطه ای آن با قدرت و اقتدار.	پرسش و پاسخ
هفته دهم	نظام سیاسی	➤ ساختار سیاسی ➤ کار ویژه های نظام سیاسی	آشنایی محصلان با نظام های سیاسی و کارویژه های آن و قدرت تحلیل آن نظام متناسب با نظام موجوده افغانستان	امتحان ۲۰%
هفته یازدهم	دولت	- شکل گیری دولت های جدید - انواع دولت - تعریف دولت - وظایف دولت - ساختار قدرت در دولت	فهم و درک بهتر محصلان از مفهوم دولت ، انواع ، وظایف و ساختار قدرت در دولت. قدرت تحلیل و تفکیک دولت با حکومت توسط محصلان	پرسش و پاسخ
هفته دوازدهم	بازیگران و نیروهای سیاسی	- احزاب سیاسی ➤ زمینه های پیدایش احزاب ➤ انواع حزب ➤ کارویژه و عملکرد حزب ➤ نظام های حزبی	آشنای محصلان با بازیگران و نیروی سیاسی بویژه احزاب سیاسی ، زمینه های پیدایش احزاب و کار ویژه های آن . یافتن قدرت تحلیل اجزای سیاسی و کارویژه های آن در افغانستان	
هفته سیزدهم	بازیگران و نیروهای سیاسی	- گروه های فشار ➤ تعریف گروه فشار و عناصر متشکله آن ➤ گونه شناسی گروه های فشار ➤ وسایل فشار ، مراکز مورد نظرونحوه کنش ➤ کارویژه گروه های فشار	آشنای و درک بهتر محصلان از از گره های فشار و عناصر و انواع آن . یافتن قدرت تحلیل و بیان گروه های فشار در مباحث جامعه شناسی سیاسی .	پرسش و پاسخ
هفته چهاردهم	بازیگران و	نیروهای دیگر	درک و فهم بهتر محصلان از روشنفکران ، افکار عمومی ،	نظر خواهی

		رسانه های جمعی و افراد و شخصیت های ذینفوذ . قدرت تحلیل و تبیین آن ها در مباحث روشنفکری و سیاسی.	➤ روشنفکران و مجامع روشنفکری ➤ افکار عمومی ➤ رسانه های جمعی ➤ افراد و شخصیت ها	نیروهای سیاسی	
پرسش و پاسخ و نظر خواهی	پرسش و پاسخ و نظر خواهی	آشنای و درک بهتر محصلان از مکاتب و اندیشه های سیاسی . یافتن قدرت تحلیل و تبیین محصلان از مکاتب سیاسی و و مقایسه آن ها.	➤ محافظه کاری ➤ لیبرالیسم ➤ مارکسیسم ➤ سوسیالیزم اصلاح طلب ➤ انارشیزم ➤ فاشیسم	مکاتب و اندیشه های سیاسی	هفته پانزدهم
امتحان نهایی	پرسش و پاسخ و نظر خواهی	مرور عناوین اصلی و موضوعات کلیدی محصلان را بیشتر قادر می سازند تا جمع بندی کلی و اساسی در مباحث مقدمه ای بر جامعه شناسی سیاسی داشته باشد و این زمینه را فراهم می نماید که محصلان بهتر و منسجم تر آمادگی برای امتحان نهایی بگیرد	جمع بندی رئوس مطالب مباحث گذشته در طول سمستر و نتیجه گیری آن	جمع بندی و نتیجه گیری	هفته شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسی روستایی

مشخصات کورس

کد مضمون: ScSo 209

نام مضمون: جامعه شناسی روستای

نام انگلیسی: *Rural Sociology*

تعداد کرایت: ۳ واحد

تعداد ساعات درسی: ۴۸ ساعت

کته گوری مضمون: تخصصی

تهیه کننده: پوهنیار محمد رضا اکبری

اهمیت و ضرورت کورس :

بطور کلی جامعه شناسی روستایی به بررسی انواع نظام‌های اجتماعی مانند : خانواده ، جمعیت ها ، گروه بندی ها ، ارزش‌های اجتماعی ، هنجارهای اجتماعی ، گرایش ها ، کارکردها ، تحولات و بالاخره کلیه امور و مسائل جامعه روستایی می‌پردازد که شناخت آن می‌تواند از یک سو برای توسعه ، رفاه اجتماعی و بهبود زندگی روستائینان سودمند باشد و از سوی دیگر زمینه گسترش جامعه شناس روستایی را به عنوان یک رشته علمی فراهم آورد .

اهداف کورس :

۱- خصوصیات مردم شناسی

۱. سازمانهای اجتماعی روستایی

۲. مؤسسات و نهادهای مختلف دخیل در زندگی اجتماعی روستاها

۳. روندهای اجتماعی اساسی موجود در محیطهای روستایی

۴. تأثیر تغییرات اجتماعی در سازمان اجتماع روستایی

مواد مورد نیاز این کورس :

محصلین میتوانند از تمام نوشته های علمی پیرامون جامعه شناسی روستای استفاده ببرند. کتاب های درسی، مقالات علمی و لکچر نوت های دانشگاهی از جمله موادی اند که برای تکمیل این درس ممد میباشدند. علاوه سایت های معتبر علمی ودانشگاهی نیز منابع خوبی برای گرد آوری اطلاعات مورد نیاز محصل میباشد. کتابهای که برای مطالعه درین زمینه بصورت خاص پیشنهاد میگردند عبارت اند از:

۱- تقوی " جامعه شناسی روستایی " ، تهران :انتشارات دانشگاه پیام نور ۱۳۷۵

۲- هارتموت ، باسل ، دکتر علی بدری، معرفهای توسعه پایدار: نظریه‌ها، روشها و تجربیات ۱۳۸۰

۳- نیک خلق، علی اکبر" جامعه شناسی روستایی" تهران: انتشارات چاپ بخش ۱۳۸۴

۴- چیتامبار، جی بی "مقدمه بر جامعه شناسی روستایی" تهران: انتشارات نشر نی ۱۳۷۸

۵- پاپلی یزدی، محمد حسین و ابراهمی ،محمد امیر . نظریه های توسعه روستایی .چاپ ششم .بهار ۱۳۹۰.

۶- ازکیا،مصطفی. مقدمه ای بر جامعه شناسی توسعه روستایی،(ویرایش دوم).چاپ چهارم ،تهران:۱۳۸۴

مفردات درسی کورس : این مضمون از جمله مضامین اختصاصی می باشد، دارای ۳ کریدیت بوده که هفته دو ساعت درسی و در طول سمستر ۴۸ ساعت درسی تدریس می گردد.

هفته ها	عناوین اصلی و فرعی	اهداف آموزش		فعالیت ها	ارزیابی
		دانش	مهارت		
هفته ی اول	بخش اول جامعه شناسی روستایی و ارتباط آن با علوم دیگر ➤ تعریف و موضوع جامعه شناسی روستای ➤ تاریخچه جامعه شناسی روستای	در قدم اول دانستن تعریف جامعه شناسی روستای و تاریخچه آن که تا واضح شود اصل موضوع و حدود آن و همچنان گذشته های آن چیست ضروری برای دانشجویان است.		لکچر	پرسش و پاسخ
هفته ی دوم	بخش دوم ➤ نقش های جامعه شناس روستایی ➤ ارتباط جامعه شناسی روستایی با علوم دیگر	دانستن اینکه جامعه شناس روستای کدام نقش ها را در جامعه دارد و کدام فعالیت ها را انجام داده میتواند. و هم چنان ارتباط جامعه شناسی روستای با علوم دیگر که ساحه نزدیک دارد چیست مهم است .		لکچر	پرسش و پاسخ
هفته ی سوم	بخش سوم ده و روستانشینی ➤ پیدایش ده ➤ دهکده های ناپایدار ➤ دهکده های نمیه پایدار ➤ دهکده های پایدار	دانشجویان با پیدایش ده و روستا و تاریخچه آن و همچنان نوعیت دهکده ها آشنا میشود.		لکچر	کار خانگی
هفته ی چهارم	بخش چهارم توسعه و توسعه روستایی ➤ تعریف توسعه و توسعه روستایی ➤ ضرورت و اهمیت توسعه روستایی	یکی از موضوعات اساسی در روستای های افغانستان مسله توسعه میباشد که طی چندین سال از مسیر توسعه و پیشرفت باز مانده که ایجاب مینماید که محصلین به تعریف توسعه و اهمیت آن آشنای پیدا نمایند		لکچر و پرسش و پاسخ	کار صنفی
هفته ی پنجم	بخش پنجم شاخصهای توسعه روستایی ➤ مفهوم شاخص . ➤ شاخص های روستایی ➤ ویژگیهای شاخص	برای پیمایش نمودن و اندازه گیری اشیا و پدیده ها ... نیاز به واحد اندازه گیری یا شاخص دارد بنا دانستن واحد توسعه روستایی نیاز به شاخص های دارد که دانستن آن برای دانشجویان که توسعه روستایی با کدام واحد اندازه گیری میشود مهم میباشد.		لکچر و پرسش و پاسخ	سمینار و ارزیابی آنها
هفته ی ششم	بخش ششم شهر و ده از دید گاه جامعه شناسی	از انجاییکه شهر و ده بصورت علمی و دانستن آن توسط دانشجویان از منظر جامعه شناسی مهم است .		لکچر و پرسش و پاسخ	فعالیت های صنفی

نظر سنجی برای ارزیابی و بررسی نظری ها	لکچر و پرسش و پاسخ	دانشجویان با انواع روابط مخصوصا روابط گسسته و پیوسته که در جامعه افغانستان از موضوعات مهم که همه ساله مورد نزاع بین کوچی ها و ده نشینان است آشنا میشود.	بخش هفتم دیگرگونی روابط کوچندگان و مردم روستانشین ➤ روابط گسسته ➤ روابط پیوسته	هفته ی هفتم
	امتحان	ارزیابی از پیشرفت تحصیلی محصلین	ارزیابی وسط سمستر	هفته ی هشتم
کارگروپی	لکچر	عوامل مختلفه د شکل گیری ریخت شناسی در دهات مهم بوده بنا دانستن عوامل چون طبیعی و خویشاوندی در ساختار اجتماعی افغانستان توسط دانشجویان دانسته شود .	بخش نهم ریخت شناسی اجتماعی دهات افغانستان ➤ عامل طبیعی ➤ عامل خویشاوندی و طایفه ای ➤ عامل مالکیت	هفته ی نهم
کارگروپی	لکچر	دانشجویان باید به وضعیت خانه و مواد که در ساختن خانه ها بکار رفته ویا از آن استفاده می شود و همچنان وضعیت تعاون در روستا آشنا میشود .	بخش دهم وضع مسکن و تعاون در روستا ➤ خانه های خشت و گلی ➤ خانه های مخلوط ➤ شیوه های سنتی تعاون در روستا	هفته ی دهم
مباحثه	لکچر	پی بردن به تحرک جغرافیا و نقش شغل و سواد د مهاجرت های روستاییان به شهرها مهم است که دانشجویان در جامعه افغانستان به آن می پردازد	بخش یازدهم تحرک جغرافیایی و مهاجرت در روستا ➤ مهاجرت روستاییان به شهر ➤ تحرک اجتماعی در جامعه روستایی ➤ شغل ➤ سواد	هفته ی یازدهم
مباحثه	لکچر	دانشجویان به ویژگی های خانواده ها ، ساختار ، بعد و روابط خانوادگی در جامعه افغانی معلومات پیدا میکند .	بخش دوازدهم خانواده در روستا ➤ ویژگی های اساسی خانواده سنتی روستایی ➤ ساختار خانواده ➤ اشکال خانواده روستایی ➤ بعد خانواده روستایی ➤ روابط خانوادگی	هفته ی دوازدهم
سمینار های صنفی	لکچر	از آنجائیکه در جامعه افغانستان زنان ، مردان اطفال مصروف کار است تقسیم بندی وظایف و فعالیت های آنان بصورت سنی که وجود داشته به آن پرداخته خواهد شد.	بخش سیزدهم نظام کاردر خانواده ➤ کار مردان ➤ کار زنان ➤ کار کودکان	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	لکچر	مسئله ازدواج در تمام جوامع وجود دارد ، دانشجویان به اشکال مختلفه آن در جامعه افغانستان بصورت دقیق آشنا خواهد شد.	بخش چهاردهم ازدواج و اشکال آن در روستا ➤ خویش همسری و بیگانه همسری ➤ چند زنی ➤ شیر بها	هفته ی چهاردهم

کار گروپی	پایان	در جوامع روستای طبقات و گروه‌های خاص وجود دارد که با احساس و گرایش‌های منحصر به فرد نسبت به شهرها دانشجویان به اشکال مختلفه آن اشنا خواهد شد.	بخش پانزدهم ➤ طبقات ، قشر ها و گروه‌های اجتماعی ➤ انگیزه ها، گرایش ها و آرزوها	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروپی	پایان و پرسش و پاسخ	در اخیر سمستر تمام موضوعات که در طول سمستر به آن پرداخته شده یک بار دیگر جمع بندی و نتیجه گیری میگردد	بخش شانزدهم جمع بندی و نتیجه گیری	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسي قشر بندۍ و نابرابري هاي
اجتماعي

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 316

نام مضمون: جامعه شناسي قشر بندۍ و نابرابري هاي اجتماعي

نام علمي: *Sociology of stratification and social inequalities*

تعداد کريديت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۲ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي / مسلکي

تهيه کننده: پوهنمل رمضان احمدي

سال ۱۳۹۶

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

جامعه‌شناسی قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی به عنوان یکی از گرایش‌های اصلی جامعه‌شناسی مهم‌ترین مسایل انسان که هم‌ام قشر بندی و نابرابری می باشد را مورد مطالعه قرار می دهد. امروزه در جوامع مدرن، در جوامع بشری هیچ جامعه را نمی توان یافت که قشربندی اجتماعی در آن ها وجود نداشته باشد. بنابر بررسی علمی قشربندی و نابرابری اجتماعی از اهمیت بالایی برخوردار می باشد. فراگیری جامعه‌شناسی قشربندی و نابرابری اجتماعی می تواند دانشجویان را در راستایی تبیین و تفسیر رابطه نابرابری‌های اجتماعی و بحران‌های ناشی از آن و پیامدهای آن کمک نموده و از این لحاظ دارایی اهمیت میباشد.

هدف تدریس کورس:

آشنایی کلی با الگوهای مطرح در جامعه‌شناسی قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی و نیز قدرت بکار بستن دیدگاه‌های نظری جامعه‌شناسی قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی در تحقیقات جامعه‌شناسانه و تبیین رابطه نهادها و گروه‌های اجتماعی با دولت توسط این نظریه‌ها، یکی از اصلی‌ترین اهداف این مضمون به شمار می رود. یعنی انتظار می رود که دانشجو، با فراگیری این مضمون قدرت تحلیل علمی را در این زمینه بدست آورد.

منابع مورد نیاز کورس:

۱. تامین، ملوین. جامعه‌شناسی قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی. ترجمه عبدالحسین نیک‌گهر، تهران: نشر توتیا، ۱۳۸۰.
۲. جلبی، مسعود. جامعه‌شناسی نظم. تهران: نشر نی، ۱۳۷۵.
۳. گرب، ادوارد ج. نابرابری اجتماعی: دیدگاه‌های نظریه پردازان کلاسیک و معاصر. ترجمه محمدسیاهپوش و احمد رضا غروی زاده، تهران: نشر معاصر، ۱۳۷۳.
۴. گروپیچ، ژرژ. مطالعاتی در باره طبقات اجتماعی. ترجمه باقر پرهام، تهران: شرکت سهامی کتابهای جیبی، ۱۳۵۸.
۵. کمالی، علی. مقدمه‌ای بر نابرابری‌های اجتماعی. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۷۹.
۶. لپیست، سیمور م. و دیگران. جامعه‌شناسی قشرها و نابرابری‌های اجتماعی. ترجمه جواد افشارکهن، مشهد: نشر نیکا، ۱۳۸۱.
۷. ریزمن، لئونارد و دیگران. جامعه‌شناسی قشرها و نابرابری‌های اجتماعی. ترجمه محمدقلی پور، مشهد: نشر هفت‌خوان، ۱۳۸۲.
۸. هالبواکس، موریس. طرح روانشناسی طبقات اجتماعی. ترجمه ی علیمحمد کاردان؛ انتشارات مؤسسه ی مطالعات و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۴۶.
۹. آن‌ماری روش بلاو- اسپنله. مفهوم نقش در روان‌شناسی اجتماعی (مطالعات تاریخی - انتقادی). ترجمه ابوالحسن سروقدمقدم، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۳.
۱۰. ویلن تورستین. نظریه طبقه‌تن‌آسا. ترجمه فرهنگ ارشاد، تهران: نشر نی، ۱۳۸۶.

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین		هفته ها
		مهارت	دانش	فرعی	اصلی	
نظرخواهی	معمول و برنامه	ایجاد آمادگی ذهنی برای محصلان جهت فراگیری جامعه شناسی صنعتی و آشنای با اصول و مهارت های آموزشی و چگونگی اجرای وظایف محوله		معرفی اصول و برنامه های آموزشی (لکچر، کارگروپی، سمینار و امتحان) و معرفی جایگاه جامعه شناسی صنعتی در علوم اجتماعی	معارفه	هفته اول
پرسش و پاسخ	پرسش و پاسخ	آشنایی با مفاهیم اساسی مربوط به جامعه شناسی قشربندی و نابرابری های اجتماعی ، آشنایی و فهم تعاریف جامعه شناسی قشربندی و نابرابری های اجتماعی و نیز فهم قلمرو جامعه شناسی قشربندی و نابرابری های اجتماعی.		مفاهیم: - موقعیت اجتماعی - نقش اجتماعی - پایگاه اجتماعی - قشربندی اجتماعی - طبقه اجتماعی - تحرک اجتماعی - نابرابری اجتماعی - ساختار اجتماعی	کلیات و مفاهیم مرتبط با قشربندی و نابرابری های اجتماعی	هفته دوم
پرسش و پاسخ	پرسش و پاسخ	آشنایی و درک روشن محصلان از تعاریف ، موضوع و قلمرو جامعه شناسی قشربندی و نابرابری های اجتماعی . یافتن قدرت تحلیل و تفکیک قشربندی و نابرابری اجتماعی و قلمرو و محدوده آن		- تعریف جامعه شناسی قشربندی و نابرابری های اجتماعی - قلمرو جامعه شناسی قشربندی و نابرابری های اجتماعی	کلیات (تعاریف ، موضوع و قلمرو)	هفته سوم
پرسش و پاسخ	پرسش و پاسخ	_ آشنایی با نظریه های کلاسیک نابرابری _ فهم دقیق نظریه های کلاسیک جامعه شناسان در رابطه به نابرابری های اجتماعی و نظام قشر بندی _ درک روشن از نظریه قشربندی و نابرابری مارکس و وبر		• نظریه افلاطون • نظریه ارسطو • نظریه مارکس • نظریه ماکس وبر	نظریه های قشربندی اجتماعی (۱)	هفته چهارم

		قدرت تحلیل نظریه های کلاسیک ها در جامعه شناسی نابرابری و قدرت تحلیل شرایط افغانستان با استفاده از این دیدگاه	- مقایسه دیدگاه وبر و مارکس درباره قشر بندی		
هفته پنجم	نظریه های قشر بندی اجتماعی (۲)	• قدرت و انسداد اجتماعی • انسداد اجتماعی و ساختار طبقاتی • تاثیر دولت در انسداد اجتماعی	— آشنایی با نظریه های انسداد اجتماعی پارکین فهم دقیق از نظریه وی و آشنایی با قدرت انسداد و رابطه دولت و انسداد اجتماعی — قدرت تحلیل نظریه های پارکین جامعه شناسی نابرابری و قدرت تحلیل شرایط افغانستان با استفاده از این دیدگاه	لکچر و پرسش پاسخ	پرسش و پاسخ
هفته ششم	نظریه طبقه اجتماعی موريس هالبواکس	اصول نظریه هالبواکس - تعریف نهایی هالبواکس از طبقات اجتماعی - نکات مثبت نظریه هالبواکس - انتقادات	— آشنایی با نظریه هالبواکس و فهم روشن از آن — آشنایی با تعاریف هالبواکس از طبقه اجتماعی و بررسی نکات مثبت این نظریه و درک روشن از آن — قدرت تحلیل نظریه های هالبواکس در جامعه شناسی نابرابری و قدرت تحلیل شرایط افغانستان با استفاده از این دیدگاه	لکچر و نقد و بررسی وضعیت سیاسی	پرسش و پاسخ
هفته هفتم	نظریه گرهارد لنسکی	- پیش فرض های نظریه "لنسکی" - مخالفت با نظریه فونکسیونالیست ها - عوامل نابرابری - سطح پیشرفت تکنولوژی - قوانین توزیع	— درک و فهم دقیق از نظریه قشر بندی گرهارد لنسکی — آشنایی با انتقادات وی از نظریه اصالت کارکرد — آشنایی با قوانین توزیع و رابطه آن با نابرابری های اجتماعی و قشر بندی — آشنایی با انواع توزیع — قدرت تحلیل نظریه های لنسکی در جامعه شناسی نابرابری و قدرت تحلیل شرایط افغانستان با استفاده از این دیدگاه	لکچر	امتحان صنفی

هفته هشتم	امتحان و سمسٹر	-	اشنای محصلان از سیستم امتحان و همچنان بررسی مهارت آموزشی شان در طول هفت هفته	امتحان	ارزیابی امتحان
هفته نهم	نظریه ساخت یابی طبقات اجتماعی آنتونی گیدنز	- ساخت یابی طبقه و قدرت - ساختار طبقاتی در جامعه پیشرفته - قدرت و سلطه - نقش دولت در ساخت یابی طبقات - آینده نابرابری اجتماعی	_ اشنای و فهم دقیق از نظریه های ساخت یابی طبقاتی گیدنز _ فهم رابطه ی ساخت یابی طبقه و قدرت در جامعه پیشرفته _ درک کلی از نظریه های گیدنز در رابطه به قشر بندی اجتماعی _ قدرت تحلیل نظریه های گیدنز در جامعه شناسی نابرابری و قدرت تحلیل شرایط افغانستان با استفاده از این دیدگاه	لکچر و پرسش و پاسخ	پرسش و پاسخ
هفته دهم	انواع نابرابری اجتماعی علل نابرابری اجتماعی	۱. نابرابری موقعیتی ۲. نابرابری بیرونی ۳. نابرابری بخشی ۴. نابرابری فضایی یا منطقه ای - علل نابرابری موقعیتی - علل نابرابری بیرونی - علل نابرابری بخشی - علل نابرابری فضایی	_ فهم روشن از انواع نابرابری های اجتماعی و شناخت انواع آن _ قدرت تحلیل انواع نابرابری ها در جامعه شناسی نابرابری و قدرت تحلیل شرایط افغانستان با استفاده از این دیدگاه _ اشنایی با اصلی ترین عوامل نابرابری در جامعه _ قدرت تحلیل عوامل نابرابری ها در جامعه شناسی نابرابری و قدرت تحلیل شرایط افغانستان با استفاده از این دیدگاه	لکچر و نقوش نظری	پرسش و پاسخ
هفته یازدهم	پیامدهای نابرابری اجتماعی	- پیامدهای مشترک انواع نابرابری - ایجاد محرومیت برای اکثریت - کاهش مشارکت اجتماعی - تشدید تضادها و تنش های اجتماعی و به هم خوردن نظم - پیامدهای خاص هریک از انواع نابرابری	_ فهم روشن از پیامدهای نابرابری های اجتماعی در جامعه _ اشنایی با پیامدهای مشترک انواع نابرابری _ اشنایی با پیامدهای انواع نابرابری _ قدرت تحلیل پیامدهای نابرابری های اجتماعی در جامعه شناسی نابرابری و قدرت تحلیل شرایط افغانستان با استفاده از این دیدگاه	لکچر و نقوش نظری	نظر خواهی

			۱. پیامدهای نابرابری موقعیتی ۲. پیامدهای نابرابری بیرونی ۳. پیامدهای نابرابری بخشی ۴. پیامدهای نابرابری فضایی		
هفته دوازدهم	زنان و قشر بندی اجتماعی	- نابرابری اجتماعی و جنسی - زن در دیدگاه فلاسفه -فمینیسم - برابری یا تفاوت	آشنای و درک بهتر محصلان از وضعیت زنان و نابرابری های جنسیتی که در جامعه حاکم است. قدرت تحلیل وضعیت و جایگاه زنان افغانستان با تکیه بر مباحث قشر بندی اجتماعی.	پیشینه	پرسش و پاسخ
هفته سیزدهم	ادیان و قشر بندی اجتماعی	- هندوئیسم - دین زردشت - دین اسلام مفوم طبقه در اسلام معیار قشر بندی در اسلام نابرابری و عدالت	درک بهتر محصلان از نظام قشر بندی و نابرابری های اجتماعی در ادیان مختلف مخصوصا در اسلام. قدرت بکارگیری تحلیل نظام قشر بندی با توجه به تفاوت ادیان مختلف.	تکثیر و تقو نظر	نظر خواهی
هفته چهاردهم	اقوام و نابرابری های اجتماعی	- قومیت ، نژاد و ملت - اقلیت های قومی - قوم مرکزی - نظریه های نابرابری نژادی و قومی - نحوه برخورد اکثریت با اقلیت و پاسخ اقلیت	آشنایی بهتر محصلان از مسئله قومیت ، نژاد و ملت و نظریه های نابرابری نژادی و قومی . بکار گیری نظریه های نابرابری نژادی و قومی در مباحث اجتماعی و سیاسی افغانستان و برخورد اقلیت ها با اکثریت ها.	پیشینه	پرسش و پاسخ
هفته پانزدهم	سیاست و قشر بندی اجتماعی	- طبقه و مشارکت سیاسی - قدرت و نابرابری اجتماعی - دولت و نابرابری اجتماعی - آینده نابرابری های اجتماعی	درک بهتر محصلان از نظام قشر بندی و نابرابری های اجتماعی در حوزه سیاست. قدرت تحلیل نابرابری های اجتماعی که رابطه با مشارکت سیاسی، قدرت و دولت دارند و براین اساس بتوانند وضعیت فعلی جامعه افغانستان را به بررسی بگیرند.	تکثیر و تقو نظر	نظر خواهی
هفته شانزدهم	تقو بررسی کلی	مرور مباحث گذشته و تقو و بررسی کلی موضوعات .	آشنایی کلی با مفاهیم و نظریات قشر بندی و نابرابری اجتماعی - فرایندهای قشر بندی ، علل و پیامدهای قشر بندی اجتماعی و آشنایی اولیه با روش تحقیق قشر بندی و نابرابری اجتماعی	پیشینه و سوال و جواب	پرسش و پاسخ جهت آمادگی ذهنی محصلان برای امتحان نهایی

		- روش ارزیابی موقعیت ها ، روش تحلیل تحرک اجتماعی ، مساله نمونه گیری در مطالعه قشر بندی و - قدرت به کارگیری نظریه های قشر بندی و تحلیل وضعیت افغانستان با استفاده از نظریه های آن			
--	--	--	--	--	--

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسي خانواده

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.So 312

نام مضمون: جامعه شناسي خانواده

نام انگلیسی: Sociology of Family

تعداد کريدت: ۳ واحد

تعداد ساعات درسي: ۴۸ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي

تهيه کننده: پوهنمل محمد رضا ابراهيم

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

جامعه‌شناسی خانواده یکی از مضامین تخصصی در رشته جامعه‌شناسی بوده که محصلین را با مباحث مربوط به خانواده، ازدواج و خویشاوندی آشنا می‌سازد. خانواده در جامعه‌شناسی به عنوان یکی از مهم‌ترین نهاد های اولیه زندگی اجتماعی مورد توجه بوده که تمامی تحولات و تغییرات اجتماعی و تاثیر گذاری ها و تاثیر پذیری ها، اجتماعی شدن و اجتماعی کردن افراد از خانواده شروع میشود. در عین حال ریشه های بسیاری از انحرافات و آسیب های اجتماعی را نیز میتوان در خانواده و روند تحول آن جستجو کرد. در طول تاریخ خانواده ها هسته اصلی بسا تحولات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، دینی، تکنولوژیک و دیگر تحولات بوده که نمیتوان نقش آن در جوامع بشری کم اهمیت جلوه داد. ازینرو وبدون تردید وقتی بخواهید جامعه‌شناسی را رشته خود قرار دهید خواندن مضمون جامعه‌شناسی خانواده به کلی ضروری و مبرم مینماید. چنانچه همه صاحب نظران جامعه‌شناسی به وجود خانواده در تمام مراحل زندگی بشریت تاکید میکند و همواره دچار تحول و دگرگونی بوده است که این نکته بیانگر این موضوع میباشد که باید سیر تحول این نهاد اجتماعی را درک و تبیین نمود. هدفی را که جامعه‌شناسی خانواده دنبال میکند اینست که با این نهاد مهم اجتماعی آشنایی پیدا نموده و عوامل تاثیر گذار بر این نهاد، کارکرد این نهاد اجتماعی، تحول و دگرگونی آن را درک نماییم.

اهداف کورس:

هدف از گنجاندن این درس در رشته جامعه‌شناسی بصورت کلی آشنایی دانشجویان با مباحث کلیدی مربوط به خانواده، خویشاوندی، ازدواج و طلاق است. درین درس کوشیده خواهد شد تا محصلین با مباحث مربوط به خانواده مانند مفاهیم اساسی، نظریه های خانواده، معیار های طبقه بندی خانواده، انواع روابط درون خانواده، کارکرد های خانواده و مسائل تنظیم خانواده و تحولات آینده خانواده آشنا شده و توانایی استفاده از این مباحث را در مسائل اجتماعی حاصل کنند. همچنان مسائل مربوط به خویشاوندی به شمول ساختار اجتماعی، انواع نظام های خویشاوندی و انواع شبکه های خویشاوندی از دیگر اهداف این درس است. در نهایت آشنا ساختن محصلین با مباحث مربوط به ازدواج به شمول مفاهیم اساسی مربوط به ازدواج، تعاریف و اهداف ازدواج، انواع نظام های زناشویی و طلاق و علل و عوامل آن از اهداف دیگر این درس میباشد.

مواد مورد نیاز این کورس:

۱. اعزازی، شهلا، جامعه‌شناسی خانواده، روشنگران مطالعات زنان، تهران: ۱۳۸۰
۲. ساروخانی، باقر، مقدمه ای بر جامعه‌شناسی خانواده، سروش، تهران: ۱۳۷۵
۳. کوئن، بروس، مبانی جامعه‌شناسی، مترجمین؛ غلام عباس توسلی و رضا فاضل، تهران: سمت ۱۳۹۳.
۴. جامعه‌شناسی خانواده، نویسنده نعمت الله تقوی، دانشگاه پیام نور

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		دانش	مهارت		
پرسش و پاسخ	لپو	آشنایی محصلین با مفاهیم اساسی خانواده به عنوان نهاد اجتماعی آشنایی	بلند رفتن توانایی محصلین در تفکیک این مفاهیم	خانواده مفاهیم اساسی خانواده ، خانوار، کلان	هفته ی اول
پرسش و پاسخ	لپو	آشنایی محصلین با نظریه های مربوط به شکل گیری و تحول خانواده	مهارت استفاده از این نظریات در مباحث مربوط به خانواده	خانواده نظریه های تکوین و تحول خانواده مکاتب تکامل، کارگرد گرای، ساختارگرایی...	هفته ی دوم
کار خانگی	لپو	آشنایی با معیار های طبقه بندی خانواده	محصلین میتوانند انواع خانواده هارا طبقه بندی و تفکیک کنند	خانواده معیار های طبقه بندی خانواده بعدخانواده، نام خانوادگی، محل سکونت، شیوه معیشت، اقتدار درون خانواده، ساخت خانواده	هفته ی سوم
کار صنفی	لپو و پرس و پاسخ	آشنایی با ویژگی های روابط خانوادگی در جامعه های سنتی و غیر سنتی	شناخت انواع جامعه با توجه به ارتباط بین شکل و محتوای خانواده	خانواده روابط درون خانواده جوامع سنتی جوامع صنعتی	هفته ی چهارم
سمینار و ارزیابی آنها	لپو	آشنایی با مفهوم کارکرد خانواده و انواع کارکردهای خانوادگی در جوامع سنتی و معاصر جهان	شناخت انواع کارکرد ها براساس تفکیک جوامع	خانواده کارکردهای خانواده کارکرد های اصلی کارکرد های فرعی کارکردها در جامعه سنتی و معاصر	هفته ی پنجم
فعالیت های صنفی کارگروپی	لپو	آشنایی با معیار های تنظیم خانواده	قابلیت کاربرد این دانش در برنامه های جمعیتی	خانواده تنظیم خانواده و محدودکردن مولید	هفته ی ششم
نظر سنجی	لپو	آشنایی با معیار های تحول خانواده در آینده	قابلیت های پیش بینی دگرگونی خانواده ها	خانواده تحول و آینده خانواده	هفته ی هفتم
	امتحان			امتحان وسط سمستر	هفته ی هشتم

پرسش و پاسخ	پژ	تفکیک نظامهای خویشاوندی در اجتماع	آشنایی با خویشاوندی که جزئی از ساختار اجتماعی است	خویشاوندی خویشاوندی و ساختار اجتماعی	هفته ی نهم
کارگروپی	پژ	بلند رفتن قابلیت تفکیک انواع این نظام ها	آشنایی محصلین با انواع نظام های خویشاوندی	خویشاوندی نظام های خویشاوندی	هفته ی دهم
مباحثه	پژ	بلند رفتن قابلیت برنامه های خویشاوندی	آشنایی محصلین با شبکه های خویشاوندی	خویشاوندی شبکه های خویشاوندی	هفته ی یازدهم
مباحثه	پژ	بلند رفتن درک محصلین از اهمیت این مسئله	آشنایی محصلین با این مبحث	ازدواج و طلاق نظامهای زناشویی	هفته ی دوازدهم
سمینار های صنفی	پژ	شناخت عوامل اجتماعی، اقتصادی طلاق و طرح راه حل ها	آشنایی محصلین با عوامل متعدد طلاق	ازدواج و طلاق طلاق و عوامل آن	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	پژ	تحلیل نقش ازدواج در شکل گیری و دگرگونی های اجتماعی	آشنایی با ازدواج و اهداف اجتماعی آن	ازدواج و طلاق تعریف ازدواج هدف ازدواج	هفته ی چهاردهم
کار گروپی	پژ	بلند رفتن مهارت تشخیص محصلین از تاثیر ساختار های اجتماعی در شیوه همسر گزینی	آشنایی محصلین با شیوه های متعدد همسر گزینی در جوامع	ازدواج و طلاق همسر گزینی	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروپی	پژ	درک محصلین از نقش تعیین کننده خصوصیات جمعیتی بالای ازدواج	آشنایی با مباحث جمعیتی و نقش آن در ازدواج	ازدواج و طلاق ویژگی های جمعیت و اجتماعی ازدواج	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسی شهری

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 310

نام مضمون: جامعه شناسی شهری

نام انگلیسی: *Urban sociology*

تعداد کرایت: ۳ واحد

تعداد ساعات درسی: ۴۸ ساعت

کته گوری مضمون: تخصصی

تهیه کننده: پوهنیار محمد رضا اکبری

اهمیت و ضرورت کورس :

بدون اینکه بخواهیم کلیه جنبه‌های جامعه‌شناسی شهری را مورد بحث و بررسی قرار دهیم، منظور این است که اهمیت و ماهیت ملاحظات جامعه‌شناسی بر مسائل شهری روشن شود و برخی اطلاعات مربوط به اجتماع شهرها که اختصاصاً معنای خاصی در بر دارد و نیز روشهای بررسی مسائل شهری را مورد مطالعه قرار گیرد. در عمل، امروز شهرسازان، معماران و مهندسان تاسیسات شهری بیش از پیش به میزان قابل توجهی از ره آورد جامعه‌شناسی شهری استفاده می‌کنند و مفهوم شهر سازی و شهرنشینی را منحصر به جنبه معماری آن نمی‌دانند.

بنابراین لازم است زبان مشترکی نیز آنها را به یکدیگر پیوند دهد تا به درستی نظرات یکدیگر را درک کنند و در بهبود زندگی اجتماع شهرنشینان آن استفاده کنند. اما برای اینکه به درستی بدانیم جامعه‌شناسی شهری چیست و مشتمل بر چه مباحثی است بهتر است قبلاً به عنوان یاد آوری جامعه‌شناسی را بطور کلی تعریف کنیم. پس جامعه‌شناسی، مطالعه علمی و واقعیتهای اجتماعی است که از سه جنبه ریختشناسی ساختاری و فرهنگی و روانی مورد بحث و مطالعه قرار گیرد.

اهداف کورس :

- روشن شدن اهمیت و ماهیت ملاحظات جامعه‌شناسی بر مسائل شهری
- مطالعه برخی اطلاعات مربوط به شهرها که اختصاصاً معنای خاصی در بر دارند .
- مطالعه روش های بررسی مسائل شهری
- آشنایی با موضوع و تعریف جامعه‌شناسی و جامعه‌شناسی
- شهر و شناخت شهر به صورت کلی
- آشنایی با بحث جمعیت در شهرها و چگونگی پیدایش و رشد
- جمعیت شهر نشین در جهان به طور کلی و کشورهای در حال توسعه

مأخذ:

۱. شیخی، محمدتقی. جامعه‌شناسی شهری. چاپ چهارم، شرکت سهامی، تهران: ۱۳۸۶
۲. انصاری، ابراهیم. جامعه‌شناسی شهری. چاپ اول، تهران: ۱۳۹۱.
۳. شارعیور، محمود. جامع‌شناسی شهری. نشر سمت. تهران: ۱۳۹۱
۴. ربانی، رسول. جامعه‌شناسی شهری، (ویرایش دوم). چاپ چهارم (مشترک). ۱۳۸۹.
۵. شهرسازی در عقب‌ماندگی (George Wilhelm)، ترجمه مهدی کاظمی بیدهندی، انتشارات دانشگاه ملی،

تهران، ۱۳۵۷)

مفردات درسی کورس: این مضمون از جمله مضامین اختصاصی می باشد، دارای ۳ کریدیت بوده که هفته دو ساعت درسی و در طول سمستر ۴۸ ساعت درسی تدریس می گردد.

هفته ها	عناوین اصلی و فرعی	اهداف آموزش		فعالیت ها	ارزیابی
		دانش	مهارت		
هفته ی اول	کلیات و تعاریف ➤ تعریف جامعه شناسی ➤ جنبه های مختلف واقعیات اجتماعی : ➤ جنبه ریخت شناسی ➤ جنبه سازمانی ➤ موضوع جامعه شناسی شهری : ➤ تعریف شهر : ➤ از بعد پدیده های فرهنگی ➤ شهر واحد مستقل و مجزا از جامعه نیست چون			پاور	پرسش و پاسخ
هفته ی دوم	ریخت شناسی (مرفولوژی) شهری : ➤ جمعیت شهری ➤ ملاکهای شناسایی شهر ➤ سابقه شهرنشینی در جهان ➤ رشد شهرنشینی در عصر جدید ➤ دوره های رشد جمعیت جهان از نظر جمعیت شناسان ➤ سازمان ملل متحد ➤ توسعه شهرنشینی			پاور	پرسش و پاسخ
هفته ی سوم	منشا جمعیت شهرنشین ➤ عوامل مؤثر در رشد عمومی جمعیت شهری ➤ دلایل مهاجرت ➤ انواع کوچ از نظر سازمان ملل ➤ مهاجرت چند درجه ای ➤ نتایج جامعه شناختی توسعه شهرنشینی ➤ تحول در جمعیت فعال و شاغل			پاور	کار خانگی
هفته ی چهارم	مبانی نظری جامعه شناسی شهری ➤ نظریات مربوط به شهر و نظام شهرنشینی ➤ شهر آرمانی یا اوتوپیا ➤ ویژگی های نظام مدینه فاضله افلاطون ➤ نظریه های تاریخی و تکاملی شهر ➤ انواع زندگی از نظر ابن خلدون ➤ تعریف شهر به مثابه یک نهاد اقتصادی ➤ تعریف شهر از نظر ماکس وبر			پاور و پرسش و پاسخ	کار صنفی

			➤ سمیر امین سه شیوه تولید جهانی	
سمینار وارزیابی آنها	یکپارچه و پرسش و پاسخ	شنای با انواع نظریه ها در رابطه با شهر و جامعه شناسی شهری	ادامه نظریه های جامعه شناسی شهر ➤ نظریه نظام جهانی ➤ نظریه روانشناختی شهر ➤ ملور خلاصه نظرات زیمل ➤ انتقاد دورکیم بر نظریه تونیس و تاحدی زیمل ➤ مکتب اکولوژی (زیست محیطی) ➤ زمینه های اجتماعی ظهور مکتب شیکاگو و تاسیس آن ➤ علت شهرت مکتب جامعه شناسی شیکاگو ➤ برای بنیانگذاران مکتب شیکاگو ➤ ظایف جامعه شناسی شهر و شهرنشینی از دیدگاه اکولوژیک ➤ مدل توسعه فضا در شهر شیکاگو ➤ انتقادات آنتونی گیدنز به نظریه ورث	هفته ی پنجم
فعالیت های صنفی	یکپارچه و پرسش و پاسخ	آشنایی با شیوه بررسی و پاره ای نتایج تحقیقات شهری	تحقیقات اکولوژیک در شهرها ➤ اکولوژی شهر ➤ جریانات اکولوژیک ➤ توالی گروه ها در یک محل ➤ تراکم فعالیت ها و مشاغل معین در کنار هم و در نقاط خاص ➤ جدایی مکانی ➤ منظور از فاصله ➤ تمایز فضا از نظر وظیفه و کارکرد ➤ تمایز فضای شهر از نظر جامعه شناسی ➤ انواع طرح های توسعه شهری	هفته ی ششم
نظر سنجی برای ارزیابی و بررسی نظری ها	یکپارچه و پرسش و پاسخ	آشنای با طرح های مختلفه و مطرح در ارتباط به شهر .	طرح های شهری ➤ طرح دوایر متحد المركز ➤ طرح محوری ➤ طرح قطاعی ➤ طرح چند هسته ای ➤ ارزیابی طرح های شهری ➤ تاثیر مجاورت مکانی در روابط همسایگی ➤ (در آپارتمان ها)	هفته ی هفتم
	امتحان	ارزیابی از پیشرفت تحصیلی محصلین	ارزیابی وسط سمستر	هفته ی هشتم
کارگروپی	یکپارچه	آشنایی با شرایط و خصوصیات برخی گروه های اجتماعی مانند: جوانان و بزه کاری آنان	ویژگی های برخی گروه های اجتماعی ➤ خصوصیات اجتماعی جوانان در شهرها ➤ از نظر کمیت ➤ از نظر کیفیت ➤ جوانان با مسائل متفاوتی	هفته ی نهم

			➤ تنوع گروه های جوانان و طبقه بندی آنها بر ➤ از نظر گروه های اجتماعی ➤ از نظر توزیع جغرافیایی ➤ از نظر وضع اقتصادی	
کارگروپی	پروژه	آشنایی با مسائل کلی مسکن در محیط های شهری	مسکن خانوادگی ➤ فونکسیون های مسکن در ➤ توجه انسان شناسان و جامعه شناسان به مسائل مسکن ➤ نیاز های مربوط به مسکن ➤ خصوصیت مسکن ناسالم و معیوب ➤ سطوح مراکز تصمیم در مورد سبک مسکن	هفته ی دهم
مباحثه	پروژه	آشنایی با برنامه ریزی شهری و طرح های جامع	مسائل و مشکلات برنامه ریزی شهری و طرح های جامع شهری ➤ سبب سرعت گسترش و توسعه شهرنشینی در عصر جدید ➤ روش های حل مسائل شهری ➤ شهر در شبکه اقتصاد منطقه ای و سراسری	پانزدهم هفته ی
مباحثه	پروژه	آشنایی با رفتار ها و روحیات شهرنشینان و نظرات بعضی از متفکران در این زمینه	برخی ویژگی های روانی و رفتاری شهرنشینان ➤ اخلاق و رفتار شهرنشینان از دیدگاه ابن خلدون ➤ ویژگی های منفی زندگی شهری در عصر جدید ➤ خصلت های کلان شهرها از نظر زیمل	هفته ی دوازدهم
سمینار های صنفی	پروژه	آشنای محصلین درکلیت جامعه شهری و نهاد های جامعه برزکتر و مشترکات شهر ها	جامعه شناسی شهری در سطح کلان ➤ نگاه کلی به جامعه شهری ➤ نهاد های اجتماعی و شهر نشینی ➤ جامعه شناسی شهرهای بزرگ و آینده شهر نشینی ➤ مسایل مشترک شهر های جهان ➤ شهر های سالم ➤ روش زندگی شهری	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	پروژه	دانستن شهرها از لحاظ کارکردی و طبقه بندی برای محصلین لازم است	طبقه بندی شهرها ➤ شهرهای صنعتی ➤ شهرهای تجاری و بازارگانی	چهاردهم هفته ی
کارگروپی	پروژه	آشنای با انواع شهر ها از لحاظ کاربردی	کارکرد شهرها ➤ شهرهابه عنوان مراکز و پایتخت های سیاسی ➤ شهرهابه عنوان مراکز تفریحی و دیدنی	هفته ی پانزدهم
مباحثه کارگروپی	پروژه		جمع بندی و نتیجه گیری	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسي اعتياد

مشخصات مضمون

کد مضمون:

نام مضمون: جامعه شناسي اعتياد

نام انگلیسی: Campaign against Addiction

تعداد کريدت: ۱ واحد

تعداد ساعات درسي: ۱۶ ساعت

کته گوري مضمون: عمومي

تهيه کننده: پوهنيار محمد رضا اکبري

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

این مضمون یکی از مضامین مهم و عمومی در دانشگاه بامیان و در دیپارتمنت جامعه‌شناسی به حساب می‌آید که دربردارنده مطالعه همه جانبه وضعیت اعتیاد و راههای کاهش تقاضای به مواد مخدر در جامعه ما میباشد. پرداختن به آن مستلزم آشنایی با افکار و مباحث کلان وضعیت اعتیاد و چگونگی کشت، قاچاق، ترافیک و استفاده از مواد مخدر نیز میباشد. این علم روش خاص تحقیقات در رابطه به رویکرد شخصیتی، روحی و روانی، اجتماعی و فرهنگی داشته این درس محصلین را به روش‌های بررسی و تحقیق از منظر اعتیادشناسی آشنا خواهد ساخت و آنها را برای کارساحوی اعتیادشناسی و تمرین اعتیادشناسی آگاهی خواهد داد. این درس یکی از مضامین عمومی درپوهنهی علوم اجتماعی میباشد و محصلین برای اولین بار با مباحث اعتیاد شناختی از طریق همین مضمون آشنا میشوند بنا لازم است تا تمام موضوعات و مواد مورد بحث درین درس بصورت مقدماتی و ابتدایی آماده گردند.

اهداف کورس:

قادر ساختن محصلین به شناسایی موضوعات اعتیادشناسی و راههای کاهش تقاضای آن هدف عمده تدریس این مضمون میباشد. بر علاوه آشنایی و درک محصلین از قلمرو اعتیادشناسی و تشخیص مسایل عمده اعتیادشناسی میباشد که شامل موارد ذیل است.

- آشنایی محصلین به نظریه‌های عمده اعتیادشناسی
- آشنایی محصلین با روش‌های مهم تحقیق در علوم اعتیادشناسی
- آگاهی دانشجویان از مسایل فرهنگی و آشنایی آنان با چگونگی اعتیاد
- آشنایی دانشجویان به نقش خانواده و خویشاوندی در چگونگی سوء استفاده از مواد مخدر

مواد مورد نیاز این کورس:

محصلین میتوانند از تمام نوشته‌های علمی پیرامون اعتیادشناسی استفاده ببرند. کتاب‌های درسی، مقالات علمی و لکچر نوت‌های دانشگاهی از جمله موادی اند که برای تکمیل این درس ممد میباشد. علاوه‌سایت‌های معتبر علمی و دانشگاهی نیز منابع خوبی برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز محصل میباشد. کتابهای که برای مطالعه درین زمینه بصورت خاص پیشنهاد میگردند عبارت اند از:

- ۱- سجاد، سید حسین. مقدمه‌ای بر اعتیادشناسی. دیپارتمنت روانشناسی پوهنتون کابل: ۱۳۹۵
- ۲- بهرامی احسان، هادی. اعتیاد و فرایند پیشگیری. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). چاپ و صحافی قم: ۱۳۸۸.
- ۳- نیک‌بین، احمد ضیا و علوی، سید نورالدین. بررسی پیامدهای اجتماع-فرهنگی کاشت و مصرف مواد مخدر در افغانستان، برنامه بیداری ملی. کابل: ۱۳۸۴
- ۴- سروستانی، رحمت‌الله، آسیب‌شناسی اجتماعی، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی (۱۳۸۹).
- ۵- مددی، عباس، درسنامه اعتیاد و سوء مصرف مواد مخدر، تهران، انتشارات جامعه‌نگر (۱۳۸۳).
- ۶- کرامانی، محمد امیر نوری، بررسی عوامل و پیامدهای اعتیاد در افغانستان، ناشر: بنیاد فرهنگ و جامعه مدنی - برنامه بیداری ملی، زمستان (۱۳۸۴).
- ۷- محقی، اختر، جامعه‌شناسی اعتیاد، ناشر: مولف، (۱۳۸۵).

مفردات کورس : این مضمون از جمله مضامین عمومی در دیپارتمنت جامعه شناسی بوده که در قالب ۱۶ کریدیت، یک هفته در میان و در یک سمستر ۱۶ ساعت، تدریس میگردد.

هفته ها	عناوین اصلی و فرعی	اهداف آموزش		فعالیت ها	ارزیابی
		دانش	مهارت		
هفته ی اول	بخش اول مفاهیم اساسی در اعتیاد شناسی ➤ مواد / اعتیاد / سوء مصرف مواد / وابستگی به مواد / وسوسه مواد / لغزش / عود/ انکار ➤ / پیشگیری (وقایه)/ درمانجو(مددجو) ➤ / بهبود (صحت یاب شدن)	علی رغم نظر و مفکوره بسیار ی از محصلین به پدیده اعتیاد یک مسئله ساده نیست که بتوان با چند اصطلاح متوجه عمق موضوع شد؛ بلکه اعتیاد بخاطر اثرات سوء هزینه، هزینه های که بردوش جامعه و عوارض که بر فرد مصرف کننده مواد می گذارد، دنیای از موضوعات و مطالب را در خود گنجانده است . دانشمندان و متخصصان این رشته علمی و در مانگران سوء مصرف کنندگان مواد برای تشریح و توصیف پدیده اعتیاد از اصطلاحات خاصی استفاده کرده اند . برای هر درمانگر و متخصص که در حیطه تداوی سوء مصرف کنندگان مواد کار می کنند لازم است تا با بیان مفاهیم آشنایی و تسلط لازم را داشته باشند.	پرسش و پاسخ		
هفته ی دوم	بخش دوم مروری بر تاریخچه مواد مخدر درجهان و افغانستان ➤ تاریخچه مواد مخدر در جهان ➤ تاریخچه مواد مخدر در افغانستان ➤ اعتیاد درجهان ؛سونامی در افغانستان	گرچه پیشینه ای آشنایی بشر باخشخاش به حدود هفت هزار سال پیش می رسد امانسل حاضر بیش از هر نسل دیگر در تاریخ بشر زندگی خود را با این ماده زهر آگین و مسموم نموده است آمار های منتشر شده ازسوی سازمان صحتی جهان ،دفتر مبارزه علیه جرایم و مواد مخد حکایت از افزایش فزاینده تولید و مصرف مواد مخدر در سطح جهان دارد به گونه که دوده گذشته را عصر دارو نامیده اند . بنا دانستن سابقه پیدایش و استفاده از مواد مخدر در جهان و بخصوص در افغانستان برای محصلین از اهمیت بالای برخوردار است .	پرسش و پاسخ		
هفته ی سوم	بخش سوم طبقه بندی های انواع مواد مخدر ➤ طبقه بندی سازمان صحتی جهان ➤ طبقه بندی مواد اعتیاد آور بر اساس DSM-IV-TR ➤ طبقه بندی مواد اعتیاد آور بر اساس ICD-10 ➤ طبقه بندی دنیکر ➤ طبقه بندی لوین	به نظر می رسد شرط اول برای حل یک معضل شناخت ماهیت آن معضل میباشد. واضح است برای این که ماهیت دقیق پدیده اعتیاد شناسی شود بایستی به گونه دقیق آن پی برد. دانشمندان ، متخصصان و محققین اعتیاد برای اینکه بهتر و عمیق تر به ماهیت اعتیاد و مواد مخدر پی ببرند از زوایای گوناگون و باعینک های متفاوت به آن نگر بسته اند . این تنوع دیدها در ارتباط با مواد مخدر بیان گر اهمیت و پیچیدگی مسأله اعتیاد می باشد.	کار خانگی		

کار صنفی	لکچر و پرسش و پاسخ	در جهان و جوامع مختلف انواع مختلفه مواد مخدر استفاده میگردد . اما آنچه در افغانستان و در جامعه افغانستان بخصوص معتادین مواد که استفاده میکند آشنای به اشکال و طروق مصرف و راهای جلوی از گری از افتادن به دام آن توسط محصلین که قشر جوان را تشکیل میدهد مهم میباشد	بخش چهارم مواد مخدر رایج در افغانستان ➤ اپیوید (تریاک): مسمومیت با اپیوید/علایم و اثرات مصرف تریاک / روش های مصرف تریاک. ➤ هیرویین : روش های مصرف هیرویین /تأثیرات هروین .	هفته ی چهارم
سمینار و ارزیابی آنها	لکچر و پرسش و پاسخ	در تاریخ بشر، نسل حاضر بیش از هر نسل دیگر، زندگی خود را زهر آگین و مسموم نموده است . عمده ترین و اصلی ترین گواه این ادعا، استفاده سؤ و روز افزون انسان ها از برخی مواد طبیعی و صنعتی د رجعت نشگی خودشان است . بنا داشتن اینکه کدام نوع مواد مخدر در افغانستان بیشتر رایج بوده که سؤ استفاده کنندگان بیشتر از کدام نوع آن استفاده مینماید که بادنستن آن در روشنای دقیق بتوانیم چگونگی استفاده و روی آوری جوانان به مواد مخدر محصلین بیشتر آشنا گردد.	بخش پنجم ادامه مواد مخدر رایج در افغانستان ➤ خانواده حبشیش (چرس): اثرات مصرف حبشیش (چرس)/ اثرات حبشیش . ➤ مت آمفتامین (شیشه): نحوه مصرف و تأثیرات شیشه .	هفته ی پنجم
فعالیت های صنفی	لکچر و پرسش و پاسخ	اعتیاد اختلال پیچیده ای است که دارای علت های مختلف زیستی، روانی، اجتماعی، فرهنگی و حتی سیاسی است موضوع اعتیاد بخاطر هزینه ها و مصارف بسیار زیادی که بر دوش فرد و اجتماع می گذارد بسیاری از روان شناسان و داکتران معالج را مصروف خود نموده لذا دانستن شکل گیری اعتیاد و تدام آن برای محصلین کمک می نماید که مسیر های آنرا خنثی یا حد اقل کاهش دهد.	بخش ششم علل شکل گیری و استمرار اعتیاد ➤ رویکرد شخصیتی	هفته ی ششم
نظر سنجی برای ارزیابی و بررسی نظریه ها	لکچر و پرسش و پاسخ	اعتیاد اختلال پیچیده ای است که دارای علت های مختلف زیستی، روانی، اجتماعی، فرهنگی و حتی سیاسی است موضوع اعتیاد بخاطر هزینه ها و مصارف بسیار زیادی که بر دوش فرد و اجتماع می گذارد بسیاری از روان شناسان و داکتران معالج را مصروف خود نموده لذا دانستن شکل گیری اعتیاد و تدام آن برای محصلین کمک می نماید که مسیر های آنرا خنثی یا حد اقل کاهش دهد.	بخش هفتم علل شکل گیری و استمرار اعتیاد ➤ رویکرد شناختی	هفته ی هفتم
	امتحان	ارزیابی از پیشرفت تحصیلی محصلین	ارزیابی و سط سمسٹر	هفته ی هشتم
کارگروپی	لکچر	اعتیاد اختلال پیچیده ای است که دارای علت های مختلف زیستی، روانی، اجتماعی، فرهنگی و حتی سیاسی است موضوع اعتیاد بخاطر هزینه ها و مصارف بسیار زیادی که بر دوش فرد و اجتماع می گذارد بسیاری از روان شناسان و داکتران معالج را مصروف خود نموده لذا دانستن شکل گیری اعتیاد و تدام آن برای محصلین کمک می نماید که مسیر های آنرا خنثی یا حد اقل کاهش دهد.	بخش نهم علل شکل گیری و استمرار اعتیاد ➤ رویکرد رفتاری	هفته ی نهم

هفته ی دهم	بخش دهم علل شکل گیری و استمرار اعتیاد ➤ رویکرد فیزیولوژیایی	اعتیاد اختلال پیچیده ای است که دارای علت های مختلف زسیتی ،روانی ،اجتماعی ،فرهنگی و حتی سیاسی است موضوع اعتیاد بخاطر هزینه ها و مصارف بسیار زیادی که بر دوش فرد و اجتماع می گذارد بسیاری از روان شناسان و داکتران معالج را مصروف خود نموده لذا دانستن شکل گیری اعتیاد و تدام آن برای محصلین کمک می نماید که مسیر های آنرا خنثی یا حد اقل کاهش دهد.	کارگروپی
هفته ی یازدهم	بخش یازدهم علل شکل گیری و استمرار اعتیاد ➤ رویکرد تعامل فامیلی (خانوادگی)	اعتیاد اختلال پیچیده ای است که دارای علت های مختلف زسیتی ،روانی ،اجتماعی ،فرهنگی و حتی سیاسی است موضوع اعتیاد بخاطر هزینه ها و مصارف بسیار زیادی که بر دوش فرد و اجتماع می گذارد بسیاری از روان شناسان و داکتران معالج را مصروف خود نموده لذا دانستن شکل گیری اعتیاد و تدام آن برای محصلین کمک می نماید که مسیر های آنرا خنثی یا حد اقل کاهش دهد.	مباحثه
هفته ی دوازدهم	بخش دوازدهم نظریه های عامیانه در ارتباط با سوء مصرف مواد ➤ باورهای غلط در باره عوارض و اثرات مواد ➤ باور های شایع درمورد شخصیت معتادان	بسیاری از جوان ها و حتی پدر و مادر ها فکر می کنند که دلیل اعتیاد فرد، پافشاری دوستان بد بوده است . د رحالی که این تنها انگیزه سوء مصرف مواد در جهان نیست ، بلکه اموری مانند حس کنجکاوی ، کسب لذت ، تسکین درد، شوخی و خنده ، نیجان طلبی یا میل به خطر کردن ، احساس بزرگ شدن ، پیوستن به گروه خاص ، گاهش غم و غصه می تواند از علل آشنای با مواد و سوء مصرف مواد افراد باشد که دانستن موضوعات فوق برای محصلین از اهمیت ویژه ای برخوردار است.	مباحثه
هفته ی سیزدهم	بخش سیزدهم ادامه نظریه های عامیانه در ارتباط با سوء مصرف مواد ➤ باور های اشتباه در مورد درمان اعتیاد ➤ ارزیابی عمده ترین باور های غلط درباره مصرف مواد.	بسیاری از جوان ها و حتی پدر و مادر ها فکر می کنند که دلیل اعتیاد فرد، پافشاری دوستان بد بوده است . د رحالی که این تنها انگیزه سوء مصرف مواد در جهان نیست ، بلکه اموری مانند حس کنجکاوی ، کسب لذت ، تسکین درد، شوخی و خنده ، نیجان طلبی یا میل به خطر کردن ، احساس بزرگ شدن ، پیوستن به گروه خاص ، گاهش غم و غصه می تواند از علل آشنای با مواد و سوء مصرف مواد افراد باشد که دانستن موضوعات فوق برای محصلین از اهمیت ویژه ای برخوردار است.	سمینار های صنفی
هفته ی چهاردهم	بخش چهاردهم وقایه و پیشگیری استفاده از مواد مخدر ➤ ضرورت پیشگیری / انواع پیشگیری	برای دانشجویان دانستن راهای وقایه و پیش گیری از مواد مخدر بخصوص در جامعه ما که در حال ضرر بشتر از هشتاد فیصد مواد مخدر جهان را تولید میکند لازم و ضروری میباشد	مباحثه داخل صنف
هفته ی پانزدهم	بخش پانزدهم وقایه و پیشگیری استفاده از مواد مخدر ➤ انواع مداخله های پیشگیرانه	علی رغم دانستن روش های علمی علت گرایش به اعتیاد دانستن و آگاه شدن به بعضی از دیدگاه های عامیان توسط دانشجویان جهت اتخاذ راهبرد بهتر و مناسب تر جهت پیشگیری موثر و کارآمد در این زمینه مهم پنداشته میشود .	کار گروپی
هفته ی شانزدهم	بخش شانزدهم جمع بندی و نتیجه گیری		مباحثه گروپی

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسی کشورهای اسلامی

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 415

نام مضمون: جامعه شناسی کشورهای اسلامی

نام انگلیسی: *sociology of Islamic countries*

تعداد کرایت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسی: ۳۲ ساعت

کته گوری مضمون: تخصصی

تهیه کننده: پوهنیار محمد رضا اکبری

اهمیت و ضرورت تدریس کورس :

باتوجه به اینکه بیشتر از ۲۳٪ نفوس کل جمعیت جهان را مسلمانان تشکیل میدهد بنا تدریس مضمون تحت عنوان کشورهای اسلامی که خود دارای اهمیت خاص بوده که پرداختن به موضوعات مهم کشورهای اسلامی مانند معرفی کشورهای اسلامی، ساختارهای سیاسی، ترکیب جمعیتی، نهادها و سازمانهای کشورهای اسلامی، شکلگیری کنفرانس کشورهای اسلامی، دارالتقريب از جمله موضوعات مهم است که باید مورد غور و بررسی همه جانبه قرار گرفته و روی این ملحوظ این مضمون که یکی از مضامین مهم و تخصصی در دانشگاه بامیان و در دیپارتمنت جامعه شناسی به حساب می آید. این علم روش خاص تحقیقات در رابطه به روش های بررسی و تحقیق از منظر جامعه شناسی کشورهای اسلامی آشنا خواهد ساخت و آنها را برای دانستن وضعیت و چگونگی کشورهای اسلامی و وضعیت علم و دانش آگاهی خواهد داد. این درس یکی از مضامین تخصصی درپوهنهی علوم اجتماعی میباشد و محصلین برای اولین بار با مباحث کشورهای اسلامی از طریق همین مضمون آشنا میشوند بنا لازم است تا تمام موضوعات و مواد مورد بحث درین درس بصورت مقدماتی و ابتدایی آماده گردند.

اهداف کورس :

قادر ساختن محصلین به شناسایی موضوعات مهم کشورهای اسلامی از هدف عمده تدریس این مضمون میباشد. بر علاوه آشنایی و درک محصلین از قلمرو جهان اسلام و تشخیص مسایل عمده مسلمانان که شامل موارد ذیل است.

- آشنایی محصلین با کشورهای اسلامی
- آشنایی محصلین با ساختارهای سیاسی و اجتماعی کشورهای اسلامی
- آگاهی دانشجویان از وضعیت علم در جهان کنونی کشورهای اسلامی
- آشنایی دانشجویان با موضوع جهانی شدن و جهانی شدن کشورهای اسلامی
- آگاهی دانشجویان با موضوعات مدرنیته و جهان اسلام
- آشنای محصلین با تشکل های سیاسی کشورهای اسلامی

مواد مورد نیاز این کورس :

محصلین میتوانند از تمام نوشته های علمی پیرامون کشورهای اسلامی استفاده ببرند. کتاب های درسی، مقالات علمی و لکچر نوت های دانشگاهی از جمله موادی اند که برای تکمیل این درس ممد میباشدند. علاوه سایت های معتبر علمی و دانشگاهی نیز منابع خوبی برای گرد آوری اطلاعات مورد نیاز محصل میباشد. کتابهای که برای مطالعه درین زمینه بصورت خاص پیشنهاد میگردند عبارت اند از:

۱- توسلی، غلام عباس، همکاران. جامعه شناسی کشورهای اسلامی، تهران: جامعه شناسان، ۱۳۸۹.

۲- مرادی، بهروز. جامعه شناسی کشورهای اسلامی، چاپ دوم، ناشر: نعمة نو اندیش، ۱۳۸۹.

مفردات درسی کورس : این مضمون از جمله مضامین اختصاصی در دبیرآتمنت جامعه شناسی بوده که در قالب ۲ کرایت در هفته یک ساعت درسی و در یک سمستر ۳۲ ساعت، تدریس میگردد.

هفته ها	عناوین اصلی و فرعی	اهداف آموزش		فعالیت ها	ارزیابی
		دانش	مهارت		
هفته ی اول	بخش اول معرفی کشورهای اسلامی ➤ کشورهای آسیایی ➤ کشورهای آفریقایی ➤ کشورهای اروپایی ➤ کسترده مسلمانان در سایر کشورها	مسلمانان و کشورهای اسلامی در سراسر دنیا در قاره های مختلفه وجود داشته ، دانشجویا به کسترده مسلمان در قاره های مختلفه و اینکه در هر قاره چه تعداد نفوذ مسلمانان وجود دارد آشنا خواهد شد		لکچر	پرسش و پاسخ
هفته ی دوم	بخش دوم تاریخ سیاسی کشورهای اسلامی ➤ مسایل و مشکلات سیاسی و فرهنگی کشورهای اسلامی ➤ استبداد ➤ استعمار و سلطه ی بیگانه ➤ اسلام و خطر جهانی	موضوع سیاسی کشورهای اسلامی و پرداختن به آن از منظر اینکه مشکلات که در طول تاریخ برای مسلمان وجود پیش آمده و همچنان در حال ضرر کشورهای اسلامی و استبداد و استعمار چگونه است . دانشجویان به آن آشنا خواهد شد.		لکچر	پرسش و پاسخ
هفته ی سوم	بخش سوم ➤ بحران هویت ➤ توسعه نیافتگی ➤ بازشناسی اسعمار ی شرق و غرب ➤ ملی گرای و جهان اسلام ➤ ملت و ناسیونالیسم ➤ ورود ناسیونالیسم به جهان اسلام	دانشجویان به موضوع هویت کشورهای اسلامی و مسلمان که از اهمیت خاص برخوردار است ، در کنار ملی گرای با ورود ناسیونالیسم و استعمار شرق و غرب چگونه برخورد کرده پرداخته میشود به آن آشنا خواهد شد.		لکچر	کار خانگی
هفته ی چهارم	بخش چهارم جریان فکری جدید جهان اسلام در عصر مدرن ➤ حفظ سنت ➤ اصلاح سنت ➤ باز آفرینی یا تجدد سنت ➤ رویکرد متفکران مسلمان ➤ همانند گردی دینی ➤ محافظت گرای دینی	پرداختن به جریانات فکری جدید جهان اسلام که آیا جهان اسلام سنت های خویش را حفظ میکند ، اصلاح و یا همانند سازی که با در شرایط که جوامع بشری در حال تغییر و تحول است تا از قافله بشری عقب نماند به آن پرداخته شده و دانشجویان به آن آشنای پید خواهد کرد.		لکچر و پرس و پاسخ	کار صنفی
هفته ی پنجم	بخش پنجم جهانی شدن و کشورهای اسلامی ➤ نظریه های جهان شدن ➤ قلم روی جهانی شدن ➤ جهانی شدن اقتصاد ➤ جهانی شدن فرهنگ ➤ جهانی شدن سیاست	از آنجاییکه موضوع جهانی شدن از موضوعات موهم روز بوده و مخصوصا در این اواخر بشتر داغ و داغ تر شده می رود ، در این بحبوحه کشورهای اسلامی از کدام وضعیت برخوردار است . آیا فرهنگ ، سیاست و اقتصاد کشورهای اسلامی همگام با جهان است یا دارای کدام تفاوت ها خاص است که پرداختن به آن باعث آشنای دانشجویان خواهد شد.		لکچر و پرسش و پاسخ	سمینار و ارزیابی آنها

فعالیت های صنفی	لکچر و پرسش و پاسخ	جهانی شدن و پیامدهای آن روی دین که با جهانی شدن چه تأثیرات روی دین دارد، برخورد مسلمانان در قبال جهانی شدن خصوصا مسلمانان معاصر ، دانشجویان به آن آشنا خواهد شد.	بخش ششم پیامد های جهانی شدن و جهان اسلام	هفته ی ششم
نظر سنجی برای ارزیابی و بررسی نظری ها	لکچر و پرسش و پاسخ	مسایل اجتماعی یکی از موضوعات مهم کشورهای اسلامی است که دانستن نظریات مطرح اجتماعی پیرامون آن برای دانشجویان مهم است .	بخش هفتم مسایل اجتماعی کشورهای اسلامی	هفته ی هفتم
	امتحان	ارزیابی از پیشرفت تحصیلی محصلین	ارزیابی وسط سمستر	هفته ی هشتم
کارگروپی	لکچر	آشنای دانشجویان به مسایل اجتماعی جوانان در کشورهای اسلامی ، و پرداختن به آن آشنا خواهد شد.	بخش نهم مسایل اجتماعی جوانان و تأثیر آن بر نابهنجاری های آنان در جوامع اسلامی	هفته ی نهم
کارگروپی	لکچر	دانشجویان با تشکل های بین المللی جهان اسلام که کنفرانس عدم تعهد بین کدام کشورها شکل گرفته است ، سازمان کنفرانس کشورهای اسلامی چه وقت و چه گونه شکل گرفته علت و کارکردهای آن چه است ؟ به آن آشنا خواهد شد.	بخش دهم تشکل های بین المللی جهان اسلام	هفته ی دهم
مباحثه	لکچر	پرداختن به تشکل های بین المللی کشورهای اسلامی مانند اتحادیه عرب و مجمع دارالتقريب اسلامیه و چگونگی شکل گری ،اهداف و کارکردهای آن مهم بوده دانشجویان به آن آشنا خواهد شد.	بخش یازدهم کشور های عضو سازمان (سکا)	هفته ی یازدهم
مباحثه	لکچر	از آنجاییکه فرقه گرای از موضوعات مهم در جهان اسلام بوده پرداختن به آن بصورت ریشه ای تر و آشنای دانشجویان به اشکال مختلفه فرقه گرای مهم بوده و با آن آشنا خواهد شد.	بخش دوازدهم فرقه گرای در کشورهای اسلامی	هفته ی دوازدهم

			➤ اصول گرایان ➤ اهل سنت و جماعت ➤ اشعری و مکتب او ➤ اصول مکتب اشعری ➤ تاثیر و نفوذ اشعری در جهان اسلام	
سمینار های صنفی	یکم	از آنجاییکه فرقه گرای از موضوعات مهم در جهان اسلام بوده پرداختن به آن بصورت ریشه ای ترو آشنای دانشجویان به اشکال مختلفه فرقه گرای مهم بوده و با آن آشنا خواهد شد.	بخش سیزدهم ادامه فرقه گرای در کشور های اسلامی ➤ مکتب عقلانیت یا عقل گرایی ➤ معتزله و حدیث ➤ دخالت در سیاست ➤ خسارت فرهنگی ➤ بی اعتمادی و نبود خود باوری ➤ تاریخ معزله ➤ افول معتزله	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	دوم	مذهب شیعه یکی از مذاهب بزرگ افغانستان بوده که پی روان زیادی دارد که در درازای تاریخ کشور نقش اساسی را در روشن گری و اشاعه ارشادات دین مبین اسلام داشته که در قانون اساسی جدید نیز به رسمیت شناخته شده ، که پرداختن به آن و عرفان و تصوف ، شریعت و طریقت ... که دارای اهمیت خاص بود ه دانشجویان به آن آشنا خواهد شد.	بخش چهاردهم شیعه ، عرفان و تصوف ➤ تصوف چیست ➤ حالات و مکاشفات درونی ➤ مراحل چهار گانه ی تصوف ➤ شریعت، طریقت -حقیقت ➤ مایه های عرفانی اسلامی ➤ عارفان بی خانقا ➤ عرفان مثبت و منفی	هفته ی چهاردهم
کار گروپی	سوم	وهابیت که بیشتر در کشورهای عربی خصوصا کشور عربستان که اماکن متبرکه مانند مکه مکرمه و مدینه منوره در آن واقع است وجود دارد ، که دانشجویان به فرقه وهابیت ، به اصول و اساسات وهابیت و نظریات پیرامون آن آشنا خواهد شد.	بخش پانزدهم وهابیت و سلفیه ➤ ابن تمیمه ➤ اصول عقاید وهابیون ➤ حس گرایی و ظاهر پرستی ➤ نقد و ارزیابی ➤ نظریه یک عالم مصری ➤ نفوذ و گسترش وهابیت ➤ آثار محمد بن عبدالوهاب	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروپی	چهارم	دانشجویان به وضعیت علم در جهان اسلام در مقاطع مختلفه گذشته و شرایط فعلی هم چنان دست آورد های علمی مسلمانان آشنا خواهد شد.	بخش شانزدهم توسعه علم در جهان اسلام ➤ توسعه علم از آغاز اسلام تا پایان قرون وسطی در غرب ➤ جریان ها، مراکز و شخصیت های علمی عالم اسلام در دوران تمدن اسلامی ➤ جریان اسلام بعد از قرون وسطی ➤ عوامل مؤثر بر نبود دستاورد و انباشت علمی در جهان اسلام ➤ وضعیت کنونی علم در جهان اسلام	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسی سياسي

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 406

نام مضمون: جامعه شناسی سياسي

نام علمی: *political sociology*

تعداد کريدت: ۳ واحد

تعداد ساعات درسي: ۴۸ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي / مسلکي

تهیه کننده: پوهنمل رمضان احمدي

سال ۱۳۹۶

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

جامعه‌شناسی سیاسی به عنوان یکی از گرایش‌های اصلی جامعه‌شناسی نقش نیروهای اجتماعی بر ساختارسیاسی را مورد مطالعه قرار می‌دهد. امروزه در جوامع مدرن، نقش نیروهای اجتماعی بر کارایی نظام سیاسی اجتناب‌ناپذیر بوده و بررسی علمی آن از اهمیت بالایی برخوردار می‌باشد. فراگیری جامعه‌شناسی سیاسی می‌تواند دانشجویان را در راستایی تبیین و تفسیر رابطه نیروهای اجتماعی بر ساختار سیاسی کمک نموده و از این لحاظ دارای اهمیت می‌باشد.

هدف تدریس کورس:

آشنایی کلی با الگوهای مطرح در جامعه‌شناسی سیاسی و نیز قدرت بکار بستن دیدگاه‌های نظری جامعه‌شناسی سیاسی در تحقیقات جامعه‌شناسانه و تبیین رابطه نهادها و گروه‌های اجتماعی با دولت توسط این نظریه‌ها، یکی از اصلی‌ترین اهداف این مضمون به شمار می‌رود. یعنی انتظار می‌رود که دانشجو، با فراگیری این مضمون قدرت تحلیل علمی را در این زمینه بدست آورد.

منابع اصلی مورد نیاز کورس

- ۸- بشریه، حسین، جامعه‌شناسی سیاسی، تهران انتشارات نی، چاپ دوازدهم، ۱۳۸۵.
- ۹- نقیب زاده، احمد، جامعه‌شناسی سیاسی، تهران، انتشارات سمت، چاپ هفتم، ۱۳۸۸.
- ۱۰- اسکات، آلن، راهنمایی جامعه‌شناسی سیاسی، تهران، ترجمه قدیر نصری و محمدعلی قاسمی (جلد اول و دوم)، انتشارات پژوهشگاه راهبردی، چاپ اول، ۱۳۸۸.
- ۱۱- نیش، کیت، جامعه‌شناسی سیاسی معاصر، ترجمه محمد تقی دلفروز، تهران، نشر کوثر، ۱۳۸۲.
- ۱۲- افرت، اندرو، نگرش‌ها در جامعه‌شناسی سیاسی، ترجمه: رحیم ابوالحسنی، تهران: میزان، ۱۳۸۹.
- ۱۳- دورژه، موریس، بایسته‌های جامعه‌شناسی سیاسی، ترجمه: ابوالفضل قاضی، تهران: میزان، ۱۳۹۱.
- ۱۴- راش، مایکل، جامعه و سیاست (مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی سیاسی)، ترجمه: منوچهر صبوری، تهران: سمت

منابع کمکی مورد نیاز کورس:

- ۶- بارز، عابدین، جامعه‌شناسی سیاسی، کابل، انتشارات میوند، چاپ اول، ۱۳۸۶.
- ۷- دورژه، موریس، اصول علم سیاست، ترجمه: ابوالفضل قاضی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۴.
- ۸- ، ۱۳۸۷.
- ۹- عالم، عبدالرحمن، بنیادهای علم سیاست، تهران: نی، ۱۳۹۱.
- ۱۰- هیوود، اندرو، مقدمه‌ای نظریه سیاسی، ترجمه: عبدالرحمن عالم، تهران: قومس، ۱۳۹۰.

مفردات درسی کورس:

هفته ها	عناوین		اهداف آموزش	فعالیت ها	ارزیابی
	اصلی	فرعی			
هفته اول	کلیات	جامعه و سیاست، تعریف جامعه شناسی سیاسی، قلمرو جامعه شناسی سیاسی	دانش: آشنایی با مفاهیم اساسی مربوط به جامعه شناسی سیاسی، آشنایی و فهم تعاریف جامعه شناسی سیاسی و نیز فهم قلمرو جامعه شناسی سیاسی. مهارت: توانایی نقد و بررسی تعاریف و قلمرو جامعه شناسی و نیز توانایی بکار بستن مفاهیم جامعه شناسی سیاسی در جامعه	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته دوم	پیشینه و خاستگاه تاریخی جامعه شناسی سیاسی	یونان باستان افول دولت های مطلقه شکل گیری دولت- ملت ها	آشنایی با ریشه های تاریخی شکل گیری جامعه شناسی و عوامل تاثیر گذار بر آن. قدرت تحلیل رابطه بین اندیشه ها و متغیر های تاثیرگذار بر شکل گیری جامعه شناسی سیاسی	لکچر و کارگروهی	پرسش و پاسخ
هفته سوم	سرچشمه های فکری جامعه شناسی سیاسی	اندیشه های پوزیتیویستی ایدالیزم فرهنگی المان سنت مارکسیستی	فهم سرچشمه های فکری جامعه شناسی سیاسی و آشنایی روشن و دقیق با اندیشه های علمی- فلسفی تاثیرگذار بر شکل گیری جامعه شناسی سیاسی قدرت تجزیه و تحلیل رابطه اندیشه های پوزیتیویسم، ایدالیسم و سنت مارکسیسم با جامعه شناسی سیاسی	لکچر و پرسش پاسخ	پرسش و پاسخ
هفته چهارم	چارچوب های نظری در جامعه شناسی سیاسی الف: جامعه شناسی سیاسی مارکسیستی	سه تعبیر از رابطه روبنا و زیربنا طبقات اجتماعی و دولت مجاری پیوند دولت و طبقات اجتماعی تفسیر ابزار گونگی و استقلال نسبی دولت	آشنایی و فهم روشن از نظریه و الگوی جامعه شناسی سیاسی مارکس و آشنایی با مفاهیم اصلی آن قدرت به کار بستن و تجزیه و تحلیل نظریه مارکس و استفاده عملی از آن ها در تحلیل پدیده های سیاسی	لکچر و سیمپان	پرسش و پاسخ
هفته پنجم	ب: چارچوب کلی جامعه شناسی وبر	الگوی جامعه شناسی سیاسی وبر سیاست و سلطه سنتی سیاست و سلطه فرهنگدانه سیاست و سلطه و عقلانی- قانونی	فهم و برداشت دقیق از نظریه و الگوی جامعه شناسی سیاسی وبر و فهم انواع اقتدار در دیدگاه او و نیز یادگیری دیدگاه وبر در رابطه به پدیده های سیاسی؛ قدرت تحلیل پدیده های سیاسی در جامعه با رویکرد وبر و با استفاده از نظریه های وی؛	لکچر	پرسش و پاسخ

هفته ششم	ج: جامعه شناسی سیاسی پلورالیستی	آموزه های اصلی تکثرگرایان در جامعه شناسی سیاسی نظریات رابرت دال نظریات ترومن نقدو بررسی	آشنایی کافی با رویکرد و دیدگاه تکثرگرایی در جامعه شناسی سیاسی و نیز فهم نظریه های صاحب نظران این رویکرد. قدرت نقدو بررسی این دیدگاه و نیز قدرت تجزیه و تحلیل موضوعات سیاسی جامعه با استفاده از این رویکرد.	لکچر و پرسش و پاسخ	پرسش و پاسخ
هفته هفتم	د: جامعه شناسی نخبه گرایی	نظریه های پارتو نظریه های مسکا نظریه های رایت میلز نقدو بررسی	آشنایی با جامعه شناسی نخبه گرایی و الگوی جامعه شناسی صاحب نظران این حوزه و فهم دقیق این رویکرد. قدرت نقدو بررسی دیدگاه نخبه گرایی و صاحب نظران این حوزه و استفاده عملی از این نظریه در تحقیقات و تجزیه و تحلیل های سیاسی.	لکچر و فعالیت گروهی	پرسش و پاسخ
هفته هشتم	امتحان وسط سمسستر	چهار کتگوری سوالات	آشنای محصلان با امتحان و ارزیابی سطح فراگیری درس در طول هفت هفته گذشته	تجرباتی امتحان	ارزیابی امتحان
هفته نهم	نظریه اصالت کارکرد و رابطه نظام اجتماعی و نظام سیاسی	نظریه پارسونز نظریات مکمل گرایش های متاخر در اصالت کارکرد نقد و بررسی	آشنایی با نظریه اصالت کارکرد و فهم نظریه های پارسونز، نظریه های جدید در این رویکرد؛ قدرت به کارگیری این نظریه در تحقیقات علمی و نیز استفاده کاربردی این نظریه در بررسی پدیده های سیاسی؛	لکچر و نظر خواهی	پرسش و پاسخ
هفته دهم	نقش نیروهای اجتماعی در زندگی سیاسی	شیوه ها و اشکال نیروهای اجتماعی عوامل موثر بر توانایی نیروها و گروه های اجتماعی انواع نیروهای اجتماعی	فهم مفهوم نیروهای اجتماعی و نیز رابطه آن با ساختار سیاسی، فهم اشکال نیروهای اجتماعی، گروه های اجتماعی، گروه های نفوذ و نیز فهم فاکتورهای تاثیرگذار بر گروه های اجتماعی؛ قدرت تجزیه و تحلیل پاسخ گویی در رابطه به نیروهای اجتماعی و تاثیر آن بر قدرت سیاسی	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته یازدهم	پایگاه های اجتماعی و رژیم های سیاسی	معیارهای جامعه شناختی طبقه بندی رژیم های سیاسی پایگاه اجتماعی نظام های محافظه کار سنتی پایگاه اجتماعی نظام های لیبرال دموکرات پایگاه اجتماعی جنبش های فاشیستی	آشنایی با پایگاه اجتماعی و رابطه آن با رژیم های سیاسی و نیز درک روشن از انواع پایگاه اجتماعی نظام های سیاسی؛ قدرت بررسی علمی و جامعه شناسانه این مبحث و نیز قدرت پاسخ گویی به سوالات مربوط به این حوزه و نیز تبیین رابطه بین انواع نظام های سیاسی از نظر پایگاه اجتماعی آن ها؛	لکچر و نقدو نظر	پرسش و پاسخ

هفته دوازدهم	ریشه های تضاد های سیاسی	۱. عوامل فردی ۲. عوامل جمعی	آشنایی محصل با عوامل فردی پو جمعی تضاد های اجتماعی و تبیین تعارضات و تضاد های سیاسی در افغانستان متناسب با دیدگاه علمی	سمینار	پرسش و پاسخ
هفته سیزدهم	بررسی رابطه دولت و جامعه مدنی	رابطه دولت و جامعه مدنی رابطه دولت با جامعه توده ای بررسی نظریه کورن هاووزر نقد و بررسی	فهم مفهوم و خاستگاه جامعه مدنی ، آشنایی با رابطه دولت ها و جامعه مدنی و نیز فهم نقش جامعه مدنی در ساخت سیاسی و آشنایی با صاحب نظران اصلی آن؛ قدرت تبیین رابطه جامعه مدنی و دولت و نقش آن در جامعه و اهمیت آن در زندگی سیاسی جدید.	لکچر و جمع بندی مباحث	پرسش و پاسخ
هفته چهاردهم	انواع جامعه سیاسی	جامعه سیاسی کثرتگرا جامعه سیاسی بسته سنتی جامعه سیاسی نیمه سنتی غیر توده ای جامعه سیاسی بسته توده ای جامعه سیاسی سرکوبگر غیر توده ای جامعه سیاسی سرکوبگر توده ای	آشنایی با انواع جامعه های سیاسی و نیز بررسی تفاوت های اصلی میان جوامع سیاسی، قدرت تحلیل جامعه خود به عنوان یکی از انواع جامعه سیاسی و بررسی کاستی های آن و نیز به کار بستن این دیدگاه در تحقیقات علمی؛	لکچر و نقد و نظر	نظر خواهی
هفته پانزدهم	نگاهی به جامعه شناسی سیاسی افغانستان	گسست های اجتماعی در افغانستان جامعه مدنی در افغانستان، فرصت ها و چالش ها بررسی هویت ملی در افغانستان	فهم و آشنایی با شکاف های اجتماعی و انواع آن در افغانستان و فاکتورهای تاثیر گذار بر آن، آشنای با جامعه مدنی پیشینه و فعالیت های آن در افغانستان و نیز آشنای با مولفه های وحدت ملی در این کشور و موانع و راهکارهای احتمالی آن قدرت تجزیه و تحلیل وضعیت سیاسی افغانستان با رویکرد جامعه شناسی سیاسی	لکچر	پرسش و پاسخ و نظر خواهی
هفته شانزدهم	جمع بندی و نتیجه گیری	بررسی انتقادی ارا و دیدگاهها تلاش برای رسیدن به یک فهم روشن از جامعه شناسی سیاسی	آشنایی کلی با رویکرد های جامعه شناسی سیاسی و نیز فهم دقیق از مفاهیم مربوطه و نیز تعاریف جامعه شناسی سیاسی به عنوان یک علم قدرت تجزیه و تحلیل الگوهای جامعه شناسی سیاسی بصورت کلی و نیز قدرت تجزیه و تحلیل وضعیت سیاسی افغانستان با رویکرد و دیدگاه جامعه شناسی سیاسی	لکچر و کارگروهی	امتحان نهایی

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسي زنان

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.So 413

نام مضمون: جامعه شناسي زنان

نام علمي: Women Sociology

تعداد کريدت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۲ ساعت

کنه گوري مضمون: تخصصي / مسلکي

تهيه کننده: پوهيالي حبيب الله حکمت

1396

اهمیت و ضرورت تدریس مضمون :

مطالعه جامعه شناسی زنان، ما را به اهداف انسانی می رساند که در طول چندین دهه، جامعه ای ما فاقد این مساوات میان زنان و مردان بوده. دستیابی زنان به حقوق شان، برابری آنها در عرصه زندگی و ظهور آنها در تحقیقات علمی بیان گر جامعه انسانی با معیارهای انسان دوستی می باشد. دست یافتن زنان به حقوق شان، داشتن آزادی با معیارهای فرهنگی، نقش داشتن در سیاست گذاری های کلان دولت از جمله مهم ترین ضرورت های جامعه می باشد که در این مضمون از اهمیت این نقش ها بیشتر صحبت خواهیم کرد.

اهداف:

حرکت های زنانه بطور منسجم بیانگر رسیدن زنان به یک آگاهی جدید تر می باشد. زیرا زنان در ادوار گذشته از حقوق طبیعی خود خبر نداشتند، ولی امروز سازمان های رسمی برای بدست آوردن حقوق شان ایجاد گردیده است. برابری زنان در حوزه خصوصی یعنی خانواده، تقسیم کار عادلانه بین مردان و زنان، ایجاد فرصت های مساویانه برای کسب شغل، تعلیم و قدرت از اهداف جامعه شناسی زنان می باشد. جامعه ی ما جامعه ای است که در چندین دهه جنگ غرق شده است، با مطالعه حقوق زنان دانشجویان قادر خواهند شد که برای رعایت حقوق یکدیگر احترام نمایند. این کورس دانشجویان را قادر می سازد تا با درک حقوق مدنی زنان، حقوق آنها را رعایت نموده تا نشان دهند که از خشونت های مختلف غیر انسانی جلوگیری کرده اند.

منابع اصلی:

- ۱- اصغری، محمد جواد. شخصیت زن از دیدگاه اسلام. کابل: چاپخانه بهیر، ۱۳۸۲.
- ۲- آبوت، پاملا. جامعه شناسی زنان. ترجمه منیژه نجم عراقی، تهران: نی، ۱۳۸۰.
- ۳- رید، نولین و دیگران. زنان در جامعه. ترجمه اصغر مهدی زادگان، تهران: نگاه، ۱۳۸۱.
- ۴- شریعتی، علی. زن. تهران: چاپ خش، ۱۳۸۲.

منابع کمکی:

- ۵- صندوق انکشافی ملل متحد برای زنان. کنوانسیون رفع کلیه انواع تبعیض علیه زنان، کابل: بی تا.
- ۶- کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، تحقیق درباره عوامل خودکشی زنان در حوزه جنوب غرب افغانستان، کابل: ۱۳۸۵.
- ۷- محمد، قطب. جامعه شناسی تاریخی زن. ترجمه محمد علی عابدی، تهران: البرز، بی تا.
- ۸- مطهری، مرتضی. نظام حقوق زن در اسلام. تهران: صدرا، ۱۳۵۷.
- ۹- موسسه بین المللی کاونتر پارت. گروه های زنان در جامعه مدنی افغانستان، کابل: ۲۰۰۶.
- ۱۰- وزارت امور زنان. قانون رفع خشونت بر زنان، کابل: ۱۳۸۵.
- ۱۱- وزارت امور زنان، زنان و مردان در افغانستان، کابل: ۲۰۰۷.

هفته ها	عناوین اصلی و فرعی	اهداف آموزش		فعالیت ها	ارزیابی
		دانش	مهارت		
هفته اول	معرفی جامعه شناسی زنان ۱. اهمیت جامعه شناسی زنان ۲. ضرورت جامعه شناسی زنان ۳. جایگاه جامعه شناسی زنان جامعه شناسی زنان و نقش آن در جامعه ی ما	جامعه شناسی زنان در فهم زندگی مشترک و نحوه زندگی در درون خانواده و اجتماع برای زنان و مردان کمک می کند. در این قسمت از درس دانشجویان متوجه خواهند شد که جامعه شناسی زنان در قلمرو جامعه شناسی جایگاه مهم را دارا است، و یکی از ضرورت های مهم در حوزه فهم جامعه شناختی در دوره معاصر بحساب می آید.		پرسش و پاسخ	
هفته دوم	نگاه اجمالی به نظریه های جنبش اجتماعی زنان ۱. تعریف جنبش ۲. انواع جنبش های اجتماعی الف: جنبش های کلاسیک ب: جنبش های جدید	هدف این درس اینست که دانشجویان: ۱- بتوانند جنبش را تعریف نمایند. ۲- انواع جنبش های اجتماعی را درک کند.		پرسش و پاسخ	
هفته سوم	۱. جنبش های اجتماعی زنان ۲. نظریه های جنبش های اجتماعی الف: نظریه آلن تورن ب: نظریه اسکات نظریه آلبرتو ملوچی ۱. نظریه های بسیج منابع الف: اسکات ب: اولسون ج: زالد و مک کارتی	برای انتقال آگاهی از وضعیت اجتماعی، جامعه خود و جوامع دیگر، این نکته مهم است که دانشجویان بدانند که تغییر در وضعیت اجتماعی زنان محصول جنبشهای اجتماعی است که زنان در قرون گذشته ایجاد کرده اند. جایگاه جنبشهای اجتماعی در بلند بردن آگاهی اجتماعی شهروندان در حقوق شان نقش مهم دارد		پرسش و پاسخ	
هفته چهارم	نگاه اجمالی به وضعیت زنان در تاریخ ۱- پرسشهای بنیاری نظری ۲- نگاه اجمالی به وضعیت حقوقی زن در تاریخ ۳- قانون حمورابی ۴- قانون آشوری ۵- زن در تورات ۶- مکتب تائو ۷- یونان باستان ۸- ریشه های تاریخی عمده ۹- فمینیسم از ۱۶۰۰ - ۱۸۴۰	مطالعه تحول و تغییر نقش زنان در اجتماع یک دید تاریخی نسبت نقش زنان در اجتماع، دانشجویان را قادر می سازد که بدانند در گذشته ها زنان چه پایگاه را دارا بوده اند. امروز که تعریف انسان از انسان تغییر نموده و به یک تعریف نسبتاً کلی همه جانبه و انسانی رسیده است. بدین لحاظ می باشد که حرکت های فمینیستی بوجود آمد تا زنان از حقوق خود دفاع نمایند. شناسایی دانشجویان با حقوق زنان و ایجاد جنبش های زنان از اهداف این درس است.		سوال و جواب به منظور تشخیص سطح دانش محصّلین	مباحثه و ارائه لگچر
هفته پنجم	نظریه های فمینیسم ۱. جامعه شناسی و فمینیسم ۲. انواع نظریه های فمینیستی در دوران معاصر ۱- نظریه های تفاوت جنسی ۲- تبیین های زیست شناسی تفاوتهای جنسی	۱- دانشجویان رابطه فمینیسم و جامعه شناسی را بفهمند. ۲- گونه های نظریه های فمینیستی را در دوران معاصر آشنا شوند. ۳- نظریه های تفاوت جنسی، روانشناختی و اجتماعی جنسیت برای دانشجویان مهم است که درک نماید.		پرسش و پاسخ	سمینار محصلین

			۳- تبیین های نهادی تفاوت‌های جنسی ۴- نظریه های روانشناختی – اجتماعی جنسیت	
پرسش و پاسخ	لکچر و کار گروهی	هدف ما آشنائی دانشجویان با نظریه های غربی می باشد. زیرا جنبش های زنانه همه از غرب بوجود آمده اند؛ لذا نظریه های که پیرامون این حرکت ها ارائه گردید، نیز مطالعه شود.	۱- نظریه های نابرابری جنسی ۲- فمینیسم لیبرالی ۳- فمینیسم مارکسیستی ۴- فمینیسم مارکسیستی در دوران معاصر ۵- نظریه های ستمگری جنسی ۶- نظریه فمینیستی روانکاوانه ۷- فمینیسم رادیکالی ۸- فمینیسم سوسیالیستی	هفته ششم
پرسش و پاسخ	لکچر و کار گروهی	مطالعه حقوق زن در اسلام با استفاده از آیت های قرآن کریم از اهداف مهم این کورس درسی است، که دانشجویان را به طرف حقیقت یابی سوق می نمایند. مطالعه حقوق زن در اسلام البته بطور اجمالی آن باز هم بدون فوائد نخواهد صورت خواهد گرفت. اما باشد که در مقایسه با دیدگاه های غربی آن را به شکل تطبیقی و مقایسه ای به بحث و استدلال بگذاری.	۱- اشاره گذرا به حقوق زن در اسلام از دید جامعه شناسی	هفته هفتم
ارزیابی محصلان توسط امتحان	امتحان تقریری	آشنا ساختن با محصلان با سیستم امتحان و تحلیل و بررسی دانش و مهارت دانشجویان متناسب با دروس گذشته	امتحان وسط سمستر	هفته هشتم
پرسش و پاسخ	لکچر و مباحث گروهی	مطالعه وضعیت زنان در افغانستان به دانشجویان ما می آموزاند که جایگاه قرار گرفته زنان را با روش جامعه شناختی آن به تحلیل و تجزیه قرار دهد. مطالعه وضعیت زنان افغانی، نقش آنها در فعالیت های سیاسی، فرهنگی و اقتصادی و خانواده از مهم ترین اهداف این درس می باشد که دانشجو را از وضعیت جامعه خودش، آگاه می سازد.	فعالیت زنان در افغانستان ۱- اشتراک زنان افغانستان در فعالیت های اجتماعی ۲- زنان در کابینه و پُستهای سیاسی ۳- زنان در شوراها و انکشافی اجتماعی ۴- تعلیم و تحصیل زنان در افغانستان ۵- تعداد استادان دانشگاه به تفکیک جنس ۶- زنان و ازدواج در افغانستان واقعیت هایی در مورد حق ازدواج زنان در افغانستان	هفته نهم
پرسش و پاسخ	سمینار محصلین	آشنایی با انواع رابطه های خانواده با انسان، جامعه، ساختارهای سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، حقوقی و اجتماعی ما را به اهداف خوب می رسانند: ۱- خانواده نظام است که هیچ انسان بدون آن زندگی کرده نمی تواند. ۲- خانواده نظام گسترده ای است که در تمام جوامع وجود داشته است.	زنان و خانواده ۱- خانواده ۲- دیدگاه های جامعه شناختی در باره خانواده ۳- خانواده متقارن ۴- تلقی فمینیست ها از خانواده ۵- صنعتی شدن خانواده و ریشه های دستمزد خانواده	هفته دهم

هفته پازدهم	۱- تجربه زنان از زندگی خانوادگی ۲- ایدئولوژی خانواده ۳- گوناگونی شکل های خانواده ۴- اقتدار و تقسیم کار در خانواده ها ۵- تقسیم کار در خانه ۶- مادر شدن و مادری کردن میل جنسی	۳- خانواده بهترین و اولین مدرسه برای اجتماعی شدن کودک است. هدف از این موارد و تدریس خانواده است که با یکجا شدن زن و مرد که هر دو پیکره جامعه است یک نهاد به نام خانواده را تشکیل می دهد، تا بتوانند در آن زندگی عاطفی و انسانی را شکل	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته دوازدهم	زنان و اشتغال ۱- تقسیم کار جنسی ۲- تاریخچه اشتغال زنان ۳- توضیح قلمرو کار زنان ۴- زن و اشتغال در آمد زا ۵-	یک بخش مهم از نابرابری در مقابل زنان نابرابری زنان در مسئله اشتغال است که چرا میزان اشتغال زنان نسبت به مردان به اشتغال کم تر است و دلایل و عوامل این امر چیست باید دانشجویان بدانند که چرا در زمینه اشتغال میان زنان و مردان تفاوت وجود دارد	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته سیزدهم	زنان و اشتغال ۱- زنان شاغل ۲- توضیح اشتغال زنان در بازار کار ۳- دیدگاه انواع فمینیست ها در مورد اشتغال زنان	۱- زنان شاغل در کدام عرصه ها دارای شغل است و از چه امتیازات برخوردار است؟ ۲- وضعیت زنان در بازار کار چگونه است؟ دیدگاه انواع فمینیست در باره اشتغال زنان	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته چهاردهم	زنان، جرم و خلاف کاری ۱- توضیح جرم زنان بزهکار ۲- نظریه های فمینیستی جرم ۳- نظریه جرم شناسی جرایم علیه زنان	بررسی اینکه میزان انجام جرم و بزهکاری میان زنان به چه اندازه است و زمینه های که سبب انجام خلاف کاری توسط زنان می شود چیست بررسی گردد	سمینار محصّلین	پرسش و پاسخ
هفته پانزدهم	زنان و سیاست ۱- زنان و سیاست ۲- زنان و انتخابات ۳- تعریف سیاست ورزی فمینیستی ۴- سیاست ورزی فمینیستی سیاست ورزی جنسیتی	مطالعه رابطه زنان با سیاست، دانشجویان را به این اهداف نزدیک می سازند: ۱- زنان در طول تاریخ ما از سیاست دور نگهداشته شده اند ۲- زنان در قدرت نسبت به مردان سهم خیلی کم به آنها داده شده است. ۳- زنان در چوکات اداری و احزاب سیاسی به فیصدی کم دیده می شوند. این اهداف به ما کمک می کند که زنان نیز باید در حوزه سیاست فعال باشند، زیرا نیم از پیکره جامعه را زنان تشکیل می دهد. بدون داشتن زنان و مشوره های آن ها در عرصه قدرت، نظام سیاسی مشروعیت خود را از دست می دهد.	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته شانزدهم	نتیجه گیر و خلاصه بحث		لکچر	

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون زبان تخصصي جامعه شناسي (۱)

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.So 407

نام مضمون: زبان تخصصي جامعه شناسي (۱)

نام انگلیسي: *Sociology Professional Language (1)*

تعداد کريدت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۶ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي

تهيه کننده: پوهنمل محمد رضا ابراهيم

معرفی کورس:

کورس زبان تخصصی جامعه شناسی (۱) یکی از مضامین تخصصی و پیش نیاز برای کورس زبان تخصصی جامعه شناسی (۲) میباشد. این کورس یکی از جدیدترین مضامینی میباشد که درنصاب تحصیلی دیپارتمنت جامعه شناسی قرار گرفته است. درین کورس تلاش شده است که مفاهیم و اصطلاحات جامعه شناسی به شکل علمی و زبان بین المللی آن بیان شده و محصلین از این طریق بتوانند با این مفاهیم و اصطلاحات به زبان علمی آن آشنا شوند.

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

در عصر حاضر که عصر جهانی شدن است و روابط و مناسبات اجتماعات به سرعت روبه گسترش است؛ بیشتر از پیش نیازمندی به بلند رفتن قابلیت های ارتباطی و تبادل اطلاعات محصلین افزایش پیدا کنند. از یک طرف خاستگاه علوم به خصوص جامعه شناسی به کشورهای اروپایی و آمریکایی برمیگردد که مفاهیم و اصطلاحات اولیه آن در دایره همین زبان شکل گرفته اند و برای دانش پژوهان جامعه شناسی لازم است تا با این اصطلاحات و مفاهیم به زبان اصلی آن آشنا شوند. از طرف دیگر عمده ترین منابع علمی، تحقیقی و مطالعاتی در حوزه جامعه شناسی در حال حاضر به زبان انگلیسی بوده و آشنایی با این اصطلاحات به محصلین کمک خواهد کرد تا بتوانند از منابع معتبر علمی استفاده ببرند، در سیمینارها و کنفرانس های علمی بین المللی شرکت کنند و با دانشمندان این حوزه در بیرون از افغانستان به تبادل اطلاعات بپردازند. ازین رو برای هردانشجوی حوزه جامعه شناختی لازم می افتد که با مصطلحات جامعه شناختی نه تنها به زبان ملی بل با زبان بین المللی نیز آشنایی داشته باشند تا بتوانند از دانش، مهارت ها، تحقیقات و پیشرفت های علمی جهان در زمان مناسب بهره مند شوند.

اهداف کورس:

این کورس یکی از کاربردی ترین کورس ها در میان نصاب تحصیلی دیپارتمنت جامعه شناسی بوده که محصلین را به دانش، مهارت و پیشرفت های جامعه شناسی در سراسر جهان پیوند میزند و اهداف ارائه این کورس قرار ذیل است:

۱. آشنایی محصلین با مفاهیم و اصطلاحات جامعه شناختی به زبان علمی و انگلیسی
۲. بلند بردن توانایی های ارتباطی محصلین با دنیای بیرون
۳. بلند بردن توانایی ها و مهارت های محصلین در استفاده از تکنولوژی معلوماتی، کتب، رسالات و مقالات علمی به زبان انگلیسی
۴. بلند بردن فهم و درک عمیق محصلین از اصطلاحات و مفاهیم جامعه شناختی

مواد مورد نیاز کورس:

۱. نوربخش، سید مرتضی، مفاهیم اساسی در علوم اجتماعی (زبان تخصصی علوم اجتماعی ۱ و ۲)، تهران: بهینه، ۱۳۹۲.
۲. ترابی کیا، محمد فاضل و دیگران، زبان تخصصی علوم اجتماعی، تهران: موسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۳۹۴.

مفردات درسی زبان تخصصی جامعه شناسی

۳. شیفر، ریچارد، فرهنگ فشرده جامعه شناسی، مترجم؛ حسین شیران، نشر دیجیتالی: جامعه شناسی شرقی، ۱۳۹۱.
۴. سخاوت، جعفر، زبان تخصصی (مطالعه متون علوم اجتماعی ۲)، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور، ۱۳۷۴.

مفردات کورس:

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		مهارت	دانش		
پرسش و پاسخ	لکچر		بلند رفتن آگاهی و دانش محصلین از این مفاهیم واصطلاحات و درک عمیق شان از این مفاهیم	کلیات جامعه شناسی مروری بر مفاهیم اساسی ترجمه این مفاهیم کاربرد این مفاهیم	هفته ی اول
پرسش و پاسخ	کارگروپی	قابلیت استفاده و کاربرد این مفاهیم در مطالعات و تحقیقات جامعه شناختی		کلیات جامعه شناسی پرسش و پاسخ این مفاهیم ارائه لغات پاسخ به سوالات	هفته ی دوم
کار خانگی	لکچر		بلند رفتن آگاهی و دانش محصلین از این مفاهیم واصطلاحات و درک عمیق شان از این مفاهیم	روش تحقیق مروری بر مفاهیم اساسی ترجمه این مفاهیم کاربرد این مفاهیم	هفته ی سوم
کار صنفی	کارگروپی	قابلیت استفاده و کاربرد این مفاهیم در مطالعات و تحقیقات جامعه شناختی		روش تحقیق پرسش و پاسخ این مفاهیم ارائه لغات پاسخ به سوالات	هفته ی چهارم
سمینار و ارزیابی آنها	لکچر		بلند رفتن آگاهی و دانش محصلین از این مفاهیم واصطلاحات و درک عمیق شان از این مفاهیم	فرهنگ مروری بر مفاهیم اساسی ترجمه این مفاهیم کاربرد این مفاهیم	هفته ی پنجم
فعالیت های صنفی کارگروپی	کارگروپی	قابلیت استفاده و کاربرد این مفاهیم در مطالعات و تحقیقات جامعه شناختی		فرهنگ پرسش و پاسخ این مفاهیم ارائه لغات پاسخ به سوالات	هفته ی ششم
نظر سنجی	پرسش و پاسخ			بررسی، ارزیابی و پرسش و پاسخ به سوالات	هفته ی هفتم
	امتحان			امتحان وسط سمستر	هفته ی هشتم

پرسش و پاسخ	لپ		بلند رفتن آگاهی و دانش محصلین از این مفاهیم واصطلاحات و درک عمیق شان از این مفاهیم	گروه سازمان مروری بر مفاهیم اساسی ترجمه این مفاهیم کاربرد این مفاهیم	هفته ی نهم
کارگروپی	کارگروپی	قابلیت استفاده و کاربرد این مفاهیم در مطالعات و تحقیقات جامعه شناختی		گروه سازمان پرسش و پاسخ این مفاهیم ارائه لغات پاسخ به سوالات	هفته ی دهم
مباحثه	لپ		بلند رفتن آگاهی و دانش محصلین از این مفاهیم واصطلاحات و درک عمیق شان از این مفاهیم	مذهب و نهادهای اجتماعی مروری بر مفاهیم اساسی ترجمه این مفاهیم کاربرد این مفاهیم	هفته ی یازدهم
مباحثه	کارگروپی	قابلیت استفاده و کاربرد این مفاهیم در مطالعات و تحقیقات جامعه شناختی		مذهب و نهادهای اجتماعی پرسش و پاسخ این مفاهیم ارائه لغات پاسخ به سوالات	هفته ی دوازدهم
سمینار های صنفی	لپ		بلند رفتن آگاهی و دانش محصلین از این مفاهیم واصطلاحات و درک عمیق شان از این مفاهیم	قشر بندی اجتماعی مروری بر مفاهیم اساسی ترجمه این مفاهیم کاربرد این مفاهیم	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	کارگروپی	قابلیت استفاده و کاربرد این مفاهیم در مطالعات و تحقیقات جامعه شناختی		قشر بندی اجتماعی پرسش و پاسخ این مفاهیم ارائه لغات پاسخ به سوالات	هفته ی چهاردهم
کار گروپی	پرسش و پاسخ			بررسی ارزیابی و پرسش و پاسخ	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروپی	لپ			جمع بندی و نتیجه گیری	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسي جنگ

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 421

نام مضمون: جامعه شناسي جنگ

نام انگلیسي: *sociology of war*

تعداد کريدت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۲ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي

تهيه کننده: پوهنيار محمد رضا اکبري

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

این مضمون که یکی از مضامین تخصصی در دانشگاه بامیان و در دیپارتمنت جامعه شناسی به حساب می آید که دربردارنده مطالعه همه جانبه وضعیت جنگ و بررسی دلایل اصلی جنگ در ذات انسانیت که آیا جنگ خواهی در ذات انسان نهفته است یا محصول چگونگی جوامع بشری و روابط فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی ... در بوجود آوردن جنگ نقش اساسی و مهم را دارا میباشد. پرداختن به آن مستلزم آشنایی با افکار و مباحث کلان وضعیت و چگونگی شروع و دوام جنگ بخصوص در کشور و جامعه ما یک کشور که بیش از چهل سال میشود درگیر جنگ و ویرانی هستیم پرداخته خواهد شد. این علم روش خاص تحقیقات در رابطه به رویکرد شخصیتی، روحی و روانی، اجتماعی و فرهنگی داشته این درس محصلین را به روش های بررسی و تحقیق از منظر جنگ شناسی آشنا خواهد ساخت. این درس یکی از مضامین تخصصی درپوهنهی علوم اجتماعی میباشد و محصلین صرف از این طریق با مباحث جنگ شناسی با میتود علمی از طریق همین مضمون آشنا میشوند بنا لازم است تا تمام موضوعات و مواد مورد بحث درین درس بصورت مقدماتی و ابتدایی آماده گردند.

اهداف کورس:

قادر ساختن محصلین به شناسایی موضوعات جنگ شناسی بصورت علمی هدف عمده تدریس این مضمون میباشد. بر علاوه آشنایی و درک محصلین از چپستی جنگ و تشخیص مسایل عمده جنگ شناسی میباشد که شامل موارد ذیل است.

- آشنای محصلین با دیدگاهها و مفاهیم علمی جنگ
- آشنای محصلین با روش هایی مهم جنگ شناسی
- آشنای محصلین با موضوعات مهم چون فرهنگ، دین، سیاست... و نقش شان در بوجود آوردن جنگ
- آشنای محصلین به وضعیت اقتصادی و اجتماعی جوامع در حال جنگ و پس از جنگ

مواد مورد نیاز این کورس:

محصلین میتوانند از تمام نوشته های علمی پیرامون جنگ شناسی استفاده ببرند. کتاب های درسی، مقالات علمی و لکچر نوت های دانشگاهی از جمله موادی اند که برای تکمیل این درس ممد میباشد. علاوه تا سایت های معتبر علمی و دانشگاهی نیز منابع خوبی برای گرد آوری اطلاعات مورد نیاز محصل میباشد. کتابهای که برای مطالعه درین زمینه بصورت خاص پیشنهاد میگردد عبارت اند از:

- ۱- بوتول، گاستون. جامعه شناسی جنگ. مترجم: هوشنگ فرخجسته. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۴
- ۲- ازغندی، سید علیرضا. جنگ و صلح (بررسی مسایل نظامی و استراتژیک معاصر). چاپ ششم، تهران: ۱۳۹۱.
- ۳- سده، ادیبی. جامعه شناسی جنگ و نیروهای نظامی. چاپ ششم، تهران: ۱۳۸۷

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		دانش	مهارت		
پرسش و پاسخ	لکچر	پرداختن به موضوع جنگ و تعاریف آن از دیدگاههای مختلفه بشتر برای محصلین واضح مسازد که درباره موضوع جنگ دیدگاه های متفاوت وجود دارد ، و برمیگردد به گرایش علما و دانشمندان و پرداختن هر کدام شان به موضوع تعاریف میباشد .		بخش اول کلیات و تعاریف جنگ ➤ الن بیرو ➤ موريس دوورژه ➤ گاستون بوتول ➤ انواع کنش های اجتماعی ➤ فرایند بروز جنگ	هفته ی اول
پرسش و پاسخ	لکچر	جنگ اشکال گوناگون و متفاوت دارد که با پرداختن به آن واضح خواهد شد چرا انسان ها می جنگد آیا دلیل ورشه در خصلت زیست شناسی آن دارد یا دلایل دیگر ...		بخش دوم شکل شناسی جنگ ➤ پولومولوژی ، جامعه شناسی جنگ و علم جنگ ➤ ستیزه جویی جانوران ➤ چرا انسان می جنگد ➤ سیر تحول جنگ از نظر پیتر می	هفته ی دوم
کار خانگی	لکچر	پرداختن به مسله اینکه چرا انسانها جنگ جو است از زوایای گوناگون ابعاد اینکه چرا انسان جنگ است روشن خواهد ساخت		بخش سوم تبیینهای گوناگون در باره جنگ ➤ تبیین روانشناختی ➤ تبیین زیست شناختی ➤ تبیین حقوقی ➤ تبیین جامعه شناختی ➤ تبیین مارکسیستی ➤ تبیین اسلامی	هفته ی سوم
کار صنفی	لکچر و پرسش و پاسخ	از اینکه جنگ در طول تاریخ بشر از موضوعات نو نیست بنا بررسی سیر آن در طول تاریخ و دوران معاصر از اهمیت خاص برخوردار است .		بخش چهارم علل شروع جنگها در ادوار تاریخی ➤ دوره ابتدایی ➤ دوره متمدن ➤ مهمترین علل و انگیزه جنگها	هفته ی چهارم
سمینار و ارزیابی آنها	لکچر و پرسش و پاسخ	در طول تاریخ بشر جنگ های بوقوع پیوسته که هر دوره شکل خاص و امکانات خاص جنگی خود را داشته بنا دانستن تفاوت های جنگ در هر دوره خاص برای محصلین مهم است .		بخش پنجم انواع و اقسام جگها در طول تاریخ ➤ جنگهای تاریخی ➤ جنگهای دوره باستان ➤ جنگهای دوره وسطی ➤ جنگهای دوره رنسانس ➤ جنگهای انقلابی و ملی ➤ جنگهای جهانی و بین المللی	هفته ی پنجم
فعالیت های صنفی	لکچر و پرسش و پاسخ	در عصر کنونی جنگ ها نیز دارای شکل های متفاوت بوده بنا دانستن اشکال جنگ در دوران معاصر و آشنای به انواع آن مهم بوده		بخش ششم انواع و اقسام جنگها در دوران معاصر ➤ جنگهای داخلی ➤ جنگهای خارجی ➤ جنگهای انقلابی ➤ جنگهای رهایی بخش ➤ جنگهای چریکی	هفته ی ششم

نظر سنجی برای ارزیابی و بررسی نظری ها	لچر و پرسش و پاسخ	پی بردن به برنامه ای که توسط ریس جمهور قبل امریکا در ارتباط به طرح های نظامی و سلاح های مورد نظر شان از اهمیت خاص برخوردار بوده و دانستن آن برای محصلین به قدرت نظامی و جنگی امریکا مهم است .	بخش هفتم جنگ ستارگان ➤ سلاحهای ضد ماهواره ایی ➤ سلاحهایی لیزری ➤ ایستگاههایی فضایی ➤ سفینه هایی شاتل	هفته ی هفتم
	امتحان	ارزیابی از پیشرفت تحصیلی محصلین	امتحان وسط سمستر	هفته ی هشتم
کارگروپ ی	لچر	پرداختن به موضوع جنگ از زوایا و دیدگاه های مختلف چون دیدگاههای جامعه شناختی و دید گاهای کارکردی و غیره بشتر پشتوانه ای علمی و اساسی پیدا کرده و بدون تکیه گاه علمی موضوعات و پدیده های علمی از اهمیت کمتر برخوردار میباشد .	بخش نهم دیدگاههای جنگ ➤ دید گاه جامعه شناختی جنگ ➤ دیدگاه کارکردگرایی و جنگ ➤ دیدگاه ساختگرایی و جنگ ➤ نظریه پردازان اجتماعی جنگ ➤ نظریات خوشبینانه (سن سیمون، آگوست کنت، اسپنسر و گابریل تارد) ➤ نظریات بدبینانه (ایزوله، گمپلوویچ و مارکسیستها)	هفته ی نهم
کارگروپ ی	لچر	از اینکه پدیده جنگ یک پدیده نو نیست ، از گذشته های دور در طول تاریخ بشر باربار جنگ اتفاق افتاده است با توجه به آن نظریات صاحب نظران و فلاسفه مطرح را در باره پدیده جنگ و اندیشه نظامی دانسته شود که آیا آنها چه دید گاه در باره پدیده جنگ دارد.	بخش دهم جنگ و اندیشه نظامی در تفکرات صاحب نظران جهان ➤ فلاسفه یونانی (افلاطون و ارسطو) ➤ ژان ژاک روسو ➤ سان تزو ➤ توماس هابز ➤ گاندی ➤ جان لاک ➤ جنگ و فرهنگ ➤ جنگ و سیاست ➤ تاثیر جنگ سرد در سیاست بین المللی ➤ جنگ و جغرافیا ➤ جنگ و اقتصاد ➤ جنگ و جمعیت	هفته ی دهم
مباحثه	لچر	جنگ ها چه خواسته و چه نا خواسته در جوامع بشری رخ داده و هم میدهد ، بنا دانستن اهداف جنگ ها و و نیازمندی های جامعه در حال جنگ برای محصلین مهم است . زیرا جنگ به دلایل مختلف آغاز میگردد و از جانب دیگر نیازمندی های در شرایط جنگی چیست.	بخش یازدهم اهداف و نیاز هایی جامعه در حال جنگ ➤ مشخصات اجتماعی جامعه در حال جنگ ➤ کارکرد ساختاری اقتصاد جامعه در زمان جنگ ➤ ارزشهای دوران جنگ ➤ انواع ارزش ها ➤ ویژگی ارزشهایی جبهه و جنگ کدام است . ➤ مشکلات اجتماعی (عوارض روانی دوران جنگ) ➤ عوارض روانی دوران جنگ	هفته ی یازدهم

مباحثه	۳۳	در جنگ و شرایط جنگی در جوامع گوناگون همه اقشار مردم و در همه اعصار تاریخ دخل بوده بنا نقش زنان نادیده گرفته نمیتوانیم چه در جبهه های جنگ و چه در پشت صحنه جنگ و پیام رسانی مهم است . ازجانب دیگر تبلیغات از موضوعات مهم دیگر در شرایط جنگ است که با چه روش ، در جبهه دوست و جبهه دشمن ، تبلیغات چه گونه باشد و کدام پیامد ها را در قبال دارد باید دانسته شود	بخش دوازدهم ➤ زنان در جنگ ➤ تبلیغات و جنگ ➤ انواع تبلیغات جنگی (تبلیغات در جبهه دوست /تبلیغات درجبهه دشمن) ➤ روشهای کاربردی شایعه ➤ عوامل مؤثر در شایعه	هفته ی دوازدهم
سمینار های صنفی	۳۴	بعضی موضوعات در زمان جنگ مهم پنداشته میشود مانند سانسور که حتی در دیمکراتیک ترین کشورهای دنیا رخ مدهد بنا دانسته شود که کدام نوع اخبار سانور شود و کدام نوع اخبار سان سور نشود و ازجانب دیگر پیامد های مثبت و پیامد های منفی سان سور چیست.	بخش سیزدهم ➤ جنگ و سانسور ➤ پیشگیری از نتایج منفی سانسور ➤ منش ملی و جنگ ➤ استحاله ارزشهای اجتماعی پس از جنگ	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	۳۵	طبقا در زمان جنگ بسا زیربنا ها در ابعاد مختلفه شان تخریب میگردد و تاثیرات منفی بصورت وسیع روی روحیه و روان مردم بجا میگذارد .بنا پی بردن به ضرورت های اقتصادی از منابع داخلی و خارجی جهت بازسازی دوباره و رسیدگی به وضعیت معلولین و معیوبین و رسیدگی به دگر جنبه های سیاسی ، اجتماعی وفرهنگی از مسایل است که بعد از جنگ باید به ان پرداخت	بخش چهاردهم ➤ ضرورت بازسازی اقتصادی پس از پایان جنگ دلایل کمکهای اقتصادی ➤ بررسی مسایل جمعیتی پس از جنگ ➤ عوارض روانی و جسمانی پس از جنگ و درمان آنها ➤ اقدامات مؤثر در تأمین اجتماعی مجروحین و معلولین ➤ تأثیر جنگ بالای کودکان	هفته ی چهاردهم
کار گروهی	۳۶	مسئله نوسازی پس از جنگ در جامعه از جمله اولیت های کاری دولت و مردم جامعه ی پس از جنگ میباشد که باید به چه روش و میکانزم دوباره جامعه و کشورخویش را بسازد دانستن طروق و بصورت همه جانبه و وسیع در ابعاد مختلفه از ضروریات است که محصلین باید بدانند.	بخش پانزدهم ➤ نوسازی و بازسازی جامعه پس از جنگ ،فرایند مطالعاتی بازسازی رابطه جنگ و صلح با یکدیگر ➤ کارکردهایی مثبت جنگ ➤ کارکردهایی منفی جنگ ➤ چگونه صلح تحقق می یابد	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروهی	۳۷	در جلسه نهایی تمام موضوعات ارایه شده درطول سمستر جمع بندی ونتیجه گیری شود.	بخش شانزدهم جمع بندی و نتیجه گیری	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسی جامعه افغان

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 526

نام مضمون: جامعه شناسی جامعه افغان

نام انگلیسی: *Sociology of Afghan Societies*

تعداد کريدت: ۳ واحد

تعداد ساعات درسي: ۴۸ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصی

تهیه کننده: پوهنيار محمد رضا اکبري

اهمیت و ضرورت کورس :

جامعه‌شناسی که هدفش مطالعه و شناخت علمی زندگی اجتماعی انسانها و فهم رفتارها و پیوند های گروهی است، و آنچنانکه مطالعات و بررسی تحول حیات اجتماعی انسان در طول تاریخ نشان دهند این امر است که در جامعه های مختلف ، و روابط خاصی که در تاریخ زندگی هر جامعه شکل گرفته و دیگرگونیهای به وجود آمده در جوامع مختلف و آثار و نتایجی حاصل از زندگی دسته جمعی انسانها که نظام های مختلف اجتماعی را بوجود آورده است موضوع اصلی جامعه‌شناسی را شکل میدهد. یا به تعبیری موضوع جامعه‌شناسی شناخت علمی پدیده های اجتماعی میباشد، پس خوب است که بتوانیم جامعه خویش را از رهگذر معیاهای مشخص و تعریف شده ی این علم به مطالعه و بررسی بگیریم، زیرا آنچنانکه مطالعات اندیشمندان علوم اجتماعی از گذر تاریخی جوامع نشان میدهد. روش های پژوهشی این رشته ی از علوم اجتماعی توانسته به خیلی از معضلات و مشکلات اجتماعی اکثر جوامع نقطه پایان بگذارد. از یزرواین اهمیت بوجود می آید که با مطالعه مضمون تحت عنوان جامعه‌شناسی جامعه افغانی بتوان آسیب های اجتماعی که امروزه دامنگیر جامعه افغانستان است درگ نموده و برای فهم هرچه بیشتر و ریشه های آن آسیب ها به مطالعات علمی پرداخت .

اهداف کورس :

آنچه بر همگان آشکار است افغانستان کشوریست که دارای تنوع قومی بوده و اکثرا پویشهای سیاسی و اجتماعی و فرهنگی ناشی از تنوع قومی توانسته کنشها و نگرشهای قومی را به گونه ثابت رقم زند که خود توانسته آسیب ها ، گسستها ، منازعات اجتماعی بوجود آورده و عدم مدیریت این پدیده نیز عامل برای تشدید روز افزون آنها میباشد، افغانستان بیش از هر زمان دیگری و بیشتر از هر کشور دیگری ، در گیر و متاثر از منازعات اجتماعی و گسستهای اجتماعی است . بنا براین بحث و بررسی علمی منازعات گسستها توسط محیط های اکادمیک به حل مشکلاتی چون منازعه فرسایش و در ازمدت افغانستان ، انواع گسستهای با پشتوانه علمی و اکادمیک ، کمک موثر و چشمگیری خواهد نمود .

چنانچه که از بررسی سیر زندگی انسان در این کره خاکی به مشاهده میرسد هیچ جامعه ای رانمی توان یافت که بدون منازعات اجتماعی و گسستهای اجتماعی به زندگی عادی و روزمره خویش ادامه داده باشد وجامعه افغانستان نیز مستثنی از این امر نیست ، و متاسفانه در جامعه افغانستان منازعات و گسستهای اجتماعی معمولا سیر منفی را طی نموده و به جنگهای خانمان سوز انجامیده است . ازین لحاظ بااهمیت است که روی موضوع منازعات اجتماعی ، گسستهای اجتماعی پرداخته شود ، زیرا سیر منفی آن باعث شده تا آسیب پذیری جامعه ما به حد اکثر رسیده باشد، از طرف دیگر عدم موجودیت ساختارها و روشهای موثر برای تغییرات مثبت این پدیده های اجتماعی ، منازعات و گسستهای اجتماعی بعنوان یک مانع بزرگ در مسیر انکشاف قد علم نموده است . بنابر این ، ما در شرایط فعلی جامعه خود نیازمند تحلیل و بررسی منازعات و گسستهای اجتماعی در همه ابعاد آن بخصوص جستجوی راه حل های تجربه شده در جهان هستیم تا در روشنی آن بتوانیم از اقدامات عملی خویش د راین راستا نتیجه مثبت و مفید به حال کشور و مردم خویش را بدست آوریم .

منابع اصلی کورس:

- ۱- سجادی، سید عبدالقیوم ، جامعه‌شناسی سیاسی افغانستان : قوم ، مذهب و حکومت ، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۰

- ۲- حسنی، رضا، و دیگران، مقدمه ای بررسی گسسته‌های اجتماعی افغانستان، ناشر: مرکز بین المللی حقوق بشر و انکشاف دموکراتیک (حقوق دیموکراسی)، ۱۳۹۱.
- ۳- یزدی، علی جان رحمانی، افغانستان و مشکلات اجتماعی، قم: مشهور، ۱۳۸۸.

منابع کمکی کورس :

- ۱- رضایی، صدیقه، زنان افغانستان، مشارکت، توسعه، کابل: انتشارات فرهنگ، ۱۳۸۹.
- ۲- کریمی، علی؛ در آمدی بر جامعه شناسی سیاسی تنوع قومی؛ مسایل و نظریه ها، تهران: سمت، ۱۳۹۰.
- ۳- مهدوی، جعفر؛ جامعه شناسی سیاسی طالبان (۱۹۹۴-۲۰۰۱)، کابل: انتشارات سعید، ۱۳۹۳.
- ۴- هویدی، فهمی. افغانستان سقف جهان. ترجمه، سروردانش، ۱۳۶۴.
- ۵- رشید، احمد. سقوط در هرج و مرج. ۱۳۹۰.
- ۶- غبار، میر غلام محمد. افغانستان در مسیر تايخ. ۱۳۶۰.
- ۷- موسسه تحقیقاتی اهران نو، کتاب آسیا: ۱۳۹۰.

مفردات کورس : این مضمون از جمله مضامین اختصاصی در دیپارتمنت جامعه شناسی بوده که در قالب 3 کریدت در هفته دوساعت درسی و در یک سمستر 48 ساعت، تدریس میگردد.

هفته	عناوین اصلی و فرعی	اهداف آموزش		ارزیابی
		دانش	مهارت	
هفته ی اول	بخش اول کلیات و تعاریف ➤ مفهوم جامعه شناسی ➤ موضوع جامعه شناسی ➤ قومیت و تعریف جامعه شناسی ➤ تنوع قومی	درین مبحث هدف تعیین شده اینست که دانشجویان بتواند : ۱-مفهوم موضوع جامعه شناسی را درک نمایند . ۲-مفهوم قومیت را درک نمایند	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته ی دوم	بخش دوم منازعات اجتماعی ➤ مفهوم و تعریف منازعه ➤ نظریات علمی دانشمندان در مورد منازعه ➤ ماهیت و خصوصیات منازعه ➤ مراحل رسیدن به وضعیت منازعه ➤ عوامل منازعه ➤ انواع منازعه ➤ شکل گیری منازعات در افغانستان ➤ ارایه راه حل ها برای ختم منازعه مبتنی بر تیوری های علمی .	هدف این درس اینست که دانشجویان : ۱-بتوانند مفهوم منازعه را درک نموده آنرا تعریف نمایند. ۲-دید گاههای غالب در مورد منازعه را بررسی نموده ماهیت و خصوصیت این پدیده را درک نمایند. ۳-مراحل رسیدن به منازعه را درک نموده روند شکل گیری منازعات در افغانستان را بررسی نمایند .	پرسش و پاسخ	پرسش و پاسخ
هفته ی سوم	بخش سوم شکاف های قومی در افغانستان ➤ تنوع قومی در افغانستان ➤ اقوام موجود در افغانستان ➤ قومیت ،شکاف تاریخی و فعال ➤ قومیت و ساختار قدرت سیاسی ➤ رابطه ساختار قدرت و قومیت در افغانستان	هدف این بحث بررسی تنوع قومی ، در افغانستان و شکاف های استوار بر قومیت میباشد.	کار خانگی	
هفته ی چهارم	بخش چهارم تبعیض و ریشه های آن در افغانستان ➤ مفهوم تبعیض ➤ ماهیت ،مفهوم و ابعاد تبعیض در افغانستان ➤ تبعیض قومی ➤ شیوه های تبعیض ➤ آثار تبعیض ➤ آموزش تبعیض ➤ رفع تبعیض	تبعیض بعنوان یک پدیده مذموم در تاریخ زندگی بشریت همواره آسیب های فراوانی را به بار آورده است که جامعه افغانستان نیز مستثنا از این روند نبوده است ، هدفی را که این بحث دنبال میکند همانا شناخت تبعیض ماهیت ،مفهوم و ابعاد و شیوه های اعمال آن میباشد.	پرسش و پاسخ	کار صنفی
هفته ی پنجم	بخش پنجم : گسستهای اجتماعی ➤ مفهوم گسستهای اجتماعی. ➤ انواع گسست های اجتماعی ➤ حالت های گسستهای اجتماعی بر مبنای کارکرد. ➤ تیوری های مطرح پیرامون گسست های اجتماعی . ➤ پیامد های گسستهای اجتماعی	هدف از این بحث این است ک دانشجویان بتوانند مفهوم گسست های اجتماعی را درک نموده و نظریات حاکم بر این پدیده اجتماعی را مورد بررسی قرار دهند.	پرسش و پاسخ	سمینار و ارزیابی آنها

فعالیت های صنفی	لکچر و پرسش و پاسخ	پیشداوری که ریشه در نگرش انسانها دارند میتواند نتایج متعددی را در پی داشته باشد روی این ملحوظ هدفی را که محصلین از تهیه این سمینار دنبال میکنند همانا شناخت این پدیده باعوامل بوجود آورنده و منابع این پدیده میباشد.	بخش ششم پیشداوری ➤ مفهوم پیش داوری ➤ پیشداوری و تبعیض ➤ انواع پیشداوری ➤ منابع پیش داوری و تبعیض ➤ ریشه و خاستگاه پیشداوری ➤ پیامد های پیشداوری	هفته ی ششم
نظر سنجی برای ارزیابی و بررسی نظریه ها	لکچر و پرسش و پاسخ	هدف از تهیه و تحقیق این موضوع شناخت خشونت های قومی و شیوه های اعمال آن و پیامد های خشونت قومی میباشد.	بخش هفتم خشونت های قومی ➤ مفهوم قومیت ➤ عصبیت قومی ➤ قومیت بستر برای خشونت ➤ شیوه های اعمال خشونت قومی ➤ پیامد های خشونت قومی	هفته ی هفتم
	امتحان	ارزیابی از پیشرفت تحصیلی محصلین	ارزیابی وسط سمسستر	هفته ی هشتم
کارگروپی	لکچر	هدف از تهیه و تحقیق این موضوع شناخت خشونت های قومی و شیوه های اعمال آن و پیامد های خشونت قومی میباشد.	بخش نهم خشونت های قومی ➤ مفهوم قومیت ➤ عصبیت قومی ➤ قومیت بستر برای خشونت ➤ شیوه های اعمال خشونت قومی ➤ پیامد های خشونت قومی	هفته ی نهم
کارگروپی	لکچر	تاریخ افغانستان نشان میدهد که در جامعه افغانستان گسستهای مذهبی و منطقه ی همواره موجود بوده که این گسستهای یکی از عوامل شکننده د رچگونگی بوجود آمدن نا امنی ها و سد راه همگرایی درجامعه افغانستان بوده روی این ملحوظ شناخت گسستهای میتواند راهکاری برای ارایه راه حل در بوجود آمدن همگرایی در جامعه ما باشد.	بخش دهم گسستهای مذهبی و منطقه ای در افغانستان ➤ ساختار مذهبی جامعه افغانستان ➤ جایگاه دین در جامعه افغانستان ➤ عوامل گسستهای مذهبی در افغانستان ➤ گسستهای منطقه ای در جامعه افغانستان ➤ منطقه گرای در جامعه افغانستان ➤ مذهب و منطقه بعنوان هویت برای جامعه افغانستان	هفته ی دهم
مباحثه	لکچر	هدف از این بحث و تهیه سمینار توسط محصلین شناخت مفهوم هویت و تعارضات هویتی ، بحران هویت درجامعه افغانستان میباشد و اینکه چگونه میتواند به هویت ملی رسید .	بخش یازدهم بحران هویت در افغانستان ➤ مفهوم هویت ➤ هویت های چند گانه ➤ تعارض هویت ➤ بحران هویت ➤ ملت و وحدت ملی ➤ عوامل بحران هویت ➤ راهکارهای رسیدن به هویت ملی	هفته ی یازدهم
مباحثه	لکچر	هدف از تهیه این سمینار شناخت عوامل تشدید کننده منازعات و گسستهای اجتماعی در جامعه افغانستان میباشد.	بخش دوازدهم عوامل تشدید منازعات و گسستهای اجتماعی ➤ شناخت عوامل تشدید کننده منازعات و گسستهای اجتماعی در جامعه افغانستان ➤ قوم گرای ➤ برخورد های ایدئولوژیک	هفته ی دوازدهم

			➤ سیاست های یکجانبه	
سمینار های صنفی	لکچر	دانستن دخالت های بیرونی در تشدید منازعات اجتماعی برای محصلین مهم است	بخش سیزدهم ادامه عوامل تشدید منازعات و گسستهای اجتماعی ➤ دخالت های بیرونی ➤ عدم موجودیت تاریخ مشترک ➤ قدرت طلبی ➤ برتری خواهی ➤ زیاده خواهی	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	لکچر	آشنایی با چگونگی تحقق وحدت ملی در افغانستان	بخش چهاردهم وحدت ملی در افغانستان ➤ مفهوم وحدت ملی ➤ عوامل تخرش کننده ➤ عوامل تقویت کننده ➤ راهکارها	هفته ی چهاردهم
کار گروپی	لکچر	علل و عوامل تنشها و کشمکش های قومی اغلب ازین چند دایره قومی خارج نیست .	بخش پانزدهم ساختار قومی و قبیله ی جامعه افغانستان ➤ لایه های قومی ➤ پشتونها ➤ تاجکها، ➤ هزاره ها، ➤ ازبکها و ➤ دیگر اقوام	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروپی	لکچر و پرسش و پاسخ		بخش شانزدهم نتیجه گیری و جمع بندی	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسی دین

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.So 511

نام مضمون: جامعه شناسی دین

نام انگلیسی: Sociology of Religion

تعداد کرایت: ۳ واحد

تعداد ساعات درسی: ۴۸ ساعت

کته گوری مضمون: تخصصی

تهیه کننده: پوهنمل محمد رضا ابراهیم

معرفی کورس:

جامعه‌شناسی دین یکی از کورس‌های تخصصی در دیپارتمنت جامعه‌شناسی، پوهنهی علوم اجتماعی پوهنتون بامیان میباشد. این مضمون محصلین را قادر خواهد ساخت تا به دین به عنوان یکی از نهاد‌های اصلی جامعه‌نگریسته و نقش آن را در تحولات اجتماعی به بررسی بگیرد.

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

جامعه‌شناسی به دین به عنوان یک نهاد اصلی اجتماعات بشری نگریسته و درصدد تبیین اثرگذاری این نهاد در روند تحول اجتماعات میباشد. از آنجاییکه هر نهاد اجتماعی دارای اثرگذاری بر دیگر نهاد و ها و متقابلاً اثرپذیری از دیگر نهاد ها است؛ جامعه‌شناسی در پی شناخت این روابط متقابل برآمده و چگونگی شکل‌گیری، تغییر و تحول و آینده‌زندگی دینی را در جوامع بررسی میکند. این درس به بررسی و شناخت ادیان از باستانی گرفته تا معاصر تاکید میکند و تلاش می‌ورزد تا دیدگاه روشنی از تعامل جوامع معاصر با دین ارائه دهد. عمده‌ترین حوادث و پیش‌آمد‌های ملل امروز متأثر از حیات دینی و عکس‌العمل‌هایی این ویژگی در تعامل با سایر ابعاد زندگی میباشد. پس ازینرو ضرورت می‌افتد تا نهاد دین بصورت همه‌جانبه شکافته شده و نقش آن را در جهان امروزی به بررسی بگیریم. بسیاری از تحولات، تغییرات و جنبش‌های معاصر در پیوند به شناخت دینی ملل امکان تحلیل و بررسی همه‌جانبه پیدا کرده و راه‌حل‌های بسیاری را میتوان ازین طریق پیشنهاد کرد.

باتوجه به اهمیت غیر قابل انکار شناخت حیات دینی جوامع از منظر جامعه‌شناختی این درس به عنوان یکی از دروس تخصصی در حوزه جامعه‌شناسی در زمره مفردات درسی دیپارتمنت جامعه‌شناسی، پوهنهی علوم اجتماعی پوهنتون بامیان قرار گرفته و توقع می‌رود که محصلین جامعه‌شناسی بتوانند ازین بخش استفاده اعظمی را برده و با شناخت علمی این پدیده مهم در جوامع معاصر بتواند بپشتوانه‌های بلند تئوریک به تحلیل و بررسی جوامع بپردازد.

اهداف کورس:

پرداختن به جامعه‌شناسی دین برای محصلین به خصوص محصلین رشته جامعه‌شناسی یکی از نیازهای مبرم عصر ماست. این رشته محصلین را کمک میکند تا با چگونگی شکل‌گیری دین در جوامع ابتدایی و اولیه آشنا شوند. بر علاوه شناخت سیر تحول دین از جوامع باستان تاکنون از جمله پیامد‌های دیگر این رشته است. مهم‌تر از همه آشنایی محصلین با نقش و کارکرد دین هم در جوامع گذشته و هم جوامع معاصر و نیز تأثیرات متقابل این نهاد با نهاد‌های دیگر را میتوان از جمله اهداف مهم این درس تلقی کرد. شناخت علمی و جامعه‌شناختی پدیده دین دانشجویان را کمک خواهد کرد تا در دنیای پیچیده معاصر ریشه‌ی بسیاری از ابهامات، مشکلات، بحران‌ها و روابط و مناسب جهانی و ملی را درک کنند.

مواد مورد نیاز کورس:

۱. توسلی، غلامعباس. جامعه‌شناسی دینی. تهران: سخن، ۱۳۸۰.
۲. همیلتون، مَلْکَم. جامعه‌شناسی دین. ترجمه، محسن ثلاثی. تهران: تبيان، ۱۳۷۷.
۳. فضایی، یوسف. جامعه‌شناسی ادیان. تهران: آهنگ قلم، ۱۳۸۲.
۴. ویلم، ژان پل. جامعه‌شناسی ادیان. ترجمه، عبدالرحیم گواهی. تهران: تبيان، ۱۳۷۷.

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		دانش	مهارت		
پرسش و پاسخ	لکچر	آشنایی بامفاهیم اولیه و جامعه شناسی دین به عنوان یک رشته	بلند رفتن قابلیت فهم رشته جدید به عنوان جامعه شناس دین	کلیات تعاریف مفاهیم اصطلاحات اهمیت جامعه شناسی دین	هفته ی اول
پرسش و پاسخ	لکچر	فهم ارتباط دین به عنوان یک نهاد اجتماعی با دیگر نهاد های اجتماعی	بلند رفتن قابلیت ارزیابی تاثیر گذاری نهاد ها برهمدیگر در جامعه	رابطه دین بادیگر نهادها دین و خانواده دین، قومیت ها و ملیت دین و دولت دین و اقتصاد	هفته ی دوم
کار خانگی	لکچر	فهم ارتباط دین به عنوان یک نهاد اجتماعی با دیگر نهاد های اجتماعی	بلند رفتن قابلیت ارزیابی تاثیر گذاری نهاد ها برهمدیگر در جامعه	رابطه دین بادیگر نهادها رابطه علم با دین دین و اصلاحات اجتماعی رقابت مذهبی بنیادگرایی دینی	هفته ی سوم
کار صنفی	لکچر	آشنایی با ارتباط جامعه شناسی با دین و برعکس	درک ارتباط جامعه شناسی با دین به عنوان یک نهاد اجتماعی	جامعه شناسی ودین گروه های اجتماعی تعامل اجتماعی نهاد های اجتماعی الگوهای اجتماعی اجتماعی شدن	هفته ی چهارم
سمینار و ارزیابی آنها	لکچر و پرسش و پاسخ			جامعه شناسی ودین جامعه پذیری انحرافات اجتماعی ساختهای اجتماعی افشاگری انتقادگری	هفته ی پنجم
فعالیت های صنفی کارگروپی	لکچر	آشنایی با نظریه های دانشمندان اولیه جامعه شناسی و انسان شناسی	قابلیت استفاده از این نظریات درتحلیل های دینی	نظریه های اولیه دین نظریه هربرت اسپنسر نظریه ادوارد تایلر نظریه جیمز فریزر	هفته ی ششم
نظر سنجی و مباحثه صنفی	لکچر	آشنایی با نظریه های کلاسیک دینی در جامعه شناسی		نظریه های دین درجامعه شناسی کلاسیک نظریه آگوست کنت نظریه دورکیم در مورد دین	هفته ی هفتم
	امتحان			امتحان وسط سمسستر	هفته ی هشتم
پرسش و پاسخ	لکچر	آشنایی با نظریه های کلاسیک دینی در جامعه شناسی		نظریه های دین درجامعه شناسی کلاسیک نظریه ویر در مورد دین نظریه مارکس در مورد دین	هفته ی نهم

کارگروپی	پژ		آشنایی با نظریه های مدرن جامعه شناسی دین	نظریه های دین در جامعه شناسی مدرن نظریه لاکمن در مورد دین نظریه اودا در مورد دین نظریه برگر در مورد دین	هفته ی دهم
مباحثه	پژ	بلند رفتن قابلیت انعطاف پذیری تنوریک محصلین	آشنایی با نظریه های روان شناسانه دین	نظریه روانشناسانه دین نظریه زیگموند فروید کارکرد های مذهب از نظر فروید دفاع فروید از هسته اخلاقی دین نقد فروید	هفته ی یازدهم
مباحثه	پژ	بلند رفتن قابلیت تحلیل محصلین از جوامع صنعتی	آشنایی با دین و کارکرد های آن در جوامع صنعتی	دین در جوامع صنعتی مدرن دین در جاپان دین در آمریکا دین در اروپا	هفته ی دوازدهم
سمینار های صنفی	پژ		آشنایی با دین در جوامع کوچک و اولیه و شناخت سیر تحول دین	دین در جوامع کوچک ادیان ابتدایی دوره های ماقبل تاریخ	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	پژ	آگاهی از نقش دین در جوامع اولیه		دین در جوامع کوچک جوامع شکار و گردآوری جوامع کشاورزی جوامع باستانی	هفته ی چهاردهم
کار گروپی	پژ		آشنایی با جامعه شناسی اسلام به عنوان یک دین	جامعه شناسی اسلام جامعه شناسی دینی با تکیه بر اسلام رابطه دین و دولت نقد بحث اسلام و سرمایه داری	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروپی	پژ	قابلیت تحلیل دین و نقش آن در جوامع اسلامی		جامعه شناسی اسلام نقد بحث اسلام و شرق شناسی معاصر نظری به جامعه های مسلمان گفتگو و نقد جنبش های اسلامی معاصر	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسی تغییرات اجتماعي

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 517

نام مضمون: جامعه شناسی تغییرات اجتماعي

نام علمی: *Sociology of social changes*

تعداد کريدت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۲ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصی / مسلکی

تهیه کننده: پوهنمل رمضان احمدي

سال: ۱۳۹۶

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

جامعه‌شناسی تغییرات اجتماعی به عنوان یکی از گرایش‌های اصلی جامعه‌شناسی مهم‌ترین مسایل انسان که همان پویایی و دگرگونی‌های اجتماعی باشد را مورد مطالعه قرار می‌دهد. مطالعه دگرگونی‌های اجتماعی به عنوان یکی از بخش‌های اساسی زندگی اجتماعی در دیدگاه‌های جامعه‌شناسانه از اهمیت بالایی برخوردار بوده و بررسی علمی تغییرات اجتماعی اهمیت بالایی را دارا می‌باشد. فراگیری مضمون جامعه‌شناسی تغییرات اجتماعی می‌تواند دانشجویان را در راستایی تبیین و تفسیر عوامل تغییرات اجتماعی و نیز کارگذاران تغییر و کارگذاران و شرایط تغییرات اجتماعی کمک نموده و از این لحاظ دارای اهمیت می‌باشد. یعنی بررسی علمی و جامعه‌شناسانه از تغییرات اجتماعی در پی فراگیری این مضمون بدست خواهد آمد. دانشجو با فراگیری این مضمون قادر خواهد بود تا مهم‌ترین موضوعات در رابطه به تغییرات اجتماعی در جامعه افغانستان را نیز تجزیه علمی نماید.

هدف تدریس کورس:

آشنایی کلی با الگوهای مطرح در جامعه‌شناسی تغییرات اجتماعی و نیز قدرت بکار بستن دیدگاه‌های نظری جامعه‌شناسی تغییرات اجتماعی در تحقیقات جامعه‌شناسانه و تبیین تغییرات اجتماعی افغانستان توسط این نظریه‌ها، یکی از اصلی‌ترین اهداف این مضمون به شمار می‌رود. یعنی انتظار می‌رود که دانشجو، با فراگیری این مضمون قدرت تحلیل علمی را در این زمینه بدست آورد.

منابع اصلی مورد نیاز کورس:

- ۱- روشه، گی. تغییرات اجتماعی. ترجمه، منصور وثوقی، تهران: نشرنی، ۱۳۸۹.
- ۲- سو، آلون. تغییر اجتماعی و توسعه. ترجمه، محمود حبیبی مظاهری، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۸۶.
- ۳- مور، ویلبرت ای. تغییر اجتماعی. ترجمه، پرویز صالحی، تهران: انتشارات سمت، ۱۳۸۱.
- ۴- غفاری، غلام رضا، عادل ابراهیمی، ۱۳۸۸. جامعه‌شناسی تغییرات اجتماعی. تهران: آگرا.
- ۵- لاور، رابرت اچ، ۱۳۷۳. دیدگاه‌های درباره‌ی دگرگونی اجتماعی. ترجمه کاوس سید امامی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

منابع و مأخذ فرعی مورد نیاز کورس:

۱. اینگلهارت، رونالد، ۱۳۷۳. تحول فرهنگی در جامعه صنعتی. ترجمه مریم ویتز، تهران: کویر.
۲. شیخی، محمدتقی، ۱۳۸۲. جامعه‌شناسی صنعتی. تهران: نشر حریر.
۳. کومار، کریشان، ۱۳۸۱. مدرنیزاسیون و صنعتی شدن. ترجمه منصور انصاری، تهران: نقش جهان.

هفته ها	عناوین اصلی و فرعی	اهداف آموزش		فعالیت ها	ارزیابی
		دانش	مهارت		
هفته اول	کلیات: تعریف جامعه شناسی تغییرات اجتماعی رابطه تغییر با تکامل ، ترقی و توسعه جایگاه تغییرات اجتماعی	دستیابی به یک تعریف روشن از جامعه شناسی تغییرات اجتماعی، قادر ساختن محصلین به تفکیک مفاهیم مرتبط با تغییر اجتماعی		لکچر	سوال و جواب به منظور تشخیص سطح دانش محصلین
هفته دوم	تعریف تغییر اجتماعی پیشینه تاریخی تغییرات اجتماعی انواع تغییرات اجتماعی	آشنایی محصلان با تعریف تغییر اجتماعی و پیشینه تاریخی و انواع آن و پیدا کردن مهارت تفکیک تحولات اجتماعی متناسب با ادوار تاریخی		لکچر	پرسش و پاسخ
هفته سوم	ویژگی های تغییرات اجتماعی: جمعی بودن ساختاری بودن چند عاملی بودن زمانمند بودن مستمر بودن	آشنا ساختن محصلین با خصوصیات عمده تغییرات اجتماعی . دستیابی به معیار های دقیقی که توسط آن بتوانند تغییر اجتماعی را از سایر دگرگونی های سطحی و موقتی تفکیک نمایند.		لکچر	تکرار درس قبلی توسط محصلین.
هفته چهارم	اهمیت جامعه شناسی تغییرات اجتماعی: -کمک در تشخیص جهانی شدن -کمک در بررسی مسایل مربوط به توسعه -تقویت جامعه شناسی مقایسوی	آشنا شدن محصلین با اهمیت جامعه شناسی تغییرات اجتماعی . ودانستن کاربرد این رشته.		لکچر	سوال و جواب به منظور تشخیص سطح دانش محصلین
هفته پنجم	روش شناسی تغییر اجتماعی: ۱-روش شناسی علوم اجتماعی فردگرایی روش شناختی جمع گرایی روش شناختی روش ترکیبی ۲-روش های مطالعه تغییرات اجتماعی روش تاریخی روش تطبیقی	آشنایی محصلان با میتودولوژی تغییرات اجتماعی متناوب با روش های عمده در سطح علوم اجتماعی و مهارت بکارگیری شیوه موثر و مناسب جهت بررسی و کاوش تغییر و تحولات اجتماعی در درون جامعه		لکچر	پرسش و پاسخ
هفته ششم	تطور تاریخی جوامع انسانی: -جوامع شکار و گردآوری -جوامع شبنانی -جوامع بوستان کار -جوامع کشاورزی -جوامع صنعتی -جوامع فراصنعتی	آشنایی محصلان با ادوار تاریخی جوامع انسانی با مشخصه های آن و پیدا کردن قدرت تحلیل و تفکیک ادوار تاریخی بر اساس الگوهای تغییرات اجتماعی		سمینار	پرسش و پاسخ

هفته هفتم	مولفه های تحلیلی مرتبط با تغییر اجتماعی - آهنگ تغییر - سرعت تغییر - جهت تغییر - وسعت تغییر ارزیابی دروس گذشته و آمادگی برای امتحان وسط سمستر	محصل از طریق فراگیری این درس با دامنه و شدت وضعف تغییرات اجتماعی آشنا میشود. همچنان در ختم ارزیابی از دروس گذشته برای آمادگی امتحان پیش رو	پرسش و پاسخ در مورد دروس قبلی و آمادگی برای امتحان وسط سمستر
هفته هشتم	امتحان و سطر سمستر	ارزیابی مهارت ها و فراگیری دروس توسط امتحان	ارزیابی دروس گذشته بر اساس امتحان
هفته نهم	الگوهای تغییرات اجتماعی ➤ اختراع ➤ تکامل ➤ اشاعه ➤ فرهنگ پذیری ➤ شهری شدن ➤ صنعتی شدن	آشنایی محصلان با الگوهای تغییرات اجتماعی و بررسی و تحلیل الگوها در تحول اجتماعی و شتاب آن. همچنان یافتن قدرت تحلیل الگوها و ضرورت آن در جامعه افغانستان	پرسش و پاسخ
هفته دهم	عوامل موثر بر تغییرات اجتماعی ➤ عوامل جمعیتی ➤ عامل جغرافیایی ➤ عامل سیاسی ➤ عوامل تکنولوژی و نوآوری ➤ عوامل فرهنگی ➤ عوامل ایدئولوژی ➤ عامل اقتصادی	آگاهی و کسب دریافت معلومات در مورد عوامل موثر در تغییرات اجتماعی و روشن شدن زمینه و بستر مناسب تغییر و تحولات اجتماعی در جامعه و همچنان پیدا کردن قدرت تحلیل عوامل موثر تحولات اجتماعی در مباحث اجتماعی و رسانه ای مطابق به وضعیت های موجود در افغانستان	پرسش و پاسخ
هفته یازدهم	کارگزاران تغییرات اجتماعی ➤ نقش نخبگان در تغییرات اجتماعی ➤ نقش و عاملیت زنان ➤ نقش و عاملیت جوانان ➤ جنبش های اجتماعی	آشنا شدن محصلان با کارگزاران اصلی تغییرات اجتماعی مخصوصا نقش نخبگان، جوانان، زنان و جنبش های اجتماعی در تحولات اجتماعی و پیدا کردن قدرت تحلیل نقش کارگزاران در تحولات و تغییرات اجتماعی در جامعه افغانی	پرسش و پاسخ
هفته دوازدهم	نظریات تغییر اجتماعی ➤ نظریه های تکاملی ➤ نظریه های دورانی	آشنا ساختن محصلان با نظریات مطرح و کلیدی تغییرات اجتماعی مخصوصا نظریه تکاملی و دورانی و دانشمندان این نظریه و همچنان رسیدن به قدرت تحلیل دیدگاه های موجود در تغییر و تحولات اجتماعی افغانستان	پرسش و پاسخ
هفته سیزدهم	ادامه نظریات تغییر اجتماعی ➤ نظریه تعادل	آشنا ساختن محصلان با نظریات مطرح و کلیدی تغییرات اجتماعی مخصوصا نظریه تعادل و کشمکش	پرسش و پاسخ

		و دانشمندان این نظریه و همچنان رسیدن به قدرت تحلیل دیدگاه های موجود در تغییر و تحولات اجتماعی افغانستان	➤ نظریه کشمکش	
پرسش و پاسخ	سمینار	آگاهی محصلان از پیامدهای منفی تغییرات اجتماعی در حوزه های مختلف اجتماعی، روانی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، آموزشی و زیست محیطی. همچنان پیدا کردن مهارت تحلیل پیامدهای تغییر اجتماعی در وضعیت اجتماعی و سیاسی افغانستان	هزینه های (پیامدهای منفی) تغییر اجتماعی ➤ هزینه های اجتماعی ➤ هزینه های اجتماعی-روانی ➤ هزینه های اقتصادی ➤ هزینه های سیاسی ➤ هزینه های فرهنگی ➤ هزینه های آموزشی ➤ هزینه های زیست محیطی	هفته چهاردهم
پرسش و پاسخ	۲۴	آشنایی با تحولات اجتماعی افغانستان، کم و کیف این تحولات در عرصه های مختلف، شناخت موانع و فرصتهای موجود در این فرایند، از طریق این درس میسر است.	نگاهی به تحولات اجتماعی در افغانستان - بررسی ابعاد تحول. - چالشها و فرصتها.	هفته پانزدهم
سوال و جواب به منظور تشخیص سطح دانش محصلین	۲۴	ایجاد یک بنیاد همه جانبه و توأم با تفکر انتقادی در درخصوص موضوعات مرتبط با تغییرات اجتماعی و همچنین دستیابی به طرحها و راهکارهای موثر در این مورد، از مزیت این بحث بحساب می آید.	جمع بندی و نتیجه گیری - نقد و ارزیابی دیدگاههای مطروحه. - تلاش بمنظور دستیابی به فهم روشن از جامعه شناسی تغییرات اجتماعی.	هفته شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسي انقلاب

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 522

نام مضمون: جامعه شناسي انقلاب

نام انگلیسی: *Sociology of Revolution*

تعداد کريدت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۲ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي

تهیه کننده: پوهنيار محمد رضا اکبري

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

این مضمون یکی از مضامین مهم و تخصصی در دانشگاه بامیان و در دیپارتمنت جامعه شناسی به حساب می آید ، که در بردارنده مطالعه همه جانبه در مورد انقلاب و مسایل مرتبط که در تفکیک مفهوم انقلاب از دیگر مفاهیم نزدیک به آن ، پرداختن به نظریه های مطرح انقلاب و بررسی انقلابات مهم جهان که مستلزم آشنایی با افکار و مباحث کلان وضعیت انقلاب شناسی میباشد. این علم روش خاص تحقیقات در رابطه به زمینه های اجتماعی ، سیاسی ، فرهنگی و اقتصادی داشته و محصلین را به روش های بررسی و تحقیق از منظر انقلاب شناسی آشنا خواهد ساخت. این مضمون یکی از مضامین عمده در پوهنچی علوم اجتماعی میباشد و محصلین برای اولین بار با مباحث انقلاب و پدیده های انقلابی از منظر جامعه شناختی از طریق همین مضمون آشنا میشوند بنا لازم است تا تمام موضوعات و مواد مورد بحث درین درس بصورت مقدماتی و ابتدایی آماده گردند.

اهداف کورس :

جامعه شناسی انقلاب ، شاخه ای از علوم جامعه شناسی است که از طریق شناخت و تبیین انقلاب های جهان ، هدف کشف علل و عوامل بروز تغییرات شدید در نظام سیاسی و اجتماعی جامعه را تعقیب می کند. به عبارت دیگر این شاخه از جامعه شناسی از طریق توصیف فرایند انقلاب و تبیین نحوه دگرگونی نظام اجتماعی و سیاسی ، می خواهد به قانونمندی و نظریه پردازی درباره انقلابات مختلف نایل آید. بنا قادر ساختن محصلین به شناسای موضوعات انقلاب از هدف عمده تدریس این مضمون میباشد. بر علاوه آشنای و درک محصلین از قلمرو انقلاب و تشخیص مسایل عمده انقلاب میباشد که شامل موارد ذیل میباشد:

- آشنای محصلین به مفهوم اصلی انقلاب و تفکیک آن با مفاهیم نزدیک به آن
- آشنایی محصلین به نظریه های عمده انقلاب
- آشنایی محصلین با علل اصلی انقلاب از دیدگاههای مختلفه
- آگاهی دانشجویان از دوران قبل ، خیزش ، جوشش و بعد از انقلاب
- پرداختن جامعه شناختی به چند انقلاب مهم جهان

مواد مورد نیاز این کورس:

محصلین میتوانند از تمام نوشته های علمی پیرامون اعتیاد شناسی استفاده ببرند. کتاب های درسی ، مقالات علمی و لکچر نوت های دانشگاهی از جمله موادی اند که برای تکمیل این درس ممد میباشدند. علاوه سایت های معتبر علمی و دانشگاهی نیز منابع خوبی برای گرد آوری اطلاعات مورد نیاز محصل میباشدند. کتابهای که برای مطالعه درین زمینه بصورت خاص پیشنهاد میگردد عبارت اند از:

۱- کاشانی ، مجید . جامعه شناسی انقلاب (رشته علوم اجتماعی) ، از سری انتشارات متون درسی : ۱۳۹۵

۲- پناهی ، محمد حسین ، نظریه های انقلاب (وقوع ، فرایند و پیامدها) ، چاپ دوم ، نشر سمت ، تهران: ۱۳۹۱

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		دانش	مهارت		
پرسش و پاسخ	لکچر	انقلاب یک پدیده جدید نیست که امروز به عنوان یک موضوع مهم پادر عرصه وجود گذاشته باشد بنا دانستن انقلاب سیر آن در درازای تاریخ بشر باید دانسته شود .		بخش اول سیرتاریخی و تفکرات مختلف درباره انقلاب ➤ سیر انقلاب در تفکرات اجتماعی ➤ جامعه شناسی و پدیده انقلاب	هفته ی اول
پرسش و پاسخ	لکچر	بررسی هر پدیده اجتماعی بدون پشتوانه علمی از ارزش و مقبولیت برخوردار نبوده بنا دانستن پدیده انقلاب از دیدگاه های مکاتب مطرح میتواند پشتوانه خوب برای پدیده های انقلاب مهم است .		بخش دوم بررسی پدیده انقلاب از دیدگاههای مختلف ➤ انقلاب از دیدگاه مکتب کارکردگرایی ➤ انقلاب از دیدگاه مکتب مارکسیستی	هفته ی دوم
کار خانگی	لکچر	دانستن روابط این جامعه شناسی با دیگر مضامین مانند جامعه شناسی و جامعه شناسی سیاسی بشتر به روشنی و مشخص شدن محدوده این موضوع می انجامد		بخش سوم بررسی رابطه جامعه شناسی و جامعه شناسی انقلاب ➤ رابطه جامعه شناسی و جامعه شناسی انقلاب ➤ رابطه جامعه شناسی انقلاب و علم سیاست	هفته ی سوم
کار صنفی	لکچر و پرس و پاسخ	دانستن روابط این جامعه شناسی با دیگر مضامین مانند جامعه شناسی و جامعه شناسی سیاسی بشتر به روشنی و مشخص شدن محدوده این موضوع می انجامد		بخش چهارم ➤ رابطه جامعه شناسی سیاسی و جامعه شناسی انقلاب ➤ رابطه جامعه شناسی انقلاب و سایر رشته های علوم اجتماعی	هفته ی چهارم
سمینار و ارزیابی آنها	لکچر و پرسش و پاسخ	بدون پرداختن به تعاریف و تعاریف از دید دانشمندان مختلفه موضوعات مشخص نمی گردد بنا با تعریف نمودن موضوع بشتر روشن تر شده میتواند		بخش پنجم تجزیه تحلیل موضوع و تعاریف انقلاب ➤ حدود موضوع انقلاب ➤ تجزیه و تحلیل تعاریف انقلاب ➤ بررسی عناصر اصلی و مشترک در تعاریف انقلاب	هفته ی پنجم
فعالیت های صنفی	لکچر و پرسش و پاسخ	با بررسی مفاهیم نزدیک به مفهوم انقلاب حدود این موضوع با دیگر موضوعات نزدیک مشخص میگردد		بخش ششم بررسی مفاهیم قریب المعنی با انقلاب ➤ مفاهیم قریب المعنی با انقلاب ➤ شورش ➤ مقایسه شورش و انقلاب	هفته ی ششم
نظر سنجی برای ارزیابی و بررسی نظری ها	لکچر و پرسش و پاسخ	مشخص شدن بعضی موضوعات و پدیده ها با پدیده انقلاب بشتر به مشخص شدن مفهوم انقلاب می انجامد		بخش هفتم ادامه بررسی مفاهیم موضوع و تعاریف با انقلاب ➤ کودتا ➤ جنگ انقلابی ➤ بحران ➤ اصلاح و اصلاح طلبی ➤ تطور	هفته ی هفتم
	امتحان	ارزیابی از پیشرفت تحصیلی محصلی		ارزیابی وسط سمستر	هفته ی هشتم

کارگروپی	لکچر	هر انقلاب دارای مراحل میباشد بنا دانستن مرحله اول یعنی مرحله خیزش انقلاب یکی از موضوعات مهم است	بخش نهم دوران خیزش انقلاب ➤ پروسه یا جریان انقلاب ➤ دوران خیزش انقلاب	هفته ی نهم
کارگروپی	لکچر	پرداختن به موضوعات و پدیده های اجتماعی بدون دیدگاههای علمی از اهمیت کمتر برخوردار بوده بنا از زوایای و مکاتب مطرح حایز اهمیت میباشد.	بخش دهم بررسی از دیدگاههای مطرح انقلاب ➤ علل خیزش انقلاب از نظر ارسطو ➤ علل خیزش انقلاب از دیدگاه مکتب کارکردگرای ➤ علل خیزش انقلاب از دیدگاه مکتب مارکسیستی ➤ علل خیزش انقلاب از نظر سایر دیدگاهها	هفته ی دهم
مباحثه	لکچر	دوران جوشش یکی از مراحل بسیار مهم در موضوعات انقلاب بوده بنا دانستن آن برای محصلین و تفکیک آن با مراحل دیگر مهم است	بخش یازدهم دوران جوشش انقلاب ➤ دوران جوشش انقلاب	هفته ی یازدهم
مباحثه	لکچر	انقلاب دارای دوران های مختلف بوده بنا دوره تند روی و دوره میان روی و دانستن اینکه دوران پس از انقلاب بسیار مهم است	بخش دوازدهم دوران پس از انقلاب ➤ دوره میانه روی ➤ دوره تندروی	هفته ی دوازدهم
سمینار های صنفی	لکچر	از آنجاییکه انقلاب دارای دست آورد های میباشد بنا پی بردن به دست آورد های انقلاب برای محصلین مهم است .	بخش سیزدهم دست آوردهای انقلاب ➤ دست آوردهای انقلاب ➤ اصول جامعه شناختی انقلاب	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	لکچر	پرداختن به بعضی از انقلاب های مهم جهان و پرداختن به مراحل و پهلوهای مهم آن بیشتر چگونگی انقلاب ها روشن خواهدشد	بخش چهاردهم بررسی جامعه شناختی انقلاب آمریکا ➤ جامعه در دوران قبل از انقلاب ➤ جامعه در دوران جوشش انقلاب ➤ جامعه در دوران پس از انقلاب	هفته ی چهاردهم
کار گروپی	لکچر	پرداختن به بعضی از انقلاب های مهم جهان و پرداختن به مراحل و پهلوهای مهم آن بیشتر چگونگی انقلاب ها خصوصا انقلاب کبیر فرانسه روشن خواهدشد	بخش پانزدهم بررسی جامعه شناختی انقلاب کبیر فرانسه ۱۷۸۹ ➤ جامعه در دوران قبل از انقلاب ➤ جامعه در دوران لویی شانزدهم ➤ جامعه در دوران جوشش انقلاب ➤ جامعه در دوران پس از انقلاب	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروپی	لکچر و پرسش و پاسخ	پرداختن به بعضی از انقلاب های مهم جهان و پرداختن به مراحل و پهلویهای مهم آن بیشتر چگونگی انقلاب ها خصوصا انقلاب روسیه روشن خواهدشد	بخش شانزدهم بررسی جامعه شناختی انقلاب اکتبر روسیه ➤ جامعه در دوران قبل از انقلاب ➤ جامعه در دوران جوشش انقلاب ➤ جامعه در دوران پس از انقلاب	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه مدني

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.S0 034

نام مضمون: جامعه مدني

نام انگلیسی: Civil Society

تعداد کريدت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۲ ساعت

کته گوري مضمون: اختياري

تهيه کننده: پوهنمل محمد رضا ابراهيم

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

مضمون جامعه مدنی ارتباط تنگاتنگ با مباحث علوم اجتماعی بخصوص جامعه شناسی داشته و یکی از مباحث اختیاری درین دیپارتمنت میباشد. گرچه این مضمون به عنوان یک مضمون اختیاری آمده است مگر مطالعه آن برای تمامی محصلین علوم اجتماعی به خصوص جامعه شناسی توصیه میگردد. جامعه مدنی در کنار دو سکتور دیگر به شمول سکتور عامه/دولتی وسکتور خصوصی درجهان معاصر یکی از پایه های اصلی پیشرفت، ترقی وتحول جوامع به حساب آمده ونقش تعیین کننده ی را در این میان بازی میکند. نقش جامعه مدنی بصورت فزاینده درحال افزایش بوده وروز بروز براهمیت آن در تمامی جوامع به خصوص جوامع درحال توسعه افزوده میشود. افغانستان درحال حاضر به عنوان یک کشور درحال گذار وتوسعه نیافته بیشتر از هرزمانی نیاز مند پرداختن به مباحث جامعه مدنی وتفکیک نقش واهمیت آن درتحول جامعه نیاز مند میباشد. با درک شرایط جدید وتحولات بمیان آمده درافغانستان ضرورت دیده شد تا این مضمون به عنوان یکی از مضامین درزمره نصاب تحصیلی دیپارتمنت جامعه شناسی، پوهنهی علوم اجتماعی، پوهنتون بامیان قرار گرفت. توقع میرود که محصلین بعداز سپری نمودن این درس به اهمیت ونقش جامعه مدنی درجهان امروز به خوبی پی برده و کآیی آن درجامعه کنونی افغانستان را به درستی تحلیل و ارزیابی کنند.

اهداف کورس:

توقع میرود که محصلین بعد از سپری کردن این درس با موضوعات ومسایل جامعه مدنی به شمول شناخت جامعه مدنی، نهاد های جامعه مدنی، نقش وکارکردجامعه مدنی ودیگر مسایل بصورت علمی وسیستماتیک آشنایی حاصل کنند. اهداف این درس به صورت خاص شامل موارد ذیل میشوند:

- آشنایی محصلین با جامعه مدنی، تعاریف، مفاهیم واصطلاحات مربوط آن
- آشنایی محصلین با تئوری ها ونظریه های جامعه مدنی به شمول تئوری های کلاسیک ومدرن
- آگاهی محصلین از نهادها، قلمرو و روابط جامعه مدنی
- آشنایی محصلین با کارکرد ها ونقش جامعه مدنی
- آشنایی محصلین با تحول جامعه مدنی ونقش آن در افغانستان

مواد مورد نیاز این کورس:

از آنجاییکه این مضمون برای اولین بار شامل نصاب تحصیلی این دیپارتمنت میگردد وتاکنون آثار مدون و همه شمولی درین زمینه به میان نیامده است؛ محصلین میتوانند از تمامی نوشته هایی علمی پیرامون جامعه مدنی استفاده ببرند. کتابها،مقالات علمی ودیگر گزارش های معتبر ملی وبین المللی میتوانند منابع خوبی برای پیشبرد این مضمون به حساب آیند. بصورت مشخص آثاری که برای مطالعه درین زمینه پیشنهاد میگرددند عبارتند از:

۱. علمداری، کاظم، جامعه مدنی: گفتارها، زمینه ها وتجربه ها، آموزش کده آنلاین برای جامعه مدنی ایران، توانا ۲۰۱۵.
۲. بشریه، حسین، جامعه شناسی سیاسی، تهران انتشارت نی، چاپ دوازدهم، ۱۳۸۵.
۳. سبزه ای، محمد تقی، بررسی مقایسه ای دیدگاه های هگل، مارکس وگرامشی درباره دولت وجامعه مدنی، پژوهش علوم سیاسی، شماره چهارم، بهار وتابستان ۱۳۸۶.
۴. سبزه ای، محمد تقی، نظریه های جامعه مدنی، انتشارات دانشگاه رازی، کرمانشاه ۱۳۹۳.

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		دانش	مهارت		
پرسش و پاسخ	لکچر	آشنایی محصلین با تعاریف و مفاهیم اساسی مربوط به جامعه مدنی	بلند رفتن قابلیت درک و تحلیل حوزه جامعه مدنی	کلیات تعاریف مفاهیم اصطلاحات چپستی جامعه مدنی	هفته ی اول
پرسش و پاسخ	لکچر	شناخت نهاد های متعدد و متنوع جامعه مدنی در سطوح مختلف	بلند رفتن قابلیت تفکیک میان نهاد های متعدد و مربوط جامعه مدنی	نهاد های جامعه مدنی نهاد های محلی نهاد های ملی نهاد های بین المللی	هفته ی دوم
کار خانگی	لکچر	آشنایی با شکل گیری و سیر تحول جامعه مدنی با توجه به تغییرات کلی جامعه	شناخت مراحل عمده شکل گیری و انکشاف جامعه مدنی	سیر تحول جامعه مدنی ریشه جامعه مدنی ویژگی های جامعه مدنی سیر تحول جامعه مدنی	هفته ی سوم
کار صنفی	لکچر و پرسش و پاسخ	درک اهمیت جامعه مدنی در جهان معاصر به خصوص جامعه افغانستان	تفکیک ابعاد مهم و کاربردی جامعه مدنی در شرایط کنونی	اهمیت و جایگاه جامعه مدنی اهمیت اقتصادی اهمیت اجتماعی اهمیت توسعه وی نقش جامعه مدنی	هفته ی چهارم
سمینار و ارزیابی آنها	لکچر و پرسش و پاسخ	شناخت نظریه های مهم جامعه مدنی در موازات زمان	قابلیت تحلیل تئوری جامعه مدنی در شرایط کنونی	نظریه های جامعه مدنی نظریه های فلاسفه یونان باستان نظریه های دانشمندان عصر جدید نظریه های معاصر	هفته ی پنجم
فعالیت های صنفی	لکچر و پرسش و پاسخ	آشنایی با فرصت ها و چالش های جامعه مدنی در کشورهای روبه توسعه	درک اهمیت جامعه مدنی در کشورهای روبه توسعه و افغانستان	جامعه مدنی و کشورهای روبه توسعه ویژگی های جامعه مدنی در کشورهای روبه توسعه موانع رشد جامعه مدنی در کشورهای روبه توسعه	هفته ی ششم
نظر سنجی	لکچر و پرسش و پاسخ	شناخت نقش جامعه مدنی در توسعه اقتصادی کشور ها به خصوص افغانستان	قابلیت ارائه تحلیل های اقتصادی و توسعه وی از جامعه مدنی	نقش جامعه مدنی در توسعه اقتصادی نقش نهاد های مدنی در بهبود سرمایه گذاری و تجارت نقش نهاد های مدنی در تشویق کسب و کار	هفته ی هفتم
	امتحان			امتحان وسط سمسٹر	هفته ی هشتم

کارگروپی	پژ			نقش جامعه مدنی در توسعه اقتصادی نقش نهاد های مدنی در ارائه خدمات اجتماعی نقش جامعه مدنی در فراهم آوری ظرفیت های اجتماعی نقش نهاد های مدنی در رفاه اجتماعی	هفته ی نهم
کارگروپی	پژ	بلند رفتن توانایی پالیسی سازی محصلین	درک اهمیت نهاد های مدنی در پالیسی سازی و طرح پلانها و استراتژی ها	نهاد های مدنی و پالیسی سازی سروکار جامعه مدنی با پالیسی سازی نهاد های جامعه مدنی به عنوان حامیان تغییر در پالیسی ها استراتژی های جامعه مدنی	هفته ی دهم
مباحثه	پژ			نهاد های مدنی و پالیسی سازی جامعه مدنی و استراتژی فقر زدایی جامعه مدنی و پالیسی سازی جهانی	هفته ی یازدهم
مباحثه	پژ	بلند رفتن قابلیت محصلین در برآوردن حکومت داری خوب	درک اهمیت جامعه مدنی در پدید آوردن حکومت داری خوب	نقش جامعه مدنی در حکومت داری خوب چار چوبه حسابدی حسابدهی سیاسی و رای مردم نقش جامعه مدنی در حکومت های غیر دموکراتیک	هفته ی دوازدهم
سمینار های صنفی	پژ			نقش جامعه مدنی در حکومت داری خوب یکپارچگی حکومت و نقش آن در حکومت داری خوب مبارزه با فساد و نقش جامعه مدنی در آن نقش جامعه مدنی در برقراری صلح نقش جامعه مدنی در تطبیق اهداف هزاره (Millennium Development Goals)	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	پژ	قدرت تبیین رابطه جامعه مدنی با دولت و ساختار سیاسی	آشنایی با رابطه دولت ها با جامعه مدنی و نقش جامعه مدنی در ساختار سیاسی؛	بررسی رابطه دولت و جامعه مدنی رابطه دولت با جامعه توده ای بررسی نظریه کورن هاووزر	هفته ی چهاردهم
کار گروپی	پژ	قدرت کار بست این تبیین ها در واقعیت جامعه	آشنایی و فهم جامعه مدنی در رابطه با حوزه عمومی و دولت	جامعه مدنی و حوزه عمومی بررسی تلقی های عمده در مورد جامعه مدی بررسی دیدگاه هابرماس در مورد حوزه عمومی و رابطه آن با دولت نقد و بررسی	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروپی	پژ		ارزیابی و نتیجه گیری کلی از تمامی مباحث و یاد آوری مسائل مهم	جمع بندی و نتیجه گیری مباحث	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون زبان تخصصي جامعه شناسي (۲)

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.So 608

نام مضمون: زبان تخصصي جامعه شناسي (۲)

نام انگلیسي: *Sociology Professional language (2)*

تعداد کريدت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۶ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي

تهيه کننده: پوهنمل محمد رضا ابراهيم

معرفی کورس:

کورس زبان تخصصی جامعه شناسی (۲) یکی از مضامین تخصصی در تداوم کورس زبان تخصصی جامعه شناسی (۱) میباشد. این کورس یکی از جدیدترین مضامینی میباشد که در نصاب تحصیلی دیپارتمنت جامعه شناسی قرار گرفته است. درین کورس تلاش شده است که مفاهیم و اصطلاحات جامعه شناسی به شکل علمی و زبان بین المللی آن بیان شده و محصلین از این طریق بتوانند با این مفاهیم و اصطلاحات به زبان علمی آن آشنا شوند.

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

در عصر حاضر که عصر جهانی شدن است و روابط و مناسبات اجتماعات به سرعت روبه گسترش است؛ بیشتر از پیش نیازمندی به بلند رفتن قابلیت های ارتباطی و تبادل اطلاعات محصلین افزایش پیدا کنند. از یک طرف خاستگاه علوم به خصوص جامعه شناسی به کشورهای اروپایی و آمریکایی برمیگردد که مفاهیم و اصطلاحات اولیه آن در دایره همین زبان شکل گرفته اند و برای دانش پژوهان جامعه شناسی لازم است تا با این اصطلاحات و مفاهیم به زبان اصلی آن آشنا شوند. از طرف دیگر عمده ترین منابع علمی، تحقیقی و مطالعاتی در حوزه جامعه شناسی در حال حاضر به زبان انگلیسی بوده و آشنایی با این اصطلاحات به محصلین کمک خواهد کرد تا بتوانند از منابع معتبر علمی استفاده ببرند، در سمینارها و کنفرانس های علمی بین المللی شرکت کنند و با دانشمندان این حوزه در بیرون از افغانستان به تبادل اطلاعات بپردازند. ازین رو برای هردانشجوی حوزه جامعه شناختی لازم می افتد که با مصطلحات جامعه شناختی نه تنها به زبان ملی بل با زبان بین المللی نیز آشنایی داشته باشند تا بتوانند از دانش، مهارت ها، تحقیقات و پیشرفت های علمی جهان در زمان مناسب بهره مند شوند.

اهداف کورس:

این کورس یکی از کاربردی ترین کورس ها در میان نصاب تحصیلی دیپارتمنت جامعه شناسی بوده که محصلین را به دانش، مهارت و پیشرفت های جامعه شناسی در سراسر جهان پیوند میزند و اهداف ارائه این کورس قرار ذیل است:

۵. آشنایی محصلین با مفاهیم و اصطلاحات جامعه شناختی به زبان علمی و انگلیسی
۶. بلند بردن توانایی های ارتباطی محصلین با دنیای بیرون
۷. بلند بردن توانایی ها و مهارت های محصلین در استفاده از تکنولوژی معلوماتی، کتب، رسالات و مقالات علمی به زبان انگلیسی
۸. بلند بردن فهم و درک عمیق محصلین از اصطلاحات و مفاهیم جامعه شناختی

مواد مورد نیاز کورس:

۵. نوربخش، سید مرتضی، مفاهیم اساسی در علوم اجتماعی (زبان تخصصی علوم اجتماعی ۱ و ۲)، تهران: بهینه، ۱۳۹۲.
۶. ترابی کیا، محمد فاضل و دیگران، زبان تخصصی علوم اجتماعی، تهران: موسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۳۹۴.

مفردات درسی زبان تخصصی جامعه شناسی

۷. شیفر، ریچارد، فرهنگ فشرده جامعه شناسی، مترجم؛ حسین شیران، نشر دیجیتالی: جامعه شناسی شرقی، ۱۳۹۱.
۸. سخاوت، جعفر، زبان تخصصی (مطالعه متون علوم اجتماعی ۲)، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور، ۱۳۷۴.

مفردات کورس:

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		مهارت	دانش		
پرسش و پاسخ	لکچر		بلند رفتن آگاهی و دانش محصلین از این مفاهیم واصطلاحات و درک عمیق شان از این مفاهیم	انحرافات اجتماعی مروری بر مفاهیم اساسی ترجمه این مفاهیم کاربرد این مفاهیم	هفته ی اول
پرسش و پاسخ	کارگروپی	قابلیت استفاده و کاربرد این مفاهیم در مطالعات و تحقیقات جامعه شناختی		انحرافات اجتماعی پرسش و پاسخ این مفاهیم ارائه لغات پاسخ به سوالات	هفته ی دوم
کار خانگی	لکچر		بلند رفتن آگاهی و دانش محصلین از این مفاهیم واصطلاحات و درک عمیق شان از این مفاهیم	قدرت و سیاست مروری بر مفاهیم اساسی ترجمه این مفاهیم کاربرد این مفاهیم	هفته ی سوم
کار صنفی	کارگروپی	قابلیت استفاده و کاربرد این مفاهیم در مطالعات و تحقیقات جامعه شناختی		قدرت و سیاست پرسش و پاسخ این مفاهیم ارائه لغات پاسخ به سوالات	هفته ی چهارم
سمینار و ارزیابی آنها	لکچر		بلند رفتن آگاهی و دانش محصلین از این مفاهیم واصطلاحات و درک عمیق شان از این مفاهیم	کار و شغل و اقتصاد مروری بر مفاهیم اساسی ترجمه این مفاهیم کاربرد این مفاهیم	هفته ی پنجم
فعالیت های صنفی کارگروپی	کارگروپی	قابلیت استفاده و کاربرد این مفاهیم در مطالعات و تحقیقات جامعه شناختی		کار و شغل و اقتصاد پرسش و پاسخ این مفاهیم ارائه لغات پاسخ به سوالات	هفته ی ششم
نظر سنجی	پرسش و پاسخ				هفته ی هفتم
	امتحان			بررسی، ارزیابی و پرسش و پاسخ به سوالات امتحان وسط سمستر	هفته ی هشتم

پرسش و پاسخ	لپ		بلند رفتن آگاهی و دانش محصلین از این مفاهیم واصطلاحات و درک عمیق شان از این مفاهیم	خانواده مروری بر مفاهیم اساسی ترجمه این مفاهیم کاربرد این مفاهیم	هفته ی نهم
کارگروپی	کارگروپی	قابلیت استفاده و کاربرد این مفاهیم در مطالعات و تحقیقات جامعه شناختی		خانواده پرسش و پاسخ این مفاهیم ارائه لغات پاسخ به سوالات	هفته ی دهم
مباحثه	لپ		بلند رفتن آگاهی و دانش محصلین از این مفاهیم واصطلاحات و درک عمیق شان از این مفاهیم	پایگاه و نقش مروری بر مفاهیم اساسی ترجمه این مفاهیم کاربرد این مفاهیم	هفته ی یازدهم
مباحثه	کارگروپی	قابلیت استفاده و کاربرد این مفاهیم در مطالعات و تحقیقات جامعه شناختی		پایگاه و نقش پرسش و پاسخ این مفاهیم ارائه لغات پاسخ به سوالات	هفته ی دوازدهم
سمینار های صنفی	لپ		بلند رفتن آگاهی و دانش محصلین از این مفاهیم واصطلاحات و درک عمیق شان از این مفاهیم	ساختار و تغییرات اجتماعی مروری بر مفاهیم اساسی ترجمه این مفاهیم کاربرد این مفاهیم	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	کارگروپی	قابلیت استفاده و کاربرد این مفاهیم در مطالعات و تحقیقات جامعه شناختی		ساختار و تغییرات اجتماعی پرسش و پاسخ این مفاهیم ارائه لغات پاسخ به سوالات	هفته ی چهاردهم
کار گروپی	پرسش و پاسخ			بررسی ارزیابی و پرسش و پاسخ	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروپی	لپ			جمع بندی و نتیجه گیری	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون کاربرد کمپیوتر در علوم اجتماعي

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 637

نام مضمون: کاربرد کمپیوتر در علوم اجتماعي

نام علمي: application of computer in social sciences

تعداد کريدت: ۴ واحد

تعداد ساعات درسي: ۴۸ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي / مسلکي

تهيه کننده: پوهنمل رمضان احمدي

سال ۱۳۹۶

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

درس کاربرد کامپیوتر در علوم اجتماعی یکی از دروس تخصصی و کاربردی و مرتبط با روش تحقیق، کار تحقیقی و سایر دروس عملی رشته علوم اجتماعی می باشد. همزمان با پیشرفته تر شدن تکنولوژی کامپیوتر، کاربرد آن نیز گسترش می یابد. یکی از ابعاد مهم گسترش کامپیوتر بخش نرم افزاری آن می باشد.

SPSS را بسته نرم افزاری تجزیه آماری می دانند. در جامعه کنونی با توجه به اهمیت کامپیوتر، آموزش کامپیوتر برای دانشجویان علوم اجتماعی، ضروری و اساسی به نظر می رسد. وجود این نرم افزارها دانشجویان را به کسب دانش آماری و پر و بال دادن به تحلیل خلاق سوق می دهد.

هدف تدریس کورس:

آشنایی با سیستم تحزیه و تحلیل آماری توسط برنامه SPSS و کتگوری بندی داده ها در تحقیقات اجتماعی از هدف های اساسی و کلیدی این مضمون بوده است.

در این برنامه دانشجویان با مفاهیم زیر آشنا می شود:

- اهمیت کاربرد کامپیوتر در علوم اجتماعی
- اجرای SPSS
- قابلیت های آماری SPSS
- کپی کردن، لیست کردن متغیرها، مرتب کردن داده ها، کدگذاری مجدد و محاسبه داده ها
- کاربرد جداول توافقی، آمار توصیفی و آمار استنباطی، آزمون های پارامتری، آزمون لون، آزمونهای χ^2 ، آزمون تحلیل واریانس یکطرفه و دوطرفه و ضرایب همبستگی

منابع مورد نیاز کورس:

- ۱- کیانی، مژده (۱۳۸۵). کاربرد کامپیوتر در علوم اجتماعی، تهران: پیام نور.
- ۲- اسمعیلی، حبیب الله (۱۳۸۵). کارگاه مقدماتی محاسبات آماری بوسیله SPSS، مشهد: مرکز تحقیقات نوزادان.
- ۳- موسوی، سید محمد (۱۳۹۰). جزوه آموزشی تحلیل آماری با کامپیوتر (SPSS مقدماتی)، همدان.
- ۴- سمیع زاده، رضا (۱۳۸۷). آموزش مقدماتی نرم افزار SPSS 13، دانشگاه الزهرا.

مفردات درسی کورس:

هفته ها	عناوین		اهداف آموزش	فعالیت ها	ارزیابی
	اصلی	فرعی			
هفته اول	معرفی SPSS و کاربرد آن در علوم اجتماعی		آشنایی محصلان با برنامه SPSS و کاربرد آن در علوم اجتماعی	چهارشنبه	پرسش و پاسخ
هفته دوم	کلیات علم آمار	آمار چیست؟ متغیر چیست؟ انواع متغیرها	درک و فهم محصلان از آمار، متغیرها و انواع آن و پیدا کردن قابلیت تحلیل متغیرها و انواع آن	چهارشنبه	پرسش و پاسخ و کار عملی

هفته سوم	معرفی پنجره های SPSS	Data view Variable view	آشنای محصلان با پنجره های داده و متغیر ها و یافتن قابلیت تفکیک داده و متغیر ها	پرسش و پاسخ و کار عملی
هفته چهارم	معرفی کلی مینوها در پنجره SPSS	File, edit, view, data, transform, analyze, graphs, utilities, window and help	آشنای محصلان با منوهای اصلی SPSS و کاربرد هر کدام در تحلیل داده های آماری . قابلیت درک محصلان از وظایف اصلی هر کدام گزینه های منو ها در وارد کردن داده ها و تحلیل آن ها	پرسش و پاسخ و کار عملی
هفته پنجم	اسکلیت بندی پرسشنامه در SPSS داخل	نوعیت داده ها برچسب داده ها ارزش گذاری داده ها اندازه گیری داده ها	آشنایی و درک محصلان از نحوه اسکلیت بندی داده ها . قابلیت ارزش گذاری داده ها و اندازه گیری آن در تاریخ	پرسش و پاسخ و کار عملی
هفته ششم	ورود داده ها و ویرایش آنها	ورود داده های جمع آوری شده. تفکیک و ترتیب داده ها	فهم و درک محصلان از ورود داده ها و تفکیک و ترتیب آن . یافتن قدرت تحلیل ویرایش داده ها	پرسش و پاسخ و کار عملی
هفته هفتم	معرفی کاربرد اصلی مینو ها در SPSS	File, edit, view, data, transform, analyze, graphs, utilities, window and help	آشنایی و درک محصلان از کاربرد اصلی مینو ها ی SPSS File, edit, view, data, transform, analyze, graphs, utilities, window and help یافتن مهارت عملی مینوها در وارد کردن مینو ها.	پرسش و پاسخ و کار عملی
هفته هشتم	امتحان وسط سمسٹر	امتحان وسط سمسٹر	ارزیابی مهارت محصلان از ورود داده ها در SPSS	ارزیابی بر اساس امتحان
هفته نهم	آمار توصیفی در نرم افزار SPSS	آمار توصیفی برای متغیر های گسسته فرمان نمودار فراوانی فرمان توصیفی فرمان تشریحی	آشنای محصلان از آمار توصیفی برای تحلیل متغیر های گسسته و نمودار های فراوانی و توصیفی. قدرت بکارگیری نرم افزار برای تحلیل آمارهای توصیفی	پرسش و پاسخ و کار عملی

هفته دهم	ویرایش مقادیر داده ها	مینوداده ها مرتب کردن سطر ها اضافه کردن داده های جدید اضافه کردن سطر های جدید اضافه کردن متغیر ها تغییر کد داده ها	آشنایی محصلان با مینو ها مینوداده ها، مرتب کردن سطر ها، اضافه کردن داده های جدید، اضافه کردن سطر های جدید، اضافه کردن متغیر ها و تغییر کد داده ها؛ و قدرت بکارگیری عملی آنها توسط نرم افزار	تکرار و کار گروهی	پرسش و پاسخ و کار عملی
هفته یازدهم	جدول توافقی	رابطه میان متغیر های گسسته تحلیل جدول توافقی با داده های اسمی تحلیل جداول توافقی با داده های ترتیبی نمایش مقادیر خانه های جدول توافقی	درک و فهم محصلان از تحلیل متغیر های مستقل و پیوسته ؛ جدول توافقی ؛ داده های اسمی و ترتیبی . قدرت بکارگیری منوهای نرم افزار SPSS بصورت عملی و تحلیل داده ها	تکرار و کار گروهی	پرسش و پاسخ و کار عملی
هفته دوازدهم	رسم نمودار ها	Bar chart Line chart Aria chart Pie chart High-low chart Control chart Control chart Pareto chart Box plot Error bar Scatter plot Histogram Normal p-p plots Normal Q-Q Plots	آشنایی محصلان با رسم نمودار ها و قدرت بکارگیری نمودار ها بصورت عملی جهت تحلیل آماری	تکرار و کار گروهی	پرسش و پاسخ و کار عملی
هفته سیزدهم	آزمون فرض های میانگین	میانگین ها T test	آشنایی محصلان با آزمون میانگین و T test و قدرت بکارگیری آن توسط نرم افزار	تکرار و کار گروهی	پرسش و پاسخ و کار عملی
هفته چهاردهم	آنالیز واریانس	آنالیز واریانس یک طرفه آنالیز واریانس یک متغیره	آشنایی محصلان با تحلیل واریانس و قدرت بکارگیری آن در تحلیل های آماری	تکرار و کار گروهی	پرسش و پاسخ و کار عملی

پرسش و پاسخ و کار عملی	پیش و پیش	فهم و درک محصلان از تحلیل ضریب همبستگی بین متغیر ها و پیدا کردن مهارت های تحلیل متغیر ها در تحقیقات میدانی و داده های ان .	ضریب همبستگی بین دو متغیر همبستگی جزیی متغیر ها	تحلیل همبستگی	هفته پانزدهم
امتحان نهایی	پیش و کار و هم	آشنای و فهم و درک محصلان از آزمون های ناپارامتری و فرمان های مربوطه و قدرت بکارگیری آنان در تحلیل های اماری تحقیقات اجتماعی.	فرمان che-square فرمان Binomial فرمان Runs فرمان independent samples	آزمون های ناپارامتری	هفته شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسي توسعه

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 619

نام مضمون: جامعه شناسي توسعه

نام علمي: *Sociology of development*

تعداد کريډت: ۳ واحد

تعداد ساعات درسي: ۴۸ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي / مسلکي

تهيه کننده: پوهنمل رمضان احمدي

1396

اهمیت و ضرورت تدریس کورس :

توسعه یافتگی از بدو پیدایش خود زندگی خیلی از انسانها را دچار تغییر و تحول ساخت که جوامع توسعه یافته برای رسیدن به وضعیت کنونی زندگی شان تاریخ پر فراز و نشیب را پشت سر گذاشتند و چگونگی حرکت این جوامع از وضعیت سنتی به وضعیت به اصطلاح مدرن یا صنعتی امروزی متکی بر عوامل متعدد بوده که یکی از این عوامل را میتوان نظریات اندیشمندان جامعه شناسی و بخصوص رویکرد توسعه دانست. این اندیشمندان با تحقیقات خویش توانست سیر حرکت توسعه را در اکثر جوامع تغییر دهند و خطاهای رخ داده فراروی فرایند توسعه را برطرف نمایند. مطالعه جامعه شناسی توسعه از آن حیث قابل اهمیت است و ضرورت میابد که توسعه یافتگی و یافتن راهی برای رسیدن به توسعه، امروزه یکی از آرزوهای هر فرد از جامعه انسانی و بخصوص افرادی که در جوامع توسعه نیافته و جهان سوم زندگی میکنند، میباشند. نظریات حاکم بر فرایند توسعه در جوامع توسعه یافته و جوامع در حال توسعه از آن جهت اهمیت دارد که بر مبنای معیارهای تحقیق شده علمی و تجربیات کسب شده از این فرایند میتوان چگونگی حرکت به سوی توسعه را تشخیص داده و راههای معقول و راحت برای رسیدن به توسعه را انتخاب نمود. و ضرورت که امروزه جامعه ی ما برای حرکت به سوی توسعه دارد نیز اهمیت مطالعه و تدریس مضمون جامعه شناسی توسعه را ایجاب مینماید.

جامعه شناسی توسعه به عنوان یکی از گرایش های اصلی جامعه شناسی ابعاد مختلف توسعه را مورد مطالعه قرار می دهد. با در نظر داشت اهمیت بالای مباحث توسعه در سطح بین الملل و گسترش ابعاد گوناگون برای این مفهوم و نیز افغانستان به عنوان عضو جامعه جهانی، می توان گفت که فهم روشن و علمی دانشجویان از مفهوم و ابعاد گوناگون آن می تواند در شرایط افغانستان نیز راه گشا باشد. مضمون جامعه شناسی توسعه بر علاوه اهمیت علمی، دارایی اهمیت کاربردی نیز بوده و و دانشجو را قادر می سازد تا در رابطه با مهمترین موضوعات توسعه دست به تحلیل علمی مبتنی بر نظریه های توسعه بزند.

اهداف تدریس کورس:

هر جامعه ای در جهت پیشبرد موفق زندگی جمعی خویش، مجموعه هدفهایی را روی دست دارند که برای رسیدن بدانها هیچگاهی از تلاش دست نمیکشند، و رسیدن به توسعه، بهبود شرایط زندگی، رفاه اجتماعی، تامین بهتر نیازهای روزمره زندگی، حفاظت از منابع طبیعی امروزی و پس انداز آن برای نسل آینده یکی از اهدافی هست که هر جامعه ای آنرا روی دست دارد، روی این ملحوظ مطالعه جامعه شناسی توسعه و از رهگذر این رویکرد میتوان راههای رسیدن به این هدف را سهل تر ساخت تا باشد که از تجربیات دیگر کشور ها و نظریات ارائه شده در چگونگی رسیدن به توسعه، به توسعه یافتگی رسید. جامعه ای افغانستان که در زمره کشور های جهان سوم، عقب مانده و سنتی محسوب میشود بیشتر از هر زمانی نیاز به مطالعه راهکارهای توسعه دارد و هدفی را که این مضمون دنبال میکند نیز همانا آشنایی هر چه بیشتر و علمی با مراحل و شیوه های فرایند توسعه یافتگی است.

آشنایی کلی با الگوهای مطرح در جامعه شناسی توسعه و ابعاد آن، و نیز قدرت بکار بستن دیدگاه های نظری جامعه شناسی توسعه در تحقیقات جامعه شناسانه و تبیین عوامل و موانع توسعه در کشورهای جهان سوم و بخصوص افغانستان یکی از اصلی ترین هدف این مضمون به شمار می رود. یعنی انتظار می رود که دانشجو، با فراگیری این مضمون قدرت تحلیل علمی را در این زمینه بدست آورد. ویا به بیان دیگر آشنایی کلی دانشجویان با نظریات و راهبردهای توسعه

منابع اصلی مورد نیاز کورس:

- ۱- ازکیا، مصطفی، غفاری، غلامرضا؛ جامعه شناسی توسعه (با تجدیدنظر، اصلاحات و اضافات کلی)، تهران: کیهان، چاپ ششم ۱۳۸۶.
- ۲- ی سو، آوین؛ تغییر اجتماعی و توسعه (مروری بر نظریه های نوسازی، وابستگی و نظام جهانی)، ترجمه محمود حبیبی مظاهری، ناشر: پژوهشکده مطالعات راهبردی، چاپ پنجم، ۱۳۹۰.
- ۳- لهسایی زاده، عبدالعلی؛ جامعه شناسی توسعه، انتشارات پیام نور، چاپ سوم ۱۳۸۳.

منابع کمکی مورد نیاز کورس:

- ۴- عنبري، موسی؛ جامعه شناسی توسعه (از اقتصاد تا فرهنگ)، قم: یاران، ۱۳۹۰.
- ۵- مور، ویلبرت الیس؛ تغییر اجتماعی، ترجمه پرویز صالحی، تهران: سمت ۱۳۸۱.

- ۶- روشه، گی؛ تغییرات اجتماعی، ترجمه منصور وثوقی، تهران: نشر نی، ۱۳۶۸.
- ۷- چیلکوت، رونالد؛ نظریات توسعه و توسعه‌نیافتگی، ترجمه احمد ساعی، تهران، مؤسسه نشر علوم نوین، ۱۳۷۵
- ۸- روکس برو، یان؛ جامعه‌شناسی توسعه (نظریه‌های توسعه‌نیافتگی)، ترجمه مصطفی ازکیا، تهران: توسعه، ۱۳۷۰
- ۹- شیخی، محمدتقی؛ جامعه‌شناسی توسعه، تهران: حریر، ۱۳۸۵
- ۱۰- نزاقی، یوسف؛ توسعه و کشورهای توسعه‌نیافته، تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۳۷۰
- ۱۱- آزاد ارمکی، تقی؛ جامعه‌شناسی توسعه اصول و نظریه‌ها، جلد اول، تهران: علم، ۱۳۸۶
- ۱۲- باران، پل و موریس، داب و لانگه، اسکار؛ اقتصاد سیاسی توسعه‌نیافتگی و رشد، ترجمه فرهاد نعمانی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۴
- ۱۳- ویستر، اندرو؛ درآمدی بر جامعه‌شناسی توسعه، ترجمه امیرحسین اصغری، تهران: کوهسار، ۱۳۸۰
- ۱۴- مایر، جerald ام، سیزر، دادلی؛ پیشگامان توسعه، ترجمه سید علی اصغر هدایتی، تهران: سمت، ۱۳۶۸.

مفردات درسی کورس:

هفته ها	عناوین اصلی و فرعی	اهداف آموزش		فعالیت ها	ارزیابی
		دانش	مهارت		
هفته اول	کلیات ۷- مفهوم توسعه. ۸- تفاوت توسعه با مفاهیم: تکامل، بهبود، رشد، تغییر، نوسازی، تحول، ترقی. ۹- توسعه یافتگی و توسعه نیافتگی	مفهوم توسعه یکی از پیچیده ترین مفاهیمی است که تا کنون به وضوح یک دید روشن و قطعی در باره آن بوجود نیامده است، درک از مفهوم توسعه و تفاوت قابل شدن بین مفاهیم مرتبط با آن از اهمیت بخصوصی برخوردار است که از جمله اهداف اساسی این درس می باشد.		پرسش و پاسخ	
هفته دوم	نگاه اجمالی به تعاریف توسعه، مفهوم جهان سوم و بحث تاریخچه توسعه. ۱- تعاریف اندیشمندان جامعه شناسی از توسعه. ۲- مفهوم جهان سوم. ۳- تاریخچه بحث توسعه به لحاظ علمی و نگاهی رسمی محافل بین المللی به توسعه.	هدف این درس اینست که دانشجویان: ۳- بتوانند توسعه را تعریف نمایند. ۴- مشخصات جهان سوم را بیان نمایند. ۵- سیر تاریخی بحث توسعه را از لحاظ علمی و رسمی آن درک نمایند.		پرسش و پاسخ	
هفته سوم	ابعاد توسعه ۱۰- توسعه اجتماعی. ۱۱- توسعه فرهنگی. ۱۲- توسعه سیاسی.	فرایند توسعه دارای ابعاد گوناگون است که سرتاسر زندگی اجتماعی انسانها را احتوا میکند. همین چند بعدی بودن توسعه، فهم توسعه را مشکل میسازد چون پدیده ای است که با ابعاد مختلف قابل بررسی میباشد. و هدف این درس آشنایی با ابعاد توسعه میباشد چون بدون درک ابعاد توسعه و خصوصیات هر یک از این ابعاد فهم توسعه دشوار میباشد.		پرسش و پاسخ	
هفته چهارم	ابعاد توسعه ۱- توسعه انسانی. ۲- توسعه اقتصادی. ۳- توسعه پایدار.	فرایند توسعه دارای ابعاد گوناگون است که سرتاسر زندگی اجتماعی انسانها را احتوا میکند. همین چند بعدی بودن توسعه، فهم توسعه را مشکل میسازد چون پدیده ای است که با ابعاد مختلف قابل بررسی میباشد. و هدف این درس آشنایی با ابعاد توسعه میباشد چون بدون درک ابعاد توسعه و خصوصیات هر یک از این ابعاد فهم توسعه دشوار میباشد.		سوال و جواب به منظور تشخیص سطح دانش محصلین	پرسش و پاسخ

پنجم هفته	انواع توسعه ۱- توسعه دورن زا. ۲- توسعه برون زا. ۳- توسعه ناموزون. ۴- توسعه موزون ۵- توسعه از پائین ۶- توسعه از بالا.	درین بحث به چگونگی قالب های توسعه نگرسته میشود، هر یک از این رهیافت ها به الگوی خاصی از توسعه تاکید میکند که قبلا نیز در دیگر کشور های توسعه یافته و کشور های در حال توسعه روی دست گرفته شده است. هدف این درس آشنایی با الگو های توسعه میباشد.	سمینار محصلین	پرسش و پاسخ
ششم هفته	فقر و نابرابری مفهوم فقر، مفهوم معیشتی فقر، فقر به مثابه محرومیت نسبی، جهان سوم و فقر، پیامد های فقر.	فقر و نابرابری از جمله پدیده های است که در طول تاریخ زندگی بشریت یکی از دغدغه های فکری برای اندیشمندان بوده و است و این مسئله نیز خود زمینه ساز آسیب های اجتماعی فراوانی میتواند قرار گیرد. هدف این درس فهم این پدیده ها میباشد که با درک و فهم آنها میتوان در جهت از میان برداشتن آنها گامهای موثر را برداشت.	لکچر و کار گروهی	پرسش و پاسخ
هفتم هفته	سیاست توسعه توسعه و مسئله نابرابری، راهبردهای افزایش درآمد سرانه، افزایش تولید ناخالص، راهبرد مبتنی بر نیازهای اولیه و راهبرد توسعه از پائین.	فقر و نابرابری از جمله پدیده های است که در طول تاریخ زندگی بشریت یکی از دغدغه های فکری برای اندیشمندان بوده و است و این مسئله نیز خود زمینه ساز آسیب های اجتماعی فراوانی میتواند قرار گیرد. هدف این درس فهم این پدیده ها میباشد که با درک و فهم آنها میتوان در جهت از میان برداشتن آنها گامهای موثر را برداشت.	لکچر و کار گروهی	پرسش و پاسخ
هشتم هفته	امتحان وسط سمستر	آشنا ساختن با محصلان با سیستم امتحان و تحلیل و بررسی دانش و مهارت دانشجویان متناسب با دروس گذشته	امتحان تقریری	ارزیابی محصلان توسط امتحان
نهم هفته	بستر های توسعه در کشور های در حال توسعه - شهر نشینی - جمعیت - آموزش و پرورش	آشنایی و درک بهتر محصلان از بستر های توسعه در کشور های در حال توسعه و جایگاه شهرنشینی، جمعیت و آموزش و پرورش در توسعه کشور ها و همچنان یافتن قدرت تحلیل در قسمت بستر و زمینه های توسعه در افغانستان	لکچر و کار گروهی	پرسش و پاسخ
دهم هفته	نگاهی کلاسیکی های جامعه شناسی به گذار تاریخی جوامع. ۱- دیدگاه اگوست کنت: ۲- دیدگاه کارل مارکس: ۳- دیدگاه هربرت اسپنسر ۴- دیدگاه امیل دورکیم: ۵- دیدگاه ماکس وبر: ۶- دیدگاه فردیناند تونیس	هدف از مطالعه نظریات کلاسیکی های جامعه شناسی فهم چگونگی سیر تحول جوامع و رسیدن به توسعه است. این نظریات که هر کدام مبنای برای تحقیقات و نظریه پردازی های معاصر و مدرن هست مطالعه ای آن ما را به درک بیشتر و تبیین سهل تر نظریات توسعه یاری میرساند.	سمینار محصلین	پرسش و پاسخ
یازدهم هفته	مکاتب و دیدگاه های غالب بر نظریات توسعه. ۱- نوسازی - مفهوم نوسازی - پایه های نظری دیدگاه نوسازی ۱- حوزه نظریه های نوسازی اجتماعی ۲- حوزه نظریه های نوسازی روانی ۳- حوزه نظریه های نوسازی اقتصادی	آشنا ساختن محصلان با دیدگاه های اصلی توسعه مخصوصا نوسازی و پایه های نظری این دیدگاه در حوزه ای اجتماعی، روانی و اقتصادی که یکی از نظریه های غالب جامعه شناسی در حوزه توسعه می باشد. همچنان این نظریه محصلان را قادر می سازند تا درک بهتر از توسعه داشته باشند و بتوانند با تیوری نوسازی ابعاد مختلف توسعه با به تحلیل گرفته و کاربرد این نظریه را مطابق شرایط موجوده افغانستان از بعد مثبت و منفی آن به بررسی بگیرند	لکچر	پرسش و پاسخ

هفته دوازدهم	مکاتب و دیدگاه های غالب بر نظریات توسعه. ۲- وابستگی ۱- نظریه پل باران ۲- نظریه آندره گوندر فرانگ ۳- نظریه فرناندو کاردوزو	لکچر آشنایی و درک بهتر محصلان از توسعه با تیوری وابستگی و به تحلیل گرفتن نظریه های دانشمندان نظریه وابستگی مانند باران ، فرانگ و کاردوزو. این نظریه محصلان را قادر می سازند با تأثیرات وابستگی را در توسعه کشور ها درک کنند و این نظریه را با وضعیت و شرایط افغانستان به عنوان یک کشور وابسته به تحلیل بگیرند.	پرسش و پاسخ
هفته سیزدهم	مکاتب و دیدگاه های غالب بر نظریات توسعه. ۳- نظام جهانی ۱- خواستگاه اندیشه نظام جهانی ۲- ساختار نظام جهانی ۳- توسعه در نظام جهانی ۴- توسعه تاریخی نظام جهانی ۵- تحلیل تطبیقی نظریه وابستگی و نظام جهانی ۶- نقد دیدگاه نظام جهانی	لکچر جهانی و ساختار و توسعه این نظریه بر اساس دیدگاه دانشمندان مربوطه و همچنان نگاه تطبیقی محصلان نسبت به تیوری های اساسی توسعه و تحلیل جایگاه و نقش هر کدام نظریه در مباحث توسعه و بررسی انتقادات وارده بر این نظریه . این نظریه محصلان را قادر می سازند تا بادرک بهتر از نظریه نظام جهانی مسیر توسعه در کشور های رو به توسعه را به تحلیل گرفته و بتوان مسیری بهتری را برای رفاه و اسایش جامعه جستجو نمود.	پرسش و پاسخ
هفته چهاردهم	موانع توسعه در کشور های در حال توسعه موانع داخلی و خارجی - موانع اجتماعی - موانع فرهنگی - موانع اقتصادی - موانع سیاسی - موانع زیست محیطی	سمینار محصلین آشنای با موانع توسعه در کشور های رو به توسعه یکی از نیاز های میرم می باشد و دانشجویان که جامعه شناسی توسعه را دنبال می کند لازمی و ضروری است که با این موضوع آشنا شود و این موضوع محصلان را قادر می سازد که موانع توسعه در افغانستان را بهتر درک کنند و در مباحث اجتماعی بتوانند بصورت علمی و متناسب با موانع داخلی و خارجی بهتر خوبتر به تحلیل مسائل بپردازند.	پرسش و پاسخ
هفته پانزدهم	سرمایه اجتماعی و توسعه ۱- مفهوم سرمایه اجتماعی. ۲- نقش سرمایه اجتماعی. ۳- سطوح سرمایه اجتماعی. ۴- نظریه پردازان سرمایه اجتماعی.	لکچر درک از مفهوم سرمایه اجتماعی بعنوان یکی از محرک های توسعه هدف اصلی این درس میباشد. تا بافهم از این مفهوم بتوان با پرورش نیروهای متخصص بستر های توسعه را زمینه سازی کرد.	پرسش و پاسخ
هفته شانزدهم	جهانی شدن و توسعه ۱- مفهوم جهانی شدن. ۲- اصول جهانی شدن. ۳- جهانی شدن و سرمایه داری. ۴- جهانی سازی و توسعه. ۵- جهانی شدن و حمایت از توسعه اجتماعی.	سمینار محصلین جهانی شدن یکی از مباحث عمده و مورد توجه نظریه پردازان دانشمندان اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی امروزی میباشد. هدف این بحث شناخت توسعه در مبحث جهانی شدن است.	پرسش و پاسخ

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسی مدیریت

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.So 620

نام مضمون: جامعه شناسی مدیریت

نام علمی: Sociology of management

تعداد کريدت: ۳ واحد

تعداد ساعات درسي: ۴۸ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصی / مسلکی

تهیه کننده: پوهیالی حبیب الله حکمت

1396

اهمیت و ضرورت تدریس مضمون:

مدیریت را اگر فرایند به کارگیری مؤثر و کارآمد منابع مادی و انسانی در برنامه ریزی، سازماندهی، بسیج منابع و امکانات، هدایت و کنترل بدانیم که برای دستیابی به اهداف سازمانی و بر اساس نظام ارزشی مورد قبول صورت می گیرد. از این رو مدیریت اهمیت می یابد زیرا مولفه های که در تعریف مدیریت در نظر گرفته شده است را هر انسانی چه در سطح فردی و جمعی با آن سروکار دارد و از طرف دیگر هر جمعی و هر فردی برای پیشبرد مقاصد خویش نیازمند این مولفه ها میباشد زیرا هیچ تصمیمی و هیچ حرکتی و هیچ مقصدی به هدف نمیرسد بدون اینکه برنامه ریزی، سازماندهی، و همکاهنگی امکانات و هدایت آن و کنترل روی چگونگی به کارگیری آنها نداشته باشد. روی این ملحوظ ضرورت می یابد که باید فرایند مدیریت و اصول این پدیده مطالعه گردد تا باشد از این رهگذر و دریافت راههای سهل تر آن به راحتی بتوانیم مقاصد و اهداف را تعیین نموده بدانها دسترسی پیدا نماییم.

اهداف:

مدیریت یکی از مباحث کلان و مهم در میان رشته های علوم انسانی به حساب می رود و می تواند تأثیرات اساسی را روی عرصه های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی داشته باشند. هدف از جامعه شناسی مدیریت و ارائه این در مضمون برای این است که دانشجویان با مفاهیم اساسی مدیریت نظیر مدیریت چیست؟ تاریخچه مدیریت، نظریه های که پیرامون مدیریت صاحب نظران ارائه نموده است، انواع مدیریت و اهمیت در روابط انسانی در سازمان آشنا شده و توانایی استفاده از این موضوعات را در مسائل اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و سازمانی حاصل کنند.

مواد مورد ضرورت این کورس

- ۱- جامعه شناسی سازمان ها، نویسنده کاترین بوله
- ۲- مدیریت علمی، نویسنده فردریک تایلور
- ۳- جامعه شناسی سازمانها، نویسنده منوچهر صبوری

مفردات کورس

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		دانش	مهارت		
پرسش و پاسخ	فک	هدف اساسی این بحث درک و فهم از نهاد اساسی بنام خانواده میباشد که چگونه بوجود آمده و خاستگاه آن در کجا است.		کلیات ۱۰- مطالعه مدیریت چه اهمیت دارد؟ ۱۱- مفهوم مدیریت. ۱۲- تعریف مدیریت ۱۳- اصول مدیریت. ۱۴- سطوح مدیریت. ۱۵- سیر تکامل مدیریت.	هفته اول
پرسش و پاسخ	فک	هدف از این درس این است که دانشجویان با دیدگاه های مختلف در باره مدیریت آشنای حاصل نموده و آنها را از یکدیگر تفکیک بتوانند.		نگاهی به تئوری های مدیریت ۱- طبقه بندی های تاریخ نظریه های مدیریت. ✓ دیدگاهها قبل کلاسیک ✓ دیدگاههای کلاسیک. ۱- مدیریت سیستماتیک. ۲- مکتب مدیریت علمی. ۳- مکتب مدیریت اجرایی. ۴- مدیریت بوروکراسی.	هفته دوم
پرسش و پاسخ	فک	هدف از این درس این است که دانشجویان با دیدگاه های مختلف در باره مدیریت آشنای حاصل نموده و آنها را از یکدیگر تفکیک بتوانند.		✓ دیدگاههای نئوکلاسیک. ۱- مکتب روابط انسانی. ۲- مطالعات هائورن. ✓ دیدگاههای معاصر. ۱- نگرش کمی مدیریت. ۲- نگرش سیستمی. ۳- نگرش اقتصادی.	هفته سوم

هفته چهارم	✓ رویکردهای نوین مدیریت. ۱- مدیریت کمی. ۲- رفتار سازمان. ۳- نظریه سیستم ها. ۴- نگرش احتمالی. ✓ تئوری سیستم مدیریت. ۱- انواع سیستم. ۲- سازمان در قالب سیستم	دانشجویان با رویکرد های نوین حکومت آشنا شده و می تواند روی کرد های نوین پیرامون مدیریت را در نمایند.	مباحثه و ارائه لکچر	سوال و جواب به منظور تشخیص سطح دانش محصلین
هفته پنجم	رابطه مدیریت با سایر رشته های علوم اجتماعی	دانشجویان پس از این درس باید بدانند که چه رابطه ی میان مدیریت و سایر رشته های علوم اجتماعی وجود دارد.	سمینار محصلین	پرسش و پاسخ
هفته ششم	انواع مدیریت ۱- مدیریت سنتی ۲- مدیریت عقلانی	دانشجویان پس از این درس مدیریت سنتی و مدیریت اخلاقی را درک نموده و تفاوت های آنها را بدانند.	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته هفتم	نظریه دیوان سالاری ماکس وبر	توضیح دیوان سالاری از دیدگاه ماکس وبر را دانشجویان مطالعه و بررسی نمایند.	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته هشتم	امتحان وسط سیمستر		امتحان تحریری	ارزیابی محصلان توسط امتحان
هفته نهم	اندیشه مدیریتی چپستر برنارد	باور برنارد در مورد مدیریت را دانشجویان پس از این درس درک میکند.	لکچر و مباحث گروهی	پرسش و پاسخ
هفته دهم	دیدگاه بربرت سیمون در باره رفتار سازمانی	آنچه که سیمون در مورد رفتار سازمانی بیان داشته برای دانشجویان درک حایز اهمیت است.	سمینار محصلین	پرسش و پاسخ
هفته یازدهم	مدیریت سازمانی و دانش محیط شناسی	در این درس دانشجویان با مفاهیم مدیریت سازمانی و دانش محیطی آشنا خواهند شد.	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته دوازدهم	ساختار سازمان های تالکوت پارسونز	دانشجویان با ساختار سازمانی تالکوت پارسونز آشنایی حاصل نمایند.	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته سیزدهم	مدیریت روابط انسانی در سازمان	در این درس دانشجویان می آموزند که چگونه روابط انسانی را در سازمان مدیریت نمایند.	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته چهاردهم	کنترل و رهبری در سازمان های مدرن	پس از این درس دانشجویان قادر می شود که چگونگی کنترل و رهبری در سازمان های مدرن را درک کند.	سمینار محصلین	پرسش و پاسخ
هفته پانزدهم	اهمیت سازمان های رسمی و غیر رسمی	سازمان های رسمی و غیر رسمی از چه اهمیت در مدیریت بر خور دار خواهد بود.	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته شانزدهم	خلاصه بحث و نتیجه گیری		لکچر	

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسي کار و شغل

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.So 723

نام مضمون: جامعه شناسي کار و شغل

نام علمي: Sociology of Work and Occupation

تعداد کريدت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۲ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي / مسلکي

تهيه کننده: پوهيالي حبيب الله حکمت

1396

اهمیت و ضرورت:

انسان بعنوان یک موجود زنده نیاز مند تامین انرژی بدنی و همین طور جهت تداوم حیات و حفظ سلامتی اش به مواد غذایی ضرورت دارد. مواد غذایی در طول حیات بشری به شیوه های گوناگون بدست آمده و می آید و در فرایند این شیوه از تکنیک های متنوع و متفاوت بشر استفاده نموده است. که بیان کننده ای نوع کار انسان و رابطه آن با نوع ایزاری است که انسان برای سهولت بخشیدن به کار خود استفاده نموده و مینماید.

کار یکی از مهم ترین پدیده های زندگی جمعی بشری میباشد که دارای ابعاد اجتماعی و فرهنگی و تکنولوژیکی میباشد، با توجه به این رویکرد که کار مستلزم حیات و زندگی نوع بشر محسوب میشود اما گاه گاهی شرایط در روابط اجتماعی به گونه رقم میخورد که برای بعضی از افراد کار فراهم نمی شود، که این مسئله عمدتاً ناشی شده از تراکم جمعیت، نبود مشاغل زیاد است. که بعضاً عواقب نادرست اجتماعی میتواند به همراه داشته باشد، که از دیدگاه جامعه شناسان بیکاری بعنوان انحراف اجتماعی و یا مشکل و آسیب اجتماعی خوانده میشود. کار و محیط کار روابطی را که بوجود می آورد بعضاً این روابط شکل جدید و قابل تأمل را ایجاد میکند و جامعه شناسی کار و شغل بصورت اساسی چگونگی این روابط را در جامعه صنعتی و محیط کار به بحث و بررسی میگیرند.

اهداف:

هر جامعه ای در جهت پیشبرد موفق زندگی جمعی خویش، مجموعه هدفهایی را روی دست دارند که برای رسیدن بدانها هیچگاهی از تلاش دست نمیکشند، تلاش انسانها در فرایند تاریخی زندگی جمعی اش از طریق کار میتواند نمود پیدا نماید، کار با اینکه پدیده ای جدیدی در زندگی انسانها نیست اما شیوه های کار و ابزار های سهولت بخش کار در دنیایی امروز تغییر نموده که تغییرات بوجود آمده رشته ی تخصصی را برای بررسی به همراه داشته، این رشته تخصصی بنام جامعه شناسی کار و شغل بدنبال این هدف است که بتواند فرایند های کار و روابط حاکم بر کار امروز را تجزیه و تحلیل نماید.

منابع اصلی:

- ۱- توسلی، غلام عباس؛ جامعه شناسی کار و شغل، تهران: سمت، چاپ هشتم ۱۳۸۵
- ۲- عمران، ابراهیم صالحی؛ جامعه، کار و مشاغل: مروری بر مهارتهای اشتغال را در بازار کار، تهران: سمت، ۱۳۸۶
- ۳- گرنیت، کیت؛ جامعه شناسی کار، مترجم: رضوان صدقی نژاد، تهران: علم، ۱۳۸۴

منابع کمکی:

- ۱- دیباج، فاطمه سادات، بهرامی، فاطمه، عابدی، محمد رضا؛ آسیب شناسی شغلی، مجله روانشناسی: تازه های رواندرمانی، تهران: بهار و تابستان ۱۳۸۷
- ۲- ابن خلدون، عبدالرحمن؛ مقدمه جلد اول، ترجمه: محمد پروین گنابادی، تهران: مرکز انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ چهارم: ۱۳۶۲.
- ۳- ابن خلدون، عبدالرحمن؛ مقدمه جلد دوم، ترجمه: محمد پروین گنابادی، تهران: مرکز انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ چهارم: ۱۳۶۲.
- ۴- حاجی زاده میمندی، مسعود؛ آشنایی با جامعه شناسی کار، تهران: نشریه کار و جامعه، شماره ۲، خرداد ۱۳۷۲
- ۵- دورکیم، امیل؛ درباره تقسیم کار اجتماعی، مترجم: باقر پرهام، تهران: نشر مرکز، ۱۳۸۱
- ۶- محسنی، منوچهر؛ جامعه شناسی جامعه اطلاعاتی، تهران: دیدار، ۱۳۸۶

مفردات کورس

اهداف آموزشی	فعالیت ها	ارزیابی	عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
دانش	مهارت			
هدف این درس اینست که دانشجویان بتوانند در پایان: مفهوم کار را درک نموده آنرا تعریف نمایند و همچنان موضوع و قلمرو جامعه شناسی کار و شغل را بشناسند.	لکچر	پرسش و پاسخ	۱. کار چیست؟ ۲. تعریف کار و شغل. ۳. موضوع و قلمرو جامعه شناسی کار.	هفته اول
از دانشجویان توقع می رود تا بتوانند ۱- مفهوم کار و بیکاری را از همدیگر تفکیک نمایند.	لکچر	پرسش و پاسخ	۱. کار و غیر کار. ۲. نقش گروه کار. ۳. کار و تقید. ۴. رابطه کار و آزادی. ۵. کار و عمل. ۶. کار با توجه به نیازها. ۷. فرهنگ کار	هفته دوم
کار بعنوان یک فعالیت مستمر انسانی میتواند بر روحیه انسان تاثیر گذار باشد درین درس این مسئله را مورد بررسی قرار میدهد.	لکچر	پرسش و پاسخ	تاثیر کار بر روحیه انسان ۳. استثمار و از خود بیگانگی. ۴. مارکس و از خود بیگانگی. ۵. ملوین سیمن و از خود بیگانگی. ۶. جرج زیمل و از خود بیگانگی. ۵- ادگارد فردینبرگ.	هفته سوم
کار میتواند جنبه های مختلف را داشته باشد هدف از این درس آشنایی با جنبه های مختلف کار است.	مباحثه و ارائه لکچر	سوال و جواب به منظور تشخیص سطح دانش محصلین	جنبه های مختلف کار ۱- فنی. ۲- فیزیولوژیکی. ۳- روانی. ۴- اجتماعی	هفته چهارم
هدفی را که این درس دنبال میکند شناخت تبیین های کار از رهگذر رشته های مختلف میباشد.	سمینار محصلین	پرسش و پاسخ	تبیین های کار ۱- انسان شناختی. ۲- جامعه شناختی. ۳- اقتصادی. ۴- سیاسی- حقوقی. ۵- روانشناختی	هفته پنجم
بدلیل تحلیل مناسب از کار نیازمند این مسئله میباشد که ابتدا باید کار را از نظر تاریخی یا گذار تاریخی جوامع و نوعیت کار را در گذشته تاریخی مورد بررسی قرار دهیم.	لکچر و کار گروهی	پرسش و پاسخ	کار از نظر تاریخی ۱- کار پیش از صنعتی شدن. ۲- عبور از فنودالیزم به نخستین مراحل صنعتی شدن. ۳- کارخانجات و تغییرات تکنولوژیکی.	هفته ششم
بدلیل تحلیل مناسب از کار نیازمند این مسئله میباشد که ابتدا باید کار را از نظر تاریخی یا گذار تاریخی جوامع و نوعیت کار را در گذشته تاریخی مورد بررسی قرار دهیم.	لکچر و کار گروهی	پرسش و پاسخ	کار از نظر تاریخی ۱- تغییرات شغلی و حرفه ای. ۲- کار، خانواده و جنسیت. ۳- پیدایش اتحادیه های کارگری. زنان، کار و جنگ	هفته هفتم
	امتحان تقریری	ارزیابی محصلان توسط امتحان		هفته هشتم

هفته نهم	دیدگاه کلاسیک در مورد کار ۱۳- مارکس و سرمایه داری. ۱۴- دورکیم و جامعه صنعتی. تقسیم کار اجتماعی. ۱۵- ماکس وبر شکل گیری طبقات، سرمایه داری و خرد گرایی. ۱۶- آدم اسمیت و تقسیم کار	معمولا هیچ پدیده ای اجتماعی را نمیتوان بدون نظریات حاکم بر آن پدیده بصورت اصولی و درست به شناخت کامل آن درست یافت هدف از این درس شناخت با دیدگاههای کلاسیک در مورد پدیده کار میباشد.	لکچر و مباحث گروهی	پرسش و پاسخ
هفته دهم	خصوصیات کار و شغل در جوامع صنعتی و سنتی. ۱. تقسیم بندی کار. ۲. ادواردز. ۳. ریچارد سنترز	چنانچه کار بعنوان یک نقش و فرایند که متأثر از بافت اجتماعی و فرهنگی هر جامعه میباشد بررسی این امر که کار را در جوامع مختلف مورد بحث قرار دهیم و شناخت بهتر نسبت به این پدیده و نقش آن در جوامع دست یابیم از هدف اساسی این درس میباشد.	سمینار محصلین	پرسش و پاسخ
هفته یازدهم	۱. کار جامعه سنتی. ۲. کار در جامعه صنعتی. ۳. کار در جامعه اطلاعاتی	دانشجویان پس از این درس توانای تحلیل و فهم موضوعات ذیل را پیدا می کنند ۱- کار در جامعه سنتی ۲- کار در جامعه صنعتی ۳- کار در جامعه اطلاعاتی	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته دوازدهم	تبیین های صاحب نظران از کار ۱. دیدگاه مثبت. ۲. دیدگاه منفی.	در این درس دانشجویان بیشتر با دیدگاه های مثبت و منفی صاحب نظران در مورد کار آشنا می شوند.	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته سیزدهم	طبقه، تضاد صنعتی و فرایند کار ۱- طبقه، ثروت و درآمد. ۲- طبقه، حرفه و نابرابری. ۳- طبقه، ساعات کار و کارگران	کار بعنوان یک فعالیت بدلیل میزان درآمد و همچنان در مقابل بیکاری میتواند در ایجاد طبقات اثر گذار باشد هدف اساسی این بحث بررسی این فرایند میباشد.	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته چهاردهم	آسیب های شغلی و دلبستگی شغلی ۱- درون فردی. ۲- میان فردی. ۳- فرافردی.. ۴- حوزه های که خاستگاه آسیب میشود.	کار میتواند برای فرد آسیب زا باشد در سطح فردی، میان فردی و فرافردی، هدف اساسی این بحث شناخت آسیب های شغلی و بررسی راههای برای بوجود آوردن دلبستگی شغلی میباشد.	سمینار محصلین	پرسش و پاسخ
هفته پانزدهم	تحولات صنعتی و آینده کار ۱- تاثیر علم و تکنالوژی ۲- تحول کار در آینده	دانشجویان تحولات کار در آینده را بتواند درک کند	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته شانزدهم	خلاصه بحث و نتیجه گیری		لکچر	

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مونوگراف نظري

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.So 743

نام مضمون: مونوگراف نظري

نام انگلیسي: Theoretical Monograph

تعداد کريدت: ۴ واحد

تعداد ساعات درسي: ۶۴ ساعت

کته گوري مضمون: پايان نامه

تهيه کننده: پوهنمل محمد رضا ابراهيم

معرفی کورس:

پایان نامه نوشته ای است شامل چکیده پایان نامه، فهرست تفصیلی مطالب، فهرست تصاویر، جداول و نمودارها، مقدمه و تاریخچه مختصر، مروری بر کارهای انجام شده و آخرین اطلاعات تئوری، عملکرد تحقیقی و عملی نتایج، بحث و پیشنهادات و فهرست منابع و مآخذ که توسط محصل و با هدایت و نظارت استاد راهنما تنظیم و تدوین می شود.

کورس مونوگراف نظری یکی از کورس های پیش نیاز برای نوشتن مونوگراف یا مونوگراف عملی است که در نصاب تحصیلی دیپارتمنت جامعه شناسی، پوهنهی علوم اجتماعی، پوهنتون بامیان قرار گرفته است. این کورس بصورت عموم محصلین را برای نوشتن یک پایان نامه علمی و تحقیقی آماده میسازد.

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

ارائه پایان نامه تحصیلی در مقطع لیسانس یکی از ضروریات مبرم هر محصل میباشد. محصلینی که از رشته جامعه شناسی فارغ میشوند باید قادر باشند تا یک پایان نامه مطابق رشته خود ارائه دهند که برای نوشتن این پایان نامه نیازمند رهنمایی های نظری و عملی میباشد که درین کورس بیشتر به مسایل تئوریک و نظری پرداخته خواهد شد. امروزه تحقیقات یک بخش عمده ای از فعالیت های اکادمیک و کاربردی پوهنتونهای جهان را تشکیل میدهد که آشنایی محصلین با مونوگراف نویسی که درحقیقت نوعی از تجربه تحقیق در سطح ابتدایی است؛ از ضرورت های بسیار مهم عصر ما میباشد. این کورس محصلین را برای استفاده از مهارت های اولیه تحقیقی مانند طرح تحقیق، جمع آوری معلومات و تحلیل معلومات آشنا خواهد ساخت.

اهداف کورس:

هدف اصلی نگارش هر پایان نامه دراصل آشنا نمودن محصل با نحوه نگارش و تنظیم يك مبحث علمي است. هدف از ارائه این کورس برای محصلینی که در حال فراغت اند قرار ذیل است:

۱. آشنا ساختن محصلین با روش های تحقیق از جمع آوری تا تحلیل و ارائه معلومات بصورت علمی
۲. آشنا ساختن محصلین با پایان نامه تحصیلی یا مونوگراف و آمادگی شان برای نوشتن مونوگراف عملی
۳. ارائه رهنمایی های تئوریک و عملی برای محصلین بخاطر داشتن تجربیات اولیه تحقیق و آشنا شدن با ساحه بیرون از پوهنتون برای جمع آوری معلومات

مواد مورد نیاز کورس:

۱. کیوی، ریمون ولوک وان کامپنهود، روش تحقیق در علوم اجتماعی، مترجم؛ عبدالحسین نیک گهر، تهران: توتیا، ۱۳۸۶.
۲. حافظ نیا، محمد رضا، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران: سمت ۱۳۹۵/۱۳۸۸.
۳. رهنمایی تهیه مونوگراف ها؛ وزارت تحصیلات عالی

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		مهارت	دانش		
پرسش و پاسخ	پرسش	مهارت محصلین در طرح و ایجاد این صفحات در مونیوگراف شان	آشنا ساختن محصلین با چگونگی ایجاد صفحات خارج از متن مونیوگراف	صفحات اولیه مونیوگراف صفحه بسم ا.. صفحه عنوان صفحه تقدیم (اختیاری) فهرست مطالب فهرست علایم و نشانه ها فهرست جداول فهرست اشکال و نقشه ها و تصاویر	هفته ی اول
پرسش و پاسخ	پرسش	بلند رفتن توانایی محصلین در نوشتن اهداف و مقدمه	آشنایی محصلین با نوشتن مقدمه و اهداف تحقیق و مونیوگراف	مقدمه و اهداف مروری بر مطالعات انجام شده مواد و روشها نتایج نتیجه گیری و پیشنهادها	هفته ی دوم
کار خانگی	پرسش		آشنایی محصلین با کلیات یک تحقیق و پایان نامه	کلیات تحقیق / مونیوگراف بیان مسئله ضرورت و اهمیت تحقیق فرضیات تحقیق	هفته ی سوم
کار صنفی	پرسش و پاسخ	بلند رفتن قدرت ایجاد کلیات تحقیق		کلیات تحقیق/ مونیوگراف سوالات تحقیق (اصلی و فرعی) اهداف تحقیق تعریف مفاهیم و اصطلاحات	هفته ی چهارم
سمینار و ارزیابی آنها	پرسش	بلند رفتن مهارت کار بالای پیشینه تحقیق	آشنایی محصلین با ضرورت مطالعه و نوشته پیشینه تحقیق در مونیوگراف	پیشینه تحقیق پیشینه نظری پیشینه تاریخی پیشینه تحقیقی	هفته ی پنجم
فعالیت های صنفی کارگروپی	پرسش	توانایی کاربرد روش های متنوع تحقیقی	آشنایی محصلین با روش های تحقیق به خصوص روش های مورد نیاز در مونیوگراف	روش تحقیق نوع تحقیق روش کار ساحوی روش نمونه گیری	هفته ی ششم
نظر سنجی	پرسش	بلند رفتن قابلیت های تئوریک و عملی تکنیک های جمع آوری معلومات	آشنایی با تکنیک های جمع آوری معلومات در تحقیق و مشخصا تکنیک های مورد استفاده در مونیوگراف	تکنیک های جمع آوری اطلاعات پرسشنامه مصاحبه مشاهده کارگروپی	هفته ی هفتم
	پرسش				هفته ی هشتم
پرسش و پاسخ	پرسش	بلند رفتن قابلیت تحلیلی محصلین در روش های متفاوت	آشنایی محصلین با روش های تحلیل کمی و کیفی معلومات جمع آوری شده	روش تحلیل اطلاعات تحلیل های آماری تحلیل های کیفی	هفته ی نهم

کارگروپی	پژ	بلند رفتن قابلیت دسته بندی و ارائه یافته ها	آشنایی محصلین با ارائه یافته ها در یک تحقیق علمی و درمونوگراف ها	یافته های تحقیق ارائه یافته ها تحلیل، تجزیه، بررسی یافته ها	هفته ی دهم
مباحثه	پژ		آشنایی محصلین در برقراری پیوند میان یافته ها و پیشینه تحقیق	مناقشه چگونگی ارزیابی پیشینه چگونگی ارزیابی یافته ها چگونگی برقراری ارتباط میان پیشینه و یافته ها	هفته ی یازدهم
مباحثه	پژ		آشنایی محصلین با شیوه های نتیجه گیری تحقیقات علمی	نتیجه گیری چگونگی گرفتن نتایج چگونگی دسته بندی نتایج چگونگی ارائه نتایج	دوازدهم هفته ی
سمینار های صنفی	پژ	محصلین با مرجع دهی آشنا میشوند	آشنایی محصلین با روش ها و فنون تنظیم مراجع، منابع و مآخذ	رهنمای تنظیم مراجع کتابها، مقالات علمی، سایت های اینترنتی و دیگر مراجع مورد استفاده	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	پژ	محصلین قابلیت تنظیم تنظیم مونوگراف را پیدا میکنند	آشنایی محصلین با تکنیک های تنظیم فصول و جداول در مونوگراف ها	رهنمای تنظیم فصول و بخش ها چگونگی فصل بندی مونوگراف شماره گذاری و تنظیم جداول، اشکال، نقشه ها ...	هفته ی چهاردهم
کار گروپی	پژ	محصلین با شیوه های ارجاع دهی آشنا میشوند		شیوه های ارجاع دهی، صفحه بندی و تنظیم و ترتیب پایان نامه	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروپی	پژ		بازنگری و جمع بندی مهم ترین مسایل در نوشته مونوگراف و تحقیقات	جمع بندی	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسي صلح

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 724

نام مضمون: جامعه شناسي صلح

نام انگليسي: *sociology of Peace*

تعداد کريډت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۲ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي

تهيه کننده: پوهنيار محمد رضا اکبري

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

این مضمون که یکی از مضامین مهم و تخصصی در دانشگاه بامیان و در دیپارتمنت جامعه شناسی به حساب می آید که در بر دارنده مطالعه همه جانبه درباره صلح و راههای رسیدن به آن در جامعه ما میباشد. از انجاییکه صلح یکی از نیازهای مبرم جامعه ما در شرایط کنونی به حساب می آید، پرداختن به آن مستلزم آشنایی با افکار و مباحث کلان وضعیت صلح و چگونگی رسیدن به آن نیز میباشد. این علم روش خاص تحقیقات در رابطه به رویکرد شخصیتی، روحی و روانی، اجتماعی و فرهنگی داشته این درس محصلین را به روش های بررسی و تحقیق از منظر صلح شناسی آشنا خواهد ساخت. این مضمون یکی از مضامین تخصصی در پوهنهی علوم اجتماعی میباشد و محصلین برای اولین بار با مباحث صلح شناسی از طریق همین مضمون آشنا میشوند بنا لازم است تا تمام موضوعات و مواد مورد بحث درین مضمون بصورت مقدماتی و ابتدایی آماده گردند.

اهداف کورس:

قادر ساختن محصلین به شناسایی موضوعات صلح شناسی و راههای رسیدن به آن هدف عمده تدریس این مضمون میباشد. بر علاوه آشنایی و درک محصلین از قلمرو صلح شناسی و تشخیص مسایل عمده صلح شناسی میباشد که شامل موارد ذیل است:

- آشنایی محصلین به نظریه های عمده صلح
- آشنایی محصلین با روش های مهم تحقیق در بخش صلح
- آگاهی دانشجویان به چگونگی منازعه، و مدیریت منازعه
- آشنایی دانشجویان به نقش جامعه و نهاد های مرتبط در آوردن صلح

مواد مورد نیاز این درس:

محصلین میتوانند از تمام نوشته های علمی پیرامون صلح شناسی استفاده ببرند. کتاب های درسی، مقالات علمی و لکچر نوت های دانشگاهی از جمله موادی اند که برای تکمیل این درس ممد میباشد. علاوه تا سایت های معتبر علمی و دانشگاهی نیز منابع خوبی برای گرد آوری اطلاعات مورد نیاز محصل میباشد. کتابهای که برای مطالعه درین زمینه بصورت خاص پیشنهاد میگردد عبارت اند از:

۱- حسرت، محمد حسین و رضوانی، سیدروح الله. مطالعات صلح و منازعه و آموزش صلح. دیپارتمنت مطالعات صلح و منازعه پوهنتون کابل. ۱۳۹۲

۲- بوتول، گاستون، جامعه شناسی صلح. ترجمه دکتر هوشنگ فرخجسته، چاپ اول، نشر شیفته: ۱۳۷۱

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		دانش	مهارت		
پرسش و پاسخ	لکچر	هر موضوع از خود دارای حدود و سابقه میباشد بنا دانشجویان به پیشینه صلح، نظریه هاو پارادایم های صلح و همچنان جنبش های شکل گرفته در این زمینه آشنا خواهد شد.		بخش اول صلح و مفاهیم صلح ➤ پیشینه صلح ➤ نظریه هاو گونه های صلح ➤ جنبش هاو کارگزاران صلح	هفته ی اول
پرسش و پاسخ	لکچر	آشنای با مفاهیم مرتبط به صلح ، اینکه صلح و مفاهیم نزدیک به آن چون صلح و عدالت اجتماعی، صلح کرامت انسانی باعث درک اینکه در سایه صلح عدالت اجتماعی و کرامت انسانی تامین خواهد شد.		بخش دوم مفاهیم و حوزه های مرتبط با صلح ➤ حقوق بشرو صلح/امنیت و صلح ➤ کرامت انسانی/عدالت اجتماعی ➤ /عدالت انتقالی	هفته ی دوم
کار خانگی	لکچر	از اینکه منازعه علت اصلی بوجود آمدن جنگ و بی ثباتی میگردد بنا دانستن ماهیت منازعه و نظریات پیرامون آن و عوامل بوجود آمدن در این بحث واضح میگردد.		بخش سوم منازعه ➤ ماهیت منازعه ➤ نظریه های منازعه ➤ عوامل و زمینه های منازعه ➤	هفته ی سوم
کار صنفی	لکچر و پرس و پاسخ	پی بردن به ریشه های اجتماعی و پیش داوریهای منازعه از اساسات بحث بوده ، روشن خواهد شد که اصل ماهیت های پیش دآوری در جامعه چیست.		بخش چهارم شناخت اجتماعی منازعات ➤ طرح واره ها ➤ ماهیت پیش دآوری و تبعیض ➤ خاستگاه های پیش دآوری و تبعیض ➤ راه های پیش گیری از پیش دآوری	هفته ی چهارم
سمینار و ارزیابی آنها	لکچر و پرسش	دانشجویان به نظریات و گونه های خشونت و اینکه خشونت کدام مشکلات و پیامد ها را بار می آورد آشنا خواهد شد.		بخش پنجم خشونت و برخی از جلوه ها و پیامدهای آن ➤ نظریه هادر مورد خشونت ➤ گونه شناسی خشونت ➤ پیامد های خشونت	هفته ی پنجم
فعالیت های صنفی	لکچر و پرسش	آشنای محصلین به نقش پرخاش گری و انواع آن از منظر روان شناسی روی خشونت ها		بخش ششم روان شناسی پرخاشگری و خشونت ➤ انواع پرخاشگری ➤ رویکردهای نظری درباره منشأ پرخاشگری	هفته ی ششم
نظر سنجی برای ارزیابی و بررسی نظری ها	لکچر و پرسش و پاسخ	در ارتباط به پرخاشگری دیدگاهها مختلف وجود داردکه در این بحث پی بردن به نظریات معاصر پرخاشگری و اختلالات روانی از موضوع مورد بحث است .		بخش هشتم ➤ نظریه های معاصر پرخاشگری ➤ خشونت و اختلالات روانی	هفته ی هفتم
	امتحان	ارزیابی از پیشرفت تحصیلی محصلین		ارزیابی وسط سمستر	هفته ی هشتم

کارگروپی	پیکر	اجتماعی شدن و رشد شخصیت از موضوعات مهم در جامعه شناسی بوده که در این بحث به چگونگی شخصیت های پرداخته خواهد شد کدام نوع شخصیت باعث جامعه ستیزی میگردد.	بخش نهم ➤ شخصیت جامعه ستیز ➤ شناخت شخصیت جامعه ستیز ➤ سادیسیم ➤ عدم خشونت در منازعات	هفته ی نهم
کارگروپی	پیکر	از آنجاییکه جنگ و خشونت از موضوعات مهم و اساسی در جامعه امروزی ما است که جامعه جهانی و کشور ما در حل آن موفق نیست که به صلح دایمی دست پیدا کند ، بنا مدیریت منازعه و اینکه اصلا منازعه رخ ندهد به آن پرداخته خواهد شد.	بخش دهم راه های رسیدن به صلح ➤ مدیریت منازعه ➤ پیشگیری از منازعه	هفته ی دهم
مباحثه	پیکر	مرحله که منازعه واقع شد باید به گذار از منازعه و حل آن پرداخته خواهد شد.	بخش یازدهم ➤ حل منازعه ➤ گذار از منازعه ➤ راه های دخالت در منازعه ➤ فرهنگ سازی برای صلح	هفته ی یازدهم
مباحثه	پیکر	جنگ و صلح موضوع تازه جامعه بشری نیست در بسا کشورها در طول تاریخ منازعات وجود داشته و به صلح دست یافته است . بنا پرداختن به پس زمینه های صلح و مطالعه آن از اهمیت خاصی برخوردار است .	بخش دوازدهم مطالعات صلح و منازعه ➤ پس زمینه تاریخی مطالعات صلح و منازعه ➤ مطالعات صلح و منازعه به مثابه یک رشته اکادمیک	هفته ی دوازدهم
سمینار های صنفی	پیکر	بدون پرداختن به موضوعات صلح و منازعه در کشورها منطقه و جهان خصوصا کشورهاییکه جنگ را پشت سر گذاشته به صلح دست یافته است ، مشکل است که به صلح برسیم بنا در روشنی تجربیات دیگر کشورها و جوامع که ما راکمک میکند که چگونه راه صلح را پیشه و منازعه را حل کنیم .	بخش سیزدهم ➤ مطالعه صلح و منازعه در افغانستان ➤ مروری بر مطالعات صلح و منازعه در کشورهای منطقه	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	پیکر	جنگ و صلح از موضوعات مهم در زندگی جامعه انسانی بوده و هست بنا دانستن که چگونه به صلح بسر بردن و دانستن مهارت های زندگی از اهمیت خاص برخوردار است که دانشجویان با آن آشنا میشود .	بخش چهاردهم مهارت های زندگی ➤ تعریف مهارت های زندگی ➤ تاریخچه مهارت های زندگی ➤ اهمیت مهارت های زندگی ➤ مهارت های اصلی زندگی ➤ مهارت مدیریت خشم	هفته ی چهاردهم
کارگروپی	پیکر	برای رسیدن به صلح و ثبات نیازمند برخورد قاطعانه و جدی میباشد که از رهگذر ارتباطات و استفاده از نقش ارتباطات در حل منازعات مهم است که دانشجویان به آن آشنا خواهد شد.	بخش پانزدهم برخورد قاطعانه ➤ مهارت های ارتباطی ➤ تأثیر روابط بین فردی بر انسان ➤ نقش ارتباطات در منازعات ➤ نقش مهارت های ارتباطی در حل منازعات.	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروپی	پیکر و پرسش		بخش شانزدهم جمع بندی و نتیجه گیری	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسي آسیب های اجتماعي

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.So 725

نام مضمون: جامعه شناسی آسیب شناسی اجتماعي

نام علمي: Sociology of Social Pathology

تعداد کريډت: ۳ واحد

تعداد ساعات درسي: ۴۸ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي / مسلکي

تهيه کننده: پوهيالي حبيب الله حکمت

اهمیت و ضرورت تدریس مضمون :

جوامع همیشه از دو نوع عارضه رنج برده است یکی عارضه های طبیعی و دیگری عارضه های اجتماعی؛ با پیشرفت علوم طبیعی زمینه برای فایق آمدن بر این عارضه ها ممکن شد اما آنچه که تراژدی اصلی زندگی انسانها را تشکیل می دهد عارضه های مشکل آفرینی است که ساخته و پرداخته خود انسان است و از دل زندگی اجتماعی بر می خیزد انواع انحرافات اجتماعی و کژ رفتاری ها نظیر جنگ، ظلم، نابرابری، فحشا، قانون شکنی همه و همه عارضه های اجتماعی هستند که موجب رنجش انسانها می شوند

با توجه به نابسامانی های جامعه افغانی یکی از ضرورت های اساسی به شمار می رود که به دریافت راه حل برای این معضلات پرداخت که تنها با آسیب شناسی اجتماعی میتوان رمز عبور از این بحرانا را دریافت و مسیری برای داشتن یک جامعه سالم و عاری از مفاسد اخلاقی جستجو نمود.

اهداف:

هدف از تدریس مضمون اینست که نسل جوان را در برخورد با بزهکاری ها و انحرافات راهنمایی نموده و به آنها قدرت تنظیم و کنترل وضعیت های بحرانی را بدهد، تا زمینه برای انتخاب عقلانی، در مقابل انتخاب از روی احساسات ایجاد شود. و زمینه برای کاهش مشکلات اجتماعی در جامعه فراهم گردد.

منابع اصلی:

- ستوده، هدایت الله. آسیب شناسی اجتماعی. چاپ شانزدهم؛ تهران: موسسه انتشارات آوای نور ۱۳۸۵.
- محسنی، منوچهر. جامعه شناسی انحرافات اجتماعی؛ تهران: انتشارات طهوری، ۱۳۸۶.
- مرتون، کی رابرت. مشکلات اجتماعی و نظریه جامعه شناختی. ترجمه نوین تولایی؛ تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۷۶.
- احمدی، حبیب. جامعه شناسی انحرافات؛ تهران: انتشارات سمت، ۱۳۸۴.
- چلبی، مسعود. جامعه شناسی نظم؛ تهران: نشر نی، ۱۳۸۵.

مفردات کورس:

هفته ها	عناوین اصلی و فرعی	اهداف آموزش		فعالیت ها	ارزیابی
		دانش	مهارت		
هفته اول	مفهوم انحرافات اجتماعی ۱- تعریف انحرافات اجتماعی ۲- پیشینه تاریخی تحقیقات در مورد انحرافات اجتماعی ۳- مراحل تکوین جامعه شناسی انحرافات	- آشنایی با انواع تعاریف انحرافات - چه کسانی سازگار و چه کسانی ناسازگار گفته میشوند. - معرفی انحراف به عنوان يك بیماری - آگاهی درمورد تاریخچه شناخت رفتارهای انحرافی ، دیدگاه پیشینیان در مورد انحرافات اجتماعی - شناخت دیدگاه جرمشناسان در موردجرم (مجازات متناسب با مجرم ؛یا مجرم) -شنا سایی نگرشهای فوق طبیعی ،فلسفی و نگرشهای علمی برای تبیین انحرافات اجتماعی		پرسش و پاسخ	
هفته دوم	کجروی های اجتماعی ۱-تعریف کجروی اجتماعی ۲- انواع کجروی اجتماعی ۳- عوامل موثر در کجروی اجتماعی	دانشجویان کجروی اجتماعی را تعریف نموده و انواع کجروی و عوامل موثر در کجروی اجتماعی را آشنای حاصل نموده و چگونگی کجروی را در جامعه و محیط پیرامون شان درک نمایند.		پرسش و پاسخ	
هفته سوم	آسیب شناسی تغییر و نظام گسیختگی اجتماعی ۱-تعریف آسیب شناسی تغییر ۲- گسیختگی فرهنگی ۳-بی اعتمادی ۴- از خود بیگانگی ۵- پس افتادگی فرهنگی ۶- عوامل به وجود آمده نظام گسیختگی	آسیب شناسی تغییر به منظور شناسایی آنچه که تغییر پنداشته می شود و تاثیرات منفی که روی اجتماع و جامعه دارد مورد مطالعه و بررسی قرار می دهد و دانشجویان را کمک تا این آسیب ها را درک نمایند.		پرسش و پاسخ	
هفته چهارم	دیدگاه روان شناختی انحرافات اجتماعی ۱- دیدگاه روانکاوای در مورد انحرافات ۲- دیدگاه هوش در مورد انحرافات اجتماعی	دانشجویان با دیدگاه فروید آشنا شده ،لایه های شخصیت(نهاد،خود ،فراخود)واز نقش بخش معقول ذهن در کنترل خواسته های غیر شعوري برخاسته از ناخود آگاه انسان آگاه شوند -دانشجویان با شیوه تحلیل روانکاوانه از رفتار انحرافی آشنایی حاصل نموده ، از آن در تحلیل هایشان استفاده بتوانند. - اگر آیکول های مغزی از حالت بالقوه به بالفعل تبدیل نشوند ،در نتیجه کم هوشی ایجاد شده که زمینه ساز کجرفتاریها در جامعه می شوند.		سوال و جواب به منظور تشخیص سطح دانش محصلین	جمله وار ارائه لگج
هفته پنجم	تبیین زیست شناختی انحرافات اجتماعی ۱-نظریه جانی زادگان ۱- انتقاد گورینگ ۲- نظریه آیزینگ ۳- تیپ شناسی شیلدون ۴- اختلالات کروموزومی ۵- نقش ارث در شخصیت نا سازگار ۶- گروه های خونی	- دانشجویان با دیدگاه فروید آشنا شده ،لایه های شخصیت(نهاد،خود ،فراخود)واز نقش بخش معقول ذهن در کنترل خواسته های غیر شعوري برخاسته از ناخود آگاه انسان آگاه شوند -دانشجویان با شیوه تحلیل روانکاوانه از رفتار انحرافی آشنایی حاصل نموده ، از آن در تحلیل هایشان استفاده بتوانند. - اگر آیکول های مغزی از حالت بالقوه به بالفعل تبدیل نشوند ،در نتیجه کم هوشی ایجاد شده که زمینه ساز کجرفتاریها در جامعه می شوند.		پرسش و پاسخ	سمینار محصلین
هفته ششم	تبیین جامعه شناختی انحرافات اجتماعی ۱- نظریه انتقال فرهنگی	دانستن این مطلب که افراد از طریق ارتباط با دیگران رفتار انحرافی را می آموزد.		پرسش و پاسخ	پرسش و پاسخ

		۲- بنان های اجتماعی کجروی ۳- نظریه فشار ساختاری ۴- نظریه تضاد ۵- نظریه برچسب دانشجویان را قادر خواهد ساخت تا بستر عملکرد انحرافی را تشخیص دهد که آیا از نوع مکانیکی است یا تکوینی . درك نمودن فرایندی که طی آن انحراف شکل می گیرد	
هفته هفتم	تبیین جامعه شناختی کجروی	۱- نظریه بر چسب زنی ۲- نظریه بی هنجاری ۳- نظریه تضاد جامعه بر اساس تضاد ساختاری سازماندهی شده است و چارچوب نهادی جامعه متشابه بسیاری از انحرافات است. - دانستن شیوه تحلیل مارکسیستی از انحرافات اجتماعی با در نظر داشت فاکتور های نظیر؛ رقابت بالای منابع محدود و ارزشمند ، روابط طبقاتی نابرابری که قدرتمندان روبنای جامعه (بخش تولید فرهنگی) را در دست دارند و استثمار طبقه ندار تماماً دست به هم داده سبب از خود بیگانهگی وشی وارگی فرد شده زمینه را برای انواع انحرافات مساعد می سازد.	لکچر و کار گروهی
هفته هشتم	امتحان وسط سمیستر		ارزیابی محصلان توسط امتحان
هفته نهم	کنترل اجتماعی	۱-تعریف کنترل اجتماعی ۲- نظریه کنترل اجتماعی ۳- نظم و کنترل اجتماعی ۴- انواع کنترل اجتماعی ۵-مجازات و انواع آن مطالعه این موضوعات دانشجویان را قادر می سازد تا کنترل اجتماعی را تعریف نموده و انواع آن بررسی نمایند و تأثیرات کنترل اجتماعی را روی افزایش و کاهش کجروی اجتماعی تحلیل نمایند	لکچر و مناظره
هفته دهم	گونه شناسی انحرافات	-انحرافات اولیه -انحرافات ثانویه -انحرافات فردی -انحرافات گروهی -انحرافات آگاهانه -انحرافات غیر آگاهانه -انحرافات مثبت -انحرافات منفی -انحرافات طبیعی - دانشجویان پیاموند که برای شناخت بهتر انحرافات می توان آنها را از دیدگاه های گوناگون وبادر نظر گرفتن ملاک های مختلف میتوان تقسیم بندی نمود - دانشجویان بتوانند با دسته بندی های متفاوتی از انحرافات همراه با خصوصیات شان آشنایی حاصل کنند	سمینار محصلین
هفته یازدهم	ویژگی های انحرافات اجتماعی	-انحراف اجتماعی يك پدیده نسبی است -سیال است -پدیده اجتماعی فرهنگی اسنت -پدیده فراگیر است -پدیده مخالف با انتظارا ت جامعه -حساسیت آفرین و واکنش آفرین است دانشجویان درك کنند که انحراف نظر به زمان ،مکان و موقعیت اجتماعی افراد نسبی بوده يك پدیده تفسیر بردار است که باحس زیبایی پسندی افراد رابطه نزدیک دارد که گستره وسیعی از رفتارها وکنشها افراد را در برگرفته است. - بی احترامی به هنجارها اکثر احساسیت ز ا و واکنش آفرین اند.	لکچر
هفته دوازدهم	عوامل اجتماعی انحرافات	- عدم کنترل و نظارت اجتماعی - مهاجرت های بی رویه - تراکم جمعیت - ضعف اخلاق و مذهب - تغییر در ارزشهای اجتماعی دانشجویان در مورد نقش عوامل خانوادگی موثر بر انحرافات اجتماعی پی برده و خواهند توانست تا میان عواملی نظیر ضعف در کنترل خانواده گی ، تنش و ستیز ،فقدان ،سست شدن پا بندی به ازدواج با انحرافات اجتماعی رابطه برقرار کنند. - دانشجویان را قادر خواهد ساخت تا پیامدهای مهاجرت را درك نموده و پراپلم های نظیر بی کاری ،بی هویتی ،دور ماندن از کنترل اجتماعی و اشتغال کاذب،را منحصی بستر تکوینی برای انحرافات اجتماعی درك کنند	لکچر

		- دانستن اینکه در جوامع شهری نوین با ازدیاد نفوس زمینه برای تربیت اخلاقی و مذهبی مشکل شده ارزشهای متفاوت در جامعه حکم فرما می شود که زمینه را برای آئومی اجتماعی فراهم می سازند.		
هفته سیزدهم	عوامل فرهنگی انحرافات	این درس محصلین را قادر خواهد ساخت تا عوامل فرهنگی موثر بر انحرافات را شناسایی نمایند . - با این درس دانشجویان به نقش رسانه ها، ماهیت انحرافی برنامه های آموزشی و انحراف حرفه ای در امر رسانه ها، منحیث عوامل فرهنگی موثر بر رفتار انحرافی آگاهی می یابند.	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته چهاردهم	عوامل اقتصادی انحرافات	شاگردان بتوانند نقش متغیر های نظیر فقر، بیکاری و صنعتی شدن را در انحرافات اجتماعی درک نمایند	محصلین سمینار	پرسش و پاسخ
هفته پانزدهم	پیامدهای انحرافات	دانشجویان بفهمند که انحراف صرفاً دارای پیامد های منفی نبوده بلکه کارکرد های مثبتی هم دارند انحرافات امروز گاهی اخلاقیات فردامی شوند. - معلومات در مورد اینکه انحرافات باعث تعیین مرزهای هنجاری گردیده خطوط قرمز جامعه را نمایان ساخته سبب وحدت نظر در افراد جامعه می شود . - آشنای دانشجویان با پیامدهای عام ولی منفی انحرافات؛ مثل عدم اعتماد تعمیم یافته و سردرگمی در باره ارزشها و هنجارها.	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته شانزدهم	راهکار های مبارزه و پیشگیری از انحرافات اجتماعی	- آشنایی دانشجویان با انواع روشهای درمان منحرفین - معرفی دانشجویان با انواع شیوه ها و استراتژی های مبارزه و پیشگیری از انحراف و کژ رفتاری اجتماعی . - معلومات در مورد نقش آموزش و پرورش و دین در کنترل انحرافات.	سمینار محصلین	پرسش و پاسخ

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسی اقتصادی

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 619

نام مضمون: جامعه شناسی اقتصادی

نام علمی: *economic sociology*

تعداد کريدت: ۳ واحد

تعداد ساعات درسي: ۴۸ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصی / مسلکی

تهیه کننده: پوهنمل رمضان احمدي

1396

اهمیت و ضرورت تدریس کورس :

جامعه شناسی اقتصادی یکی از مضامین اختصاصی رشته جامعه شناسی بوده که در شرایط امروزی اقتصاد یکی از مفاهیم کلیدی و مورد بحث دانشمندان علوم اجتماعی و مخصوصا جامعه شناسان بوده است. اقتصاد و پلان های اقتصادی زمینه ساز تحول و توسعه جوامع بشری بوده که تحول اقتصادی جوامع بدون شرایط و زمینه اجتماعی آن بسیار به کندی پیش خواهد رفت و یا هم به رکود مواجه خواهد شد جامعه شناسی اقتصادی است که ما را کمک می کند تا پلان های اقتصادی را جهت توسعه، خوبتر پویا بسازد. زیرا جامعه شناسی اقتصادی پدیده ها و پلان اقتصادی را متناسب با وضعیت و نیاز اجتماعی مورد بررسی قرار می دهد و یا به عباره دیگر جامعه شناسی اقتصادی تاثیرات پدیده های اقتصادی را بالای پدیده های اجتماعی و برعکس مورد بررسی قرار می دهند و متناسب با این تاثیرات متقابل به پالیسی سازان اقتصادی و اجتماعی کمک می کنند که طرح و پلان انکشاف اقتصادی در یک جامعه را بهتر تهیه نمایند و زود تر جوامع را به مرحله توسعه یافتگی نزدیک کنند.

اهداف تدریس کورس:

جامعه شناسی اقتصادی یکی از کلیدی ترین مضمون که به محصلان می آموزاند تا متناسب با بازار کار، فعالیت های اقتصادی و اجتماعی را در درون جامعه دیزان و طرح نمایند و یا به عباره دیگر جامعه شناسی اقتصادی می توانند به محصلان کمک کنند که محصلان با توجه به شرایط و وضعیت جامعه، خلاقیت به خرج داده و زمینه ساز فرصت و اشتغال زایی بصورت خصوصی شده و دست به ایجاد و تشکیل کمپنی ها و شبکه های خصوصی در درون جامعه شوند و بتواند بصورت خودکفا فعالیت های اقتصادی و اجتماعی را دنبال نمایند. از طرف دیگر محصلان با ختم و عبور از این کورس می تواند بصورت اساسی با تیوری های جامعه شناسی اقتصادی و مفاهیم مرتبط با آن آگهی و درک کامل پیدا کرده و برنامه های منظم و موثر در بخش های مارکتینگ و شبکه سازی متناسب با عرضه و تقاضا و وضعیت مصرفی جامعه و بازار کار؛ ایجاد نمایند و این فعالیت ها؛ زمینه ساز خودکفایی جامعه می شوند.

منابع اصلی مورد نیاز کورس:

- ۱- ویر، ماکس (۱۳۸۴). اقتصاد و جامعه، ترجمه دکتور عباس منوچهری و همکاران، تهران: سمت.
- ۲- توانائیان فرد، حسن (۱۳۶۲). جامعه شناسی اقتصادی از دیدگاه دکتر علی شریعتی، انتشارات علوی.
- 3- Smelser N., Swedberg R., editors. The Handbook of Economic Sociology. 2nd ed. – USA: Princeton University Press, Russell Sage Foundation, 2005.
- 4- Smelser N., Swedberg R., editors. The Sociology of Economic Life. 3rd edition. Boulder, CO: Westview Press, 2011.
- 5- Smith-Doerr L., Powell W.W. Networks and Economic Life // http://woodypowell.com/wp-content/uploads/2012/03/4_NetworksandEconomicLife.pdf

منابع کمکی مورد نیاز کورس:

- ۱- صالحی، ابراهیم (۱۳۸۸). جامعه، کار و مشاغل، تهران: سمت.
- ۲- ویس وده، گونتر (۱۳۸۱). جامعه شناسی برای اقتصاد، ترجمه هادی صمدی، تهران: سمت.

مفردات درسی کورس:

هفته ها	عناوین اصلی و فرعی	اهداف آموزش		فعالیت ها	ارزیابی
		دانش	مهارت		
هفته اول	کلیات : -تعریف جامعه شناسی اقتصادی -تفاوت اقتصاد با جامعه شناسی اقتصادی -تاریخچه جامعه شناسی اقتصادی	درک و فهم محصلان از تعریف جامعه شناسی اقتصادی ، تفاوت علم اقتصاد با جامعه شناسی اقتصادی و تاریخچه آن . قدرت بکارگیری تحلیل پدیده های اقتصادی		لکچر و کار گروهی	پرسش و پاسخ
هفته دوم	-دیدگاه های تاریخی جامعه شناسی اقتصادی -روش مقایسوی جامعه شناسی اقتصادی -قدرت، شبکه و سازمان	فهم و درک محصلان از دیدگاه های تاریخی جامعه شناسی اقتصادی و روش های آن و همچنان تحلیل مفاهیم قدرت ، شبکه و سازمان . توانایی بکاربردن دیدگاه ها و مفهوم سازی قدرت ، شبکه و سازمان		لکچر	پرسش و پاسخ
هفته سوم	-نهاد گرایی جدید در اقتصاد و جامعه -اقتصاد سازمانی جدید -نهاد گرایی در جامعه شناسی اقتصادی	آشنایی، درک و فهم محصلان از نهادگرایی جدید در حوزه اقتصاد و جامعه ، اقتصاد سازمانی و نهاد گرایی در جامعه شناسی اقتصادی. قدرت بکارگیری این مفاهیم در تحلیل های اقتصادی تو سط محصلان.		لکچر	پرسش و پاسخ
هفته چهارم	-اصول جامعه شناسی اقتصادی -ساختار ساحه -ساحه اقتصادی و ساحه رقابت ها -شرکت -اقتصاد دوامدار	درک و فهم اصول جامعه شناسی اقتصادی ، ساختار ساحه اقتصادی و حوزه رقابت ها و اقتصاد دوامدار. قدرت بکارگیری تحلیل اوضاع اقتصادی متناسب با اصول جامعه شناسی اقتصادی و حوزه رقابت ها و تفکیک اقتصاد دوامدار و غیر دوامدار.		مباحثه و ارائه لکچر	سوال و جواب به منظور تشخیص سطح دانش محصلین
هفته پنجم	-اقتصاد جهانی: -تعریف اقتصاد جهانی -اقتصاد جهانی جدید -خصوصیات اقتصاد جهانی معاصر -حکومت داری در اقتصاد جهانی	فهم درک محصلان از اقتصاد جهانی ، خصوصیات اقتصاد جهانی و حکومت داری در اقتصاد جهانی . قدرت بکارگیری محصلان از اقتصاد جهانی در مباحث و گفتمان های اقتصادی و همچنان تحلیل نقش حکومت داری در اقتصاد جهانی.		سمینار محصلین	پرسش و پاسخ
هفته ششم	-جامعه شناسی اقتصادی و تنظیم اقتصاد بین المللی -جهانی شدن اقتصاد -اقتصاد سیاسی	آگاهی و فهم درست محصلان از اقتصاد بین المللی ، جهانی شدن اقتصاد و اقتصاد سیاسی. یافتن قدرت و تحلیل آن در مباحث اقتصادی و اجتماعی و نقش آن در توسعه اقتصادی		لکچر و کار گروهی	پرسش و پاسخ
هفته هفتم	-بازار یابی در جامعه : -مارکیت واقعی -مارکیت داخلی و خارجی -مارکیت ملی -مارکیت توده ای مدرن -مارکیت بین المللی -بازار کار	فهم و درک محصلان از انواع بازاریابی در جوامع مختلف و کاربرد هریک از بازاریابی مناسب با محیط اجتماعی. قدرت تفکیک محصلان از بازار یابی در حوزه های مختلف متناسب با انواع متذکره		لکچر و کار گروهی	پرسش و پاسخ
هفته هشتم	-امتحان وسط سمسٹر	آشنا ساختن با محصلان با سیستم امتحان و تحلیل و بررسی دانش و مهارت دانشجویان متناسب با دروس گذشته		امتحان تقریری	ارزیابی محصلان توسط امتحان

هفته نهم	-جامعه شناسی بازار کار -بازار کار و اتحادیه کارگری -بازار کار و اتحادیه کار گری در اقتصاد و جامعه - رابطه اشتغال	فهم و درک محصلان از جامعه شناسی بازار کار ، بازار کار و اتحادیه کارگیری و نقش آن در حوزه اقتصاد و اجتماع. قدرت بکارگیری تحلیل بازار کار و اتحادیه های کارگری در تحول اجتماعی و اقتصادی	پرسش و پاسخ درک و مبانی
هفته دهم	-شبکه ها و زندگی اقتصادی -دیدگاه شبکه ها -تحلیل مارکیت -مارکیت رسمی و غیر رسمی	آگاهی محصلان از نقش شبکه ها در زندگی اقتصادی و تحلیل مارکیت رسمی و غیر رسمی. یافتن مهارت قدرت تحلیل شبکه ای از مارکیت رسمی و غیر رسمی جهت رشد اقتصادی	پرسش و پاسخ محصلان
هفته یازدهم	اقتصاد غیر رسمی: -ریشه و مفهوم اقتصاد غیر رسمی -تعاریف معاصر اقتصاد غیر رسمی -تیب شناسی کارکردی اقتصاد غیر رسمی	فهم و درک محصلان از تعاریف اقتصاد غیر رسمی ، ریشه و تیب شناسی کارکردی اقتصاد غیر رسمی . قدرت بکارگیری اقتصاد غیر رسمی در تحلیل های بازار کار و مباحث اقتصادی و نقش آن در توسعه اقتصادی جوامع.	پرسش و پاسخ لکچر
هفته دوازدهم	جندر و جامعه شناسی اقتصادی: -جندر و موضوع اساسی جامعه شناسی اقتصادی -فرهنگ , هنجار اجتماعی و نهاد ها	آشنایی و درک محصلان از نقش جندر در جامعه شناسی اقتصادی و بررسی وضعیت اشتغال مردان و زنان در توسعه اقتصادی متناسب با فرهنگ و هنجار های جوامع مربوطه. محصلان بتوانند وضعیت اشتغال و فعالیت های اقتصادی مردان و زنان را متناسب با فرهنگ مربوطه در مسایل اقتصادی بهتر تحلیل کنند.	پرسش و پاسخ لکچر
هفته سیزدهم	جامعه شناسی رفتار مصرفی -موضوع رفتار مصرفی -فرهنگ مصرفی -مود به عنوان پدیده اجتماعی خانواده و مصرف -مصرف گروپ های اجتماعی و اقتصادی -نقش مصرف در زندگی اجتماعی	درک و یادگیری محصلان از جامعه شناسی رفتار مصرفی ، موضوع و فرهنگ مصرفی جوامع مختلف ، مود و مصرف گرایی گره های مختلف اجتماعی و نقش آن در زندگی اجتماعی. محصلان عملاً بتوانند رفتار مصرفی را در جامعه افغانستان به تحلیل گرفته و رفتار مصرفی جوانان و سایر طیف های اجتماعی را متناسب با اوضاع اقتصادی جامعه افغانی ارزیابی و نقش آن را در تغییر الگوهای اقتصادی بصورت عملی تحلیل نمایند.	پرسش و پاسخ لکچر
هفته چهاردهم	روابط بازار: -بازار کار -جمعیت ، نیروی انسانی و بازار کار -شاخص های بازار کار	درک و یادگیری محصلان از روابط بازار کار ، جمعیت و نیروی انسانی که عملاً در بازار کار نقش دارند. محصلان مهارت این را پیدا می کند که متناسب با رده های سنی جمعیت و نیروی انسانی ؛ نقش آنها را در بازار کار تبیین کنند.	پرسش و پاسخ محصلان
هفته پانزدهم	-روابط سیاسی در سیستم مارکیتینگ -هدف , وظیفه و عمل مارکیتینگ	درک و فهم و یادگیری محصلان از نقش روابط سیاسی در سیستم مارکیتینگ و توسعه آن ؛ همچنان آگاهی از هدف ، وظیفه و کارکرد مارکیتینگ . قدرت بکارگیری تحلیل روابط سیاسی در تقویت سیستم مارکیتینگ.	پرسش و پاسخ لکچر
هفته شانزدهم	-خدمات صنایع -نقش خدمات صنایع در اقتصاد -کیفیت خدمات -نتیجه گیری کلی	فهم و درک محصلان از خدمات صنایع و نقش آن در توسعه اقتصاد و کیفیت خدمات در زندگی اجتماعی. یافتن قدرت تحلیل خدمات صنایع و کیفیت خدمات در زندگی اجتماعی جامعه افغانی.	پرسش و پاسخ لکچر و مباحث گروهی

		در ختم نتیجه گیری از تمام مباحث یک سمینر و حل مشکلات و سوالات مربوطه و آماده ساختن محصلان برای ارزیابی نهایی سمستر.		
--	--	---	--	--

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسي کاربردي

مشخصات مضمون

کد مضمون: Ss.So 830

نام مضمون: جامعه شناسي کاربردي

نام انگليسي: *Applied Sociology*

تعداد کريدت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۶ ساعت

کنه گوري مضمون: تخصصي

تهيه کننده: پوهنمل محمد رضا ابراهيم

معرفی کورس:

کورس جامعه شناسی کاربردی یکی از جدیدترین مضامین اضافه شده در کریکولم دیپارتمنت جامعه شناسی، پوهنهی علوم اجتماعی، پوهنتون بامیان میباشد. این درس از دروس تخصصی/ مسلکی این رشته بوده که بیشتر دربردارنده کاربرد علم جامعه شناسی در بیرون از ساحه اکادمیک میباشد. این کورس به ما می آموزد که چگونه از دانش جامعه شناسی را به مهارت های کاربردی در عرصه عمل تبدیل کرده و ازین منظر به بهبود امور از طریق جامعه شناسی بپردازیم.

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

اهمیت این کورس به تنهایی برابر است با تمامی تئوری ها، دانش و آگاهی هایی که ما از جامعه شناسی بدست می آوریم. علم زمانی میتواند باعث تغییر گردد که زمینه های کاربرد عملی آن در جامعه فراهم گردد. دانشمندان علوم اجتماعی به خصوص جامعه شناسی در حال حاضر بیشتر روی زمینه های کاربردی و استفاده علم جامعه شناسی کار میکنند تا ازین طریق بتوانند تغییرات ملموس و محسوسی را در محیط اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و مهم تر از همه اقتصادی فراهم آورند. با سپری نمودن این کورس محصلین قادر خواهند بود تا از داشته های علمی خویش در جهت تحقیق، برنامه ریزی، توسعه و انکشاف بهره مند شوند. جامعه شناسی برای ارتقای کیفیت و مهارت های زندگی و نیز حل مسایل خرد و کلان جوامع کنونی حرف های زیادی برای گفتن دارد. ازینرو محصلین با پرداختن به این کورس با مفاهیم و تبیین های جامعه شناسی در حوزه های مختلف زندگی روز مره آشنا شده و به کار بست مهارت ها مبادرت خواهند ورزید.

اهداف کورس:

بدون تردید، هدف از ارائه این درس در نصاب تحصیلی دیپارتمنت جامعه شناسی کاربردی ساختن تمامی دانش های جامعه شناختی در زندگی روز مره و عملی محصلین میباشد که شامل موارد ذیل میتواند باشد:

۱. آشنایی محصلین با بکار بستن دانش جامعه شناختی در زندگی روزمره
۲. آشنایی محصلین با میتود ها و روش های جامعه شناختی قابل استفاده در بیرون از ساحه اکادمیک
۳. آماده سازی محصلین برای ورود به کارهای عملی مانند مهندسی اجتماعی، مددکاری اجتماعی، مشاوره اجتماعی و انجام تحقیقات کاربردی برای اهداف متنوع اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی ... و غیره

مواد مورد نیاز این کورس:

۱. پرایس، جمی و استفان اف. استیل، جامعه شناسی کاربردی: اصطلاحات، مباحث، ابزارهای تحلیل و تمرین، مترجمین: محمد حب وطن، حسن ملک، تهران: سمت ۱۳۹۶.
۲. باومن، زیگموند و تیم می، جامعه شناسی کاربردی در زندگی روزمره، مترجم: راضیه خزاعی، تهران: لوح فکر ۱۳۹۶
۳. رفیع پور، فرامرز، آناتومی جامعه: مقدمه ای بر جامعه شناسی کاربردی، تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۳۹۳

اهداف آموزش	عناوین اصلی و فرعی	هفته ها	ارزیابی	فعالیت ها	
				دانش	مهارت
آگاهی از کاربرد آگاهی محصلین از جامعه شناسی کاربردی به عنوان علم کاربردی و عملی	جامعه شناسی کاربردی چیست؟ چگونه میتوان از جامعه شناسی استفاده کرد خصوصیات جامعه شناسی کاربردی تعاریف و مفاهیم	هفته ی اول	پرسش و پاسخ	آگاهی از کاربرد مهارت های جامعه شناسی در زندگی روزمره	پرسش و پاسخ
آشنایی با تاریخ کاربرد دانش جامعه شناسی در زندگی عملی توسط دانشمندان	تاریخچه استفاده از جامعه شناسی جامعه شناسان اولیه جامعه شناسان مدرن جامعه شناسان معاصر	هفته ی دوم	پرسش و پاسخ	بلند رفتن قابلیت استفاده از این نظریات و گذشته ها	پرسش و پاسخ
آشنایی با میتود ها و شیوه های کار بست جامعه شناسی در زندگی عملی	تجربیات جامعه شناسی کاربردی استفاده از روش ها برای جمع آوری معلومات استفاده از مفاهیم و دانش جامعه شناختی	هفته ی سوم	پرسش و پاسخ	بلند رفتن قدرت تفکیک محصلین از این کاربرد ها	کار خانگی
بلند رفتن توانایی تفکیک جامعه شناسی خاص از جامعه شناسی کاربردی و موارد کاربردی دیگر	تشخیص جامعه شناسی اکادمیک و کاربردی مهندسی اجتماعی جامعه شناسی درمانگاهی (Clinical Sociology)	هفته ی چهارم	پرسش و پاسخ	قدرت شناخت و تفکیک ساحه های عملی جامعه شناختی	کار صنفی
آشنایی با میتود ها و روش های سنجش داده های جامعه شناختی در ساحه عمل	مدل نظری سنجش و تفسیر داده ها چگونگی جمع آوری معلومات سنجش معلومات تفسیر معلومات	هفته ی پنجم	پرسش و پاسخ	بلند رفتن مهارت استفاده از این تکنیک ها و مهارت ها	سمینار و ارزیابی آنها
آگاهی از استفاده از دانش جامعه شناسی در مسایل فرهنگی و سازمانهای اجتماعی	فرهنگ و ساختار اجتماعی گروه ها و سازمان ها کاربرد جامعه شناسی درین زمینه ها	هفته ی ششم	پرسش و پاسخ	قابلیت استفاده از دانش جامعه شناسی درین عرصه ها	فعالیت های صنفی کارگروپی
شناخت مواردی که میتوان از جامعه شناسی در تحلیل تنوع و نابرابری و نیز رفتار های انحرافی استفاده کرد	• تنوع و نابرابری رفتار انحرافی چگونگی استفاده از دانش جامعه شناختی در عرصه کاهش نابرابری و مطالعه انحرافات	هفته ی هفتم	پرسش و پاسخ	قدرت استفاده از دانش جامعه شناسی درین زمینه ها	نظر سنجی
	امتحان وسط سمستر	هفته ی هشتم	امتحان		

هفته ی نهم	- کار و شغل - مطالعات کار و شغل زمینه ها، فرصت ها و آمارگیر ها و داده ها درین زمینه	آگاهی محصلین از کاربرد جامعه شناسی در عرصه اشتغال و کار	قابلیت استفاده برای ارزیابی، تحلیل و پیش بینی مسایل مربوط به شغل در جامعه	پرسش و پاسخ
هفته ی دهم	- ازدواج و خانواده - پیمایش و فراهم نمودن آمار و اطلاعات کاربردی درین زمینه	شناخت مهارت های اجتماعی در تحلیل روابط خانوادگی و ازدواج و خویشاوندی	توانایی تحلیل و ارزیابی نظامهای خانوادگی در جامعه	کارگروپی
هفته ی یازدهم	- تعلیم و تربیه - دین استفاده از جامعه شناسی در مطالعات تعلیم و تربیه و دین	آگاهی از کاربرد جامعه شناسی در مسایل و مشکلات مربوط به دین و خانواده	قابلیت استفاده از مهارت های جامعه شناختی در تحلیل این نهادها	مباحثه
هفته ی دوازدهم	- بهداشت و سلامت - قدرت و سیاست - جستجوی مطالعات کاربردی	شناخت کاربرد دانش جامعه شناسی در عرصه های بهداشت و سیاست	سنجش و تحلیل مسایل مربوط به بهداشت و سیاست	مباحثه
هفته ی سیزدهم	- جمعیت و بوم شناسی انسانی - تغییرات اجتماعی و آینده - مطالعات جمعیتی و کاربرد آن در پیش بینی آینده	آگاهی از کاربرد جامعه شنای در عرصه جمعیت و تغییرات اجتماعی در آینده	بلند رفتن قابلیت پیش بررسی، تحلیل و پیش بینی جمعیتی و اجتماعی	سمینار های صنفی
هفته ی چهاردهم	جامعه شناسی به عنوان دانشی کارآفرین زمینه های کاری در عرصه های عامه و خصوصی، مطالعات، تحقیقات و سروی ها	شناخت محصلین از زمینه های اشتغال و کار از طریق جامعه شناسی	بلند رفتن مهارت در کاریابی و کار آفرینی از طریق جامعه شناسی	مباحثه داخل صنف
هفته ی پانزدهم	چگونه میتوان با جامعه شناسی زندگی متفاوت داشت؟ تغییرات و تأثیرات ملموس جامعه شناسی در زندگی	آشنایی با امکانات جامعه شناسی برای فراهم کردن یک زندگی متفاوت	توانمند سازی محصلین در پدید آوردن شرایط جدید زندگی	کار گروپی
هفته ی شانزدهم	جمع بندی و نتیجه گیری	بازنگری و دوباره خوانی مسایل مهم در کورس ارائه شده		پرسش و پاسخ

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسي ارتباطات

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 829

نام مضمون: جامعه شناسي ارتباطات

نام علمي: *Sociology of communication*

تعداد کريدت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۲ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصي / مسلکي

تهيه کننده: پوهنمل رمضان احمدي

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

بشر در قرون متمادی از آثار دست نویس جهت انتقال دانش و اطلاعات استفاده می کرد. جارچیان نیز در حکم وسایل ارتباطی شفاهی به ایفای نقش می پرداختند. حروف فلزی کشف شدند. سپس صنعت چاپ به سمت کاغذ های خبری و سپس به سوی روزنامه ها توسعه یافتند. فروشگاه های چاپ و نشر، به فروش کتاب های تولید شده پرداختند. پس از این حرکت اجتماعی، ارتباطات انسانی از برجستگی متفاوتی در جامعه برخوردار شد. دامنه وسایل ارتباطی مکتوب و به تبع زمینه های رشد علم ارتباطات گسترش یافت. به گونه ای که در طول زمان در اوایل قرن ۱۶ با جریان ۲۰ میلیون کتاب در اروپا مواجه هستیم. پس از این دوره به طور فزاینده ای با برجستگی مسایل مرتبط با وسایل ارتباط جمعی خصوصا مکتوب مواجه هستیم.

هدف تدریس کورس:

هدف از تدریس جامعه شناسی رسانه ها و ارتباطات، آشنایی محصل با زمینه های بوجود آمدن رسانه ها در جامعه و نقش فزاینده آن در زندگی مردم می باشد. از طرف دیگر نقش رسانه ها در ترویج فرهنگ توده و طبقه بالا می باشد. هدف دیگر آشنایی محصل با نظریه های کارکردگرایان و انتقاد گرایان در رابطه رسانه در جهان امروزی می باشد.

منابع و مآخذ اصلی مورد نیاز کورس:

- ۱- دادگران ، محمد، ۱۳۹۱، مبانی ارتباطات جمعی، تهران : فیروزه.
- ۲- ساروخانی ، باقر، جامعه شناسی نوین ارتباطات ، تهران : اطلاعات ، ۱۳۹۱.
- ۳- ساروخانی، باقر، ۱۳۸۷، جامعه شناسی ارتباطات، تهران: اطلاعات.
- ۴- کازنو، ژان، ۱۳۵۶، جامعه شناسی وسایل ارتباط جمعی، ترجمه منوچهر محسنی، تهران: دفتر رادیو و تلویزیون ملی ایران.

منابع و مآخذ فرعی مورد نیاز کورس:

- ۱- فرهنگی ، علی اکبر، ۱۳۹۰، ارتباطات انسانی ، تهران: خدمات فرهنگی رسا.
- ۲- کازنو، ژان، ۱۳۵۲، جامعه شناسی رادیو و تلویزیون، ترجمه جمشید ارجمند، تهران : دفتر رادیو و تلویزیون ملی ایران .
- ۳- لیتل جان ، استیفن، نظریه های ارتباطات، ترجمه: مرتضی نوربخش، تهران : جنگل ، ۱۳۸۴.
- ۴- محسنی ، منوچهر، ۱۳۸۶، جامعه شناسی جامعه اطلاعاتی ، تهران : دیدار.
- ۵- معتمدنژاد، کاظم، ۱۳۵۵، وسایل ارتباط جمعی، تهران : دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی.
- ۶- وفا، هدایت الله ، جامعه شناسی ارتباطات و وسایل ارتباط همگانی، کابل : سیرت ، ۱۳۸۸.

مفردات درسی کورس:

هفته ها	عناوین اصلی و فرعی	اهداف آموزش		فعالیت ها	ارزیابی
		دانش	مهارت		
هفته اول	کلیات: ارتباط اجتماعی چیست؟ رابطه ارتباط با سایر مفاهیم چون اطلاع ، انتشار و ...	آشنایی محصلان با ارتباط اجتماعی و مفاهیم مرتبط با آن و همچنان یافتن مهارت تفکیک و تحلیل مفاهیمی ارتباط ؛ اطلاع و انتشار در مباحث اجتماعی و رسانه ای	لکچر و کار گروهی	پرسش و پاسخ	
هفته دوم	تاریخچه جامعه شناسی ارتباطات و اهمیت ارتباط اجتماعی	آگاهی از سیر تاریخی ارتباطات اجتماعی و اهمیت آن در روابط اجتماعی و روز مره و یافتن	لکچر	پرسش و پاسخ	

		مهارت تحلیل روابط اجتماعی در ادوار تاریخی مختلف		
هفته سوم	انواع ارتباط اجتماعی	آشنای با انواع ارتباط اجتماعی و پیدا کردن مهارت اینکه ارتباطات مختلف اجتماعی را براساس انواع تفکیک و تحلیل بتواند.	سمینار برای محصلان	پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر
هفته چهارم	صاحب نظران ارتباط اجتماعی : مک لوهان ، فردیناند تونس و دیوید رایزمن	آگهی محصلان از دانشمندان که در مورد ارتباط اجتماعی صاحب نظر اند و آشنایی محصلان با دیدگاه آنان و تیوری های اساسی در مورد ارتباط اجتماعی در ادوار تاریخی و پیدا کردن مهارت اینکه تیوری های دانشمندان را در مباحث اجتماعی در مورد تجزیه و تحلیل ارتباطات اجتماعی بکار ببرند.	لکچر	پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر
هفته پنجم	وسایل ارتباط اجتماعی: ویژگی های وسایل ارتباط اجتماعی و ساخت و سازمان و سایل ارتباط اجتماعی	آشنایی با ویژگی های وسایل ارتباط اجتماعی و آگهی از زیر ساخت های و روستا های وسایل ارتباط جمعی و پیدا کردن قدرت تحلیل وسایل ارتباط جمعی متناسب با ساختار آن و ویژگی های آن	لکچر و سمینار	پرسش و پاسخ
هفته ششم	رسالت ها و وظایف و نقش وسایل ارتباط جمعی	آگهی از نقش و رسالت وسایل ارتباط جمعی در جامعه و یافتن قدرت تحلیل نقش وسایل ارتباط جمعی در شرایط موجوده افغانستان	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته هفتم	اثرات و سایل ارتباط جمعی	آشنای محصلان با اثرات و سایل ارتباط جمعی و پیدا کردن مهارت تحلیل اثرات و سایل در جامعه بحران زده افغانستان	سمینار	پرسش و پاسخ
هفته هشتم	امتحان وسط سمسٹر	آشنایی محصلان باشیوه امتحان و به تحلیل گرفتن دانش خود در هفت هفته گذشته در مورد ارتباطات اجتماعی	امتحان تقریری	ارزیابی دانش محصلان براساس امتحان وسط سمسٹر
هفته نهم	پژوهش در وسایل ارتباط جمعی	آشنای محصلان در مورد شیوه های تحقیق در وسایل ارتباط جمعی و بکارگیری شیوه های موثر در تحقیق وسایل ارتباط جمعی	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته دهم	انواع وسایل ارتباط جمعی : شنیداری ، دیداری و نوشتاری	آشنای محصلان با انواع وسایل ارتباط جمعی و مهارت تقسیم بندی وسایل ارتباط جمعی بر اساس انواع مطروحه	لکچر	پرسش و پاسخ
هفته یازدهم	تیاتر : پیدایی و تطور آن و نقش آن در جامعه	آگهی از تیاتر به عنوان وسایل ارتباط جمعی و مراحل تطور تاریخی آن و نقش رسانه ای آن در جامعه و به تحلیل گرفتن و بررسی جایگاه تیاتر در رساندن پیام به مخاطبین	سمینار	پرسش و پاسخ

هفته دوازدهم	سینما : پیدایی و تطور آن و نقش آن در جامعه	گهی از سینما به عنوان وسایل ارتباط جمعی و مراحل تطور تاریخی آن و نقش رسانه ای آن در جامعه و به تحلیل گرفتن و بررسی جایگاه سینما در رساندن پیام به مخاطبین	سمینار	پرسش و پاسخ
هفته سیزدهم	رادیو : پیدایی و تطور و نقش آن در جامعه	آشنایی محصلان به رادیو و مراحل پیدایی و نقش آن در اطلاع رسانی و پیدا کردن قدرت تحلیل محصلان در مورد نقش رادیو در اطلاع رسانی در جامعه افغانستان در حوزه های مختلف	لکچر	پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر
هفته چهاردهم	روزنامه و مجلات و مراحل تطور و نقش آن در جامعه	آشنایی محصلان با روزنامه و مجلات و مراحل پیدایی و نقش آن در اطلاع رسانی و پیدا کردن قدرت تحلیل محصلان در مورد نقش روزنامه ها و مجلات در اطلاع رسانی در جامعه افغانستان در حوزه های مختلف	سمینار	پرسش و پاسخ
هفته پانزدهم	تلویزیون : پیدایی ، مراحل تکامل و نقش آن در جامعه	آشنایی محصلان با قدرت جادوی تلویزیون در درون جامعه و چگونگی تکامل و پیدا کردن نقش اساسی تلویزیون و پیدا کردن قدرت تحلیل نقش تلویزیون در تحولات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی و اقتصادی	لکچر	پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر
هفته شانزدهم	انترنت و اوج دهکده جهانی و جمع بندی مطالب در طول سمستر	آگهی محصلان با قدرت اینترنت در تحول جامعه و چگونگی تکامل و پیدا کردن نقش اساسی پر شتاب آن در اطلاع رسانی و پیدا کردن قدرت تحلیل نقش اینترنت در تحولات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی و اقتصادی . همچنان جمع بندی کلی از مباحث در طول سمستر	لکچر	پرسش و پاسخ و ارزیابی دانش محصلان در طول یک سمستر و آمادگی آنان برای امتحان نهایی

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي کورس جامعه شناسی جوانان

مشخصات کورس

کد مضمون: ScSo 614

نام مضمون: جامعه شناسی جوانان

نام انگلیسی: *sociology of youth*

تعداد کريدت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۲ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصی

تهیه کننده: پوهنيار محمد رضا اکبري

اهمیت و ضرورت تدریس کورس :

جامعه شناسی جوانان یکی از مضامین مهم و تخصصی در دانشگاه بامیان و در دیپارتمنت جامعه شناسی به حساب می آید که در بر دارنده مطالعه همه جانبه در مورد جوانان که قشر بزرگ جامعه ما را تشکیل میدهد که پرداختن به آن با توجه به جوان بودن جامعه ما در شرایط کنونی که جوانان با بسا مسایل چون : جوانان و سیاست ، جوانان و فرهنگ ، جوانان و خانواده و جوانان و شغل ... که از موضوعات عمده است که جوانان جامعه ما دست به گریبان آن است بنا پرداختن به آن از اهمیت خاص برخوردار است . این علم روش خاص تحقیقات در رابطه به زمینه های اجتماعی ، سیاسی و فرهنگی داشته و محصلین را به روش های بررسی و تحقیق از منظر جامعه شناسی جوانان آشنا خواهد ساخت. این مضمون یکی از مضامین عمده درپوهنهی علوم اجتماعی میباشد و محصلین برای اولین بار با مباحث و موضوعات جوانان از منظر جامعه شناختی از طریق همین مضمون آشنا میشوند بنا لازم است تا تمام موضوعات و مواد مورد بحث درین درس بصورت مقدماتی و ابتدایی آماده گردند.

اهداف کورس:

جامعه شناسی جوانان ، شاخه ای از جامعه شناسی است که از طریق شناخت و تبیین مسایل و موضوعات جوانان ، هدف کشف علل و عوامل بروز تغییرات شدید در نظام سیاسی و اجتماعی جامعه را تعقیب می کند. به عبارت دیگر این شاخه از جامعه شناسی از طریق توصیف فرایند جوانان و تبیین نحوه دگرگونی نظام اجتماعی و سیاسی ، می خواهد به قانونمندی و نظریه پردازی درباره جوانان مختلف نایل آید. بنا قادر ساختن محصلین به شناسای موضوعات جوانان از هدف عمده تدریس این مضمون میباشد. بر علاوه آشنای و درک محصلین از قلمرو جوانان و تشخیص مسایل عمده جوانان میباشد که شامل موارد ذیل میباشد:

- آشنای محصلین به مفهوم جوان و تفکیک آن با مفاهیم نزدیک به آن
- آشنایی محصلین به نظریه های عمده جوانان
- آشنایی محصلین با جوانان و نهاد عمده جامعه
- آشنای جوانان با نظریه هایی در عرصه جامعه شناسی جوانان

مواد مورد نیاز این کورس :

محصلین میتوانند از تمام نوشته های علمی پیرامون جوانان استفاده ببرند. کتاب های درسی، مقالات علمی و لکچر نوت های دانشگاهی از جمله موادی اند که برای تکمیل این درس ممد میباشدند. علاوه سایت های معتبر علمی و دانشگاهی نیز منابع خوبی برای گرد آوری اطلاعات مورد نیاز محصل میباشد. کتابهای که برای مطالعه درین زمینه بصورت خاص پیشنهاد میگردند عبارت اند از:

۱- شفرز ، برنهارد. جامعه شناسی جوانان ، ترجمه کرامت الله راسخ ، چاپ پنجم ، نشر نی ، تهران : ۱۳۹۵.

۲- منادی ، مرتضی . جوانان و نهادهای اجتماعی (رویکرد جامعه شناختی). چاپ اول ، تهران: ۱۳۹۲.

۳- ربانی ، رسول . جامعه شناسی جوانان . انتشارات آوای نی ، تهران: ۱۳۸۰

مفردات کورس : این مضمون از جمله مضامین اختصاصی در دبیرآتمنت جامعه شناسی بوده که در قالب ۲ کاردیت در هفته یک ساعت درسی و در یک سمستر ۳۲ ساعت، تدریس میگردد.

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین اصلی و فرعی	هفته ها
		دانش	مهارت		
پرسش و پاسخ	لکچر	از آنجاییکه جوانان قشر بزرگ جامعه را تشکیل میدهد باید دانسته شود که جوان و مفهوم جوان و بعضی پرسش های وجود دارد که باید در مورد جوان دانسته شود .		بخش اول پرسشهای اساسی در جامعه شناسی و جوانان به عنوان موضوع جامعه شناسی ➤ پرسش های اساسی در جامعه شناسی ➤ شناخت نظریه هایی در عرصه جامعه شناسی جوانان ➤ بدگمانی در باره مفهوم جوانان	هفته ی اول
پرسش و پاسخ	لکچر	بعضی مفاهیم نزدیک با مفهوم جوان تشخیص گردد با توجه به تقسیم دوران جوانی		بخش دوم تمایز و نهادینه شدن جوانان ➤ مفهوم جوان ➤ تقسیم دوره جوانی ➤ مفاهیم تکمیلی : نسل، همسالان، همالان	هفته ی دوم
کار خانگی	لکچر	جوانی یک دوره است که بعد از دوره کودکی و نوجوانی آغاز میگردد که این دوران در جوامع مختلف دارای رسم و رواج های مختلف میباشد که وارد این دوران میگردد که این رسم و رواج در جامعه ما چگونه است		بخش سوم مقایسه ذهنی : مراسم تشرف، "جوانان" و فرهنگ بومی ➤ تشرف به جای کسب حقوق جزئی ➤ فرهنگ های بومی و اهمیت تشرف ➤ نمونه هایی از مراسم تشرف	هفته ی سوم
کار صنفی	لکچر و پرس و پاسخ	نظریه و پشتوانه های علمی در ارتباط به موضوع جوان و مخصوصا دوره جوانی که یک مقطع سنی خاص میباشد بشتر اهمیت پیدا می کند و بدون پایه های علمی دوره جوانی مهم پنداشته نمیشود		بخش چهارم نظریه هایی در عرصه جامعه شناسی جوانان ➤ پرداختن نظام یافته به این نظریه ها ➤ نظریه سنخ شناسانه نسل ها ➤ نظریه کارکرد گرایی - ساختی ➤ نظریه های مارکسیستی ➤ نظریه های کنش در عرصه پژوهش جوانان	هفته ی چهارم
سمینار و ارزیابی آنها	لکچر و پرسش و پاسخ	برگشت به گذشته ها که اعصار گذشته جوان و دوران جوانی چه گونه بوده و در جوامع گوناگون مخصوصا جامعه ما افغانستان .		بخش پنجم تاریخ اجتماعی جوانان به صورت مختصر ➤ جوانی در دوران باستان و سده های میانی ➤ جوانی در سده های هجدهم و نوزدهم میلادی ➤ جنبش جوانان ➤ ایدئولوژی زندگی و سیاست زندگی جوانان ➤ نسل بد بین و جنبش سال های ۶۰ ➤ تأثیرات جانبی جنبش اعتراضی جوانان ➤ سازماندهی دولتی جوانان : جوانان در جمهوری دموکراتیک آلمان	هفته ی پنجم

فعالیت های صنفی	لکچر و پرسش و پاسخ	نگاه به آمار و ارقام جوانان و ساختار جمعیتی آن در کشور آلمان به عنوان نمونه در خارج و کشور افغانستان از اهمیت خاص برخوردار است که نشان دهنده جمعیت جوانان در جامعه چگونه است .	بخش ششم آمار جمعیتی جوانان و جوانان خارجی آلمان ➤ کاهش سهم جمعیت جوانان در ساختار جمعیتی کشور ➤ اطلاعات جمعیتی در باره ساختار سنین جوانی جوانان افغانستان	هفته ی ششم
نظر سنجی برای ارزیابی و بررسی نظری ها	لکچر و پرسش و پاسخ	پرداختن بصورت علمی به مسئله و موضوع جوانی از زاویه زیست شناختی ، اینکه یک فرد چه وقت از لحاظ زیست شناختی جوان میشود و رشد، تحرک و بلوغ جنسی در آن بوجود می آید .	بخش هفتم نگاه به جوانان ازدید انسان شناختی و زیست شناختی ➤ رشد و بلوغ جنسی ➤ رشد تحرک	هفته ی هفتم
	امتحان	ارزیابی از پیشرفت تحصیلی محصلین	ارزیابی وسط سمستر	هفته ی هشتم
کارگروپی	لکچر	جنبه دیگر پرداختن به مسئله جوانی و جوان مسئله روانی است که واضح گردد جوان از لحاظ روان شناختی چه وقت آمادگی دارد با چه وقت از لحاظ روحی و روانی جوان میگردد و روابط جنسی در سنن جوانی از دید روانی چه گونه است .	بخش نهم روان شناسی رشد و دوران جوانی ➤ ویژگی های جوانان از دیدگاه روان شناسی رشد ➤ ویژگی های دیگر در دوره بازیابی "فردیت دوباره" ➤ روابط جنسی در سنین جوانی ➤ نقش های متفاوت جنس ها	هفته ی نهم
کارگروپی	لکچر	هویت سازی و شکل گیری هویت یا به عباره دگر اجتماعی شدن از آوان کودکی الی دوران مرک در وجود انسان شکل میگردد بنا این شکل گیری هویت در دوران جوانی چگونه خواهد بود . جوان چگونه دنبال هویت خویش است ، هویت مجزا از هویت والیدین و چگونه خود را به جامعه میشناساند .	بخش دهم هویت سازی در جامعه به سرعت در حال تغییر ➤ هویت سازی و ساختار جامعه ➤ جوانان و جست وجوی هویت ➤ مسئله پیدایش ایدولوژیکی "من" ➤ هویت سازی و محیط اطراف ➤ دگرگونی اجتماعی و هویت سازی ➤ هویت سازی در جامعه فرامدرن : نظریه فردگرایی ➤ در جستجوی معنای جایگزین و هویت سازی فرقه های جوانان	هفته ی دهم
مباحثه	لکچر	جوانان به عنوان قشر فعال و پرانرژی جامعه که نقش بسا مهم در تغییر و تحول جامعه د رطول تاریخ زندگی بشری داشته ، دانسته شود که این نقش	بخش یازدهم جایگاه جوانان در نهاد های اجتماعی ➤ خانواده به عنوان گروه مرجع برای جوانان ➤ جوانان در نظام آموزشی مدارس ➤ جوانان و دور های کارآموزی و نگرش آنها در باره فناوری ➤ دین ، کلیسا و جهان بینی ها	هفته ی یازدهم
مباحثه	لکچر	جوانی یک مقطع سنی خاصی است که در آن مقطع جوانان دچار هرگونه شکوفای ونقش آفرینی و هم دچار بحران میباشد . بنا در عرصه سیاست و سیاست بازی یعنی در عرصه های سیاسی جوانان به کدام زمینه های سیاسی گرایش پیدا میکند و چگونه .	بخش دوازدهم دیدگاه های سیاسی و الگوهای رفتاری؛ رادیکالیسم و افراطی گری ➤ دیدگاه ها و رفتارها ➤ علایق سیاسی و اعتبار مؤسسات ➤ تمایل به افراطی گری، رادیکالیسم و تروریسم ➤ جامعه مدنی و به کارگیری قهر توسط جوانان	هفته ی دوازدهم

سمینار های صنفی	پیکر	از انجائیکه شکل گیری فرهنگ ها ،رشد فرهنگ و یا گاهها افول فرهنگ ها در جوامع بشری وجود داشته و دارد بنا جوانان که یک قشر خاص جامعه است در آن کدام فرهنگ ها رشد بیشتر دارد مانند فرهنگ موسیقی ،ورزش و غیره که دلالت بیشتر به فرهنگ جوانان دارد پی بردن به آن حایز اهمیت است .	بخش سیزدهم فرهنگ و شبه فرهنگ جوانان ➤ شفاف کردن مفاهیم ➤ تمایزات فرهنگ جوانان ➤ شبه فرهنگ به عنوان فرهنگ پرکردن وقت آزاد ➤ فرهنگ موسیقی در بین جوانان ➤ گروه های همسال به عنوان شبه فرهنگ پنهان ➤ سازمان یافتگی جوانان و کار اجتماعی با جوانان ➤ جوانان و ورزش	هفته ی سیزدهم
مباحثه داخل صنف	پیکر	در طول زندگی انسانها از الگوها و یارادایم ها پی روی میکند . بنا در دوران جوانی ، جوانان در مقاطع مختلفه سنی از کدام الگوها پی روی میکند که دانشجویان به آن آشنا خواهد شد.	بخش چهاردهم الگوهای رفتار انحرافی در بین جوانان ➤ شفاف کردن مفاهیم ➤ سنن جوانی و انحرافات ➤ نظریه هایی درباره رفتار انحرافی ➤ مصرف مواد مخدرو الکل توسط جوانان ➤ جرایم جنایی جوانان	هفته ی چهاردهم
کار گروپی	پیکر	قسمیکه جوانان قشر بزرگ جامعه افغانستان را تشکیل میدهد و در تعاملات مختلفه سیاسی ، اجتماعی و غیره نقش فعال را ایفا می نماید . اما پرداختن به آن در شرایط فعلی وضع جوانان و نهاد ها چگونه است باید دانشجویان به آن پی ببرد.	بخش پانزدهم وضعیت جوانان در جامعه افغانستان ➤ جوانان و سیاست ➤ جوانان و فرهنگ ➤ جوانان و شغل ➤ جوانان و تحصیل	هفته ی پانزدهم
مباحثه گروپی	پیکر و پرسش و پاسخ	در اخیر سمستر پرداختن به تمام موضوعات تدریس شده در طول سمستر و جمع بندی و نتیجه گیری کلی از اهمیت خاص برخوردار است .	بخش شانزدهم نتیجه گیری و جمع بندی	هفته ی شانزدهم

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون بامیان
پوهنځی علوم اجتماعي
د پیاوړتیا جامعه شناسی

مفردات درسي مضمون جامعه شناسی صنعتی

مشخصات مضمون

کد مضمون: ScSo 718

نام مضمون: جامعه شناسی صنعتی

نام علمی: industrial sociology

تعداد کريدت: ۲ واحد

تعداد ساعات درسي: ۳۲ ساعت

کته گوري مضمون: تخصصی / مسلکي

تهیه کننده: پوهنمل رمضان احمدي

سال ۱۳۹۶

اهمیت و ضرورت تدریس کورس:

با روند رو به رشد صنعتی شدن جوامع، نقش صنعت و محصولات صنعتی در زندگی اجتماعی از اهمیت بالایی برخوردار گردیده است. مضمون جامعه شناسی صنعتی دانش محصلین را در زمینه مراحل صنعتی شدن جوامع، عوامل و پیامدهای آن ارتقا می بخشد و به تقویت دیدگاههای عملی آنها در مورد نظامهای صنعتی و نقش صنعت در ابعاد تولیدی، ارتباطات، جهانی شدن و تغییرات فرهنگی می پردازد. در این مضمون مهمترین نظریه های جامعه شناسان مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد.

هدف تدریس کورس:

جامعه شناسی صنعتی یکی از مضامین کلیدی در رشته جامعه شناسی بوده که آشنایی با موضوع جامعه شناسی صنعتی یکی از اهداف اساسی در جامعه مدرن و صنعتی امروز برای محصلان رشته جامعه شناسی می باشد. ما در قرنی زندگی می کنیم که صنعت و تکنولوژی نقش اساسی در تمام جوانب زندگی بشر داشته و محور تحول و توسعه جوامع انسانی است و آشنایی کلی با الگوهای مطرح در جامعه شناسی صنعتی و نیز قدرت بکار بستن دیدگاه های نظری در جامعه شناسی صنعتی در تحقیقات جامعه شناسانه و تبیین رابطه نهاد ها و گروه های اجتماعی با دولت و صنعت در عصر مدرن؛ یکی از اصلی ترین اهداف این مضمون به شمار می رود. یعنی انتظار می رود که دانشجو، با فراگیری این مضمون قدرت تحلیل علمی را در نقش صنعت و تکنولوژی جهت تحول و توسعه جوامع انسانی بدست آورد.

منابع مورد نیاز کورس:

- ۱- شیخی، محمد تقی (۱۳۸۲). جامعه شناسی صنعتی، تهران: حریر.
- ۲- توکلی، نیره (۱۳۸۱). جامعه شناسی صنعتی، تهران: پیام نور
- ۳- آ. ترنر، باری (۱۳۸۲). صنعت گرایی، جامعه شناسی زندگی صنعتی، مترجم حسن چاوشیان، رشت: دانشگاه گیلان.

مفردات درسی کورس:

ارزیابی	فعالیت ها	اهداف آموزش		عناوین		هفته ها
		دانش	مهارت	فرعی	اصلی	
نظرخواهی	مطالعه و تمرین	ایجاد آشنایی ذهنی برای محصلان جهت فراگیری جامعه شناسی صنعتی و آشنایی با اصول و مهارت های آموزشی و چگونگی اجرای وظایف محوله		معرفی اصول و برنامه های آموزشی (لکچر، کارگروپی، سمینار و امتحان) و معرفی جایگاه جامعه شناسی صنعتی در علوم اجتماعی	معارفه	هفته اول
پرسش و پاسخ	پرسش و پاسخ	آشنایی با تعریف جامعه از جامعه شناسی صنعتی و پدیده صنعتی و فرهنگ صنعتی که زمینه صنعتی شدن جوامع را فراهم می سازد و قادر ساختن محصلان به تحلیل نقش فرهنگ صنعتی شدن در انکشاف جوامع و موانع آن .		تعریف جامعه شناسی صنعتی صنعتی شدن و مفهوم عام و خاص آن فرهنگ صنعتی شدن مولفه های آن	کلیات	هفته دوم
پرسش و پاسخ	پرسش و پاسخ	آشنای و درک محصلان از موضوع، قلمرو و محدوده و		موضوع جامعه شناسی	کلیات	هفته سوم

		اهداف جامعه شناسی یکی از بخش های کلیدی این مضمون بوده و محصلان را در امر رسیدن به هدف تحلیل نقش صنعت و تکنولوژی جوامع بیشتر کمک می کند.	قلمرو و محدوده جامعه شناسی اهداف عمده جامعه شناسی		
هفته چهارم	مقایسه جوامع از لحاظ میزان صنعتی بودن	۱- جوامع ماقبل صنعتی ۲- جوامع صنعتی ۳- جوامع فراصنعتی	اشنایی محصلان با جوامع مختلف بر اساس شاخصه صنعتی شدن و همچنان پیدا کردن مهارت تفکیک تحلیل جوامع ماقبل صنعتی ، صنعتی و جوامع فراصنعتی بر اساس الگوهای صنعتی شدن	لکچر و نقیو بررسی وضعیت سیاسی	پرسش و پاسخ
هفته پنجم	پیدایش جامعه صنعتی	قرون وسطی عصر رنسانس انقلاب های فکری عصر رنسانس -انقلاب فکری کوپرنیک -انقلاب فکری گالیله -انقلاب فکری دکارت	درک محصلان از زمینه و بسترهای بوجود آمدن جوامع صنعتی بر اساس انقلاب های فکری و نقش این انقلاب در عرصه تحولات علمی و سیاسی و اقتصادی. همچنان این زمینه ها و انقلابات محصلان را قادر می سازد تحولات جوامع را بصورت علمی و منطقی مورد تحلیل قرار دهند.	لکچر	امتحان صنفی
هفته ششم	مشخصات کلی جامعه صنعتی	-ویژگی های اجتماعی - ویژگی سیاسی - و ویژه گی های روانی جامعه صنعتی	اشنای محصلان با ویژگی ها و خصوصیات جوامع صنعتی و یافتن قدرت تفکیک مشخصات جامعه صنعتی از بعد سیاسی ، روانی و اجتماعی ان	لکچر و پرسش و پاسخ	پرسش و پاسخ
هفته هفتم	تفاوت جامعه صنعتی با جامعه فراصنعتی	تعریف جامعه فراصنعتی -شاخصه های جامعه فراصنعتی – تفاوت جامعه صنعتی و جامعه فراصنعتی	درک و شناخت از جامعه فراصنعتی و شاخصه های ان و تفاوت های که جامعه صنعتی با جامعه فرا صنعتی دارد. دانشجویان مهارت این را خواهند پیدا کرد که در مباحث اجتماعی و سیاسی و اقتصادی الگوهای جوامع صنعتی و جوامع فراصنعتی را از هم تفکیک کرد.	لکچر و فعالیت گروهی	پرسش و پاسخ
هفته هشتم	امتحان و سمسٹر	چهار کتگوری سوالات	اشنای محصلان از سیستم امتحان و همچنان بررسی مهارت آموزشی شان در طول هفت هفته	امتحان	ارزیابی امتحان

هفته نهم	روند پیشرفت جامعه صنعتی	اهنگ گسترش ابتکارات تکنولوژی جامعه و تولید تکنولوژی و جامعه علل تغییرات اجتماعی	درک محصلان از چگونگی پیشرفت جوامع صنعتی و مخصوصا آگهی از نقش تکنولوژی و تولید در تغییرات و توسعه جوامع و تحلیل علمی آن.	پرسش و پاسخ	لکچر و نظر
هفته دهم	تکنولوژی و نقش آن در تحولات اجتماعی	-ایجاد و ورود ماشین آلات در صنایع -توسعه ابزار ارتباطات -توسعه و سایل حمل و نقل -توسعه جدید فنون کشاورزی -توسعه و گسترش شبکه های جدید کامپیوتر	اشنای و درک محصلان از تکنولوژی و نقش آن در تحولات اجتماعی از ابعاد مختلف در عرصه ارتباطات ، حمل و نقل، فنون کشاورزی و صنایع و توسعه و گسترش شبکه های جدید کمپیوتری . همچنان پیدا کردن مهارت تحلیل آن بر اساس وضعیت موجود.	پرسش و پاسخ	لکچر
هفته یازدهم	اثار اجتماعی توسعه تکنولوژی	-اثار اجتماعی تکنولوژی -تغییر در ارزش ها -اثر پذیری نهاد های اجتماعی -اثر پذیری زندگی شهری -تغییرات در قشر بندی در جوامع صنعتی	درک محصلان از اثار و پیامد های اجتماعی توسعه تکنولوژی در عرصه ارزش ها ، نهاد های اجتماعی، زندگی شهری و تحول در قشر بندی اجتماعی در جوامع مدرن متناسب با شرایط جوامع مدرن و دست یافتن به تحلیل علمی پیامد های تکنوژی که باعث توسعه جوامع شده است.	پرسش و پاسخ	لکچر و نظر
هفته دوازدهم	تحول جامعه صنعتی	-جهانی شدن فرهنگ صنعتی -ظهور و پیدایش صنایع مبتنی بر علم -روابط سه بعدی دانشگاه ، صنایع و دولت	اشنای محصلان از جهانی شدن فرهنگ صنعتی ، کاربرد علوم در حوزه زندگی بشر و همچنان روابط سه بعدی دانشگاه ، صنعت و دولت که باعث تحول جوامع صنعتی شده و تبیین آن بصورت علمی و منطقی	پرسش و پاسخ	لکچر و نظر
هفته سیزدهم	اعتصاد در کشور های صنعتی	-اعتصاب -حق اعتصاب -انواع اعتصاب - نظریه های اعتصاب و کاربرد آن در کشور های صنعتی	درک محصلان از اعتصاب در کشور های صنعتی و نظریه های مربوط به اعتصاب و کارایی آن در تغییرات الگوهای اجتماعی در جوامع و قادر ساختن محصلان به تبیین علمی آن.	پرسش و پاسخ	لکچر و جمع بندی
هفته چهاردهم	نهاد های اجتماعی و فرهنگی در جامعه صنعتی	-خوانواده و ازدواج - مذهب - آموزش و پرورش در جامعه صنعتی	اشنای و درک محصلان از نهاد های اجتماعی و فرهنگی جامعه صنعتی مانند خانواده ، مذهب و آموزش و پرورش و یافتن قدرت تحلیل و مقایسه آن نهاد ها در جوامع ماقبل صنعتی .	نظر خواهی	لکچر و نظر

پانزدهم هفته	نهادهای سیاسی جامعه صنعتی	-دموکراسی صنعتی -مزد و اهمیت آن در دموکراسی صنعتی -ویژگی دموکراسی صنعتی	درک و فهم دانشجویان از دموکراسی صنعتی و ویژگی های آن در جوامع صنعتی و یافتن قدرت تحلیل دموکراسی صنعتی در مباحث امروزی.	پرسش و پاسخ و نظر خواهی
شانزدهم هفته	جمع بندی و نتیجه گیری	مروری بر عناوین کلیدی و بررسی موضوعات کلیدی و نتیجه گیری از مباحث گذشته	مرور عناوین اصلی و موضوعات کلیدی محصلان را بیشتر قادر می سازند تا جمع بندی کلی و اساسی در مباحث جامعه شناسی صنعتی داشته باشد و این زمینه را فراهم می نماید که محصلان بهتر و منسجم تر آمادگی برای امتحان نهایی بگیرد	پرسش و پاسخ